

Ministerstvo financí
odbor Finanční politika

Makroekonomická predikce

České republiky

říjen 2009

Obsah:

Komentáře:

Hlavní faktory změn nové Makroekonomické predikce	4
A Východiska predikce	6
A.1 Vnější prostředí	6
A.2 Fiskální politika	6
A.3 Měnová politika a směnné kurzy	8
A.4 Strukturální politiky	9
B Ekonomický cyklus	10
B.1 Pozice v rámci ekonomického cyklu	10
B.2 Kompozitní předstihový indikátor	11
B.3 Individuální konjunkturální indikátory	12
C Predikce vývoje makroekonomických indikátorů	16
C.1 Ekonomický výkon	16
C.2 Ceny zboží a služeb	18
C.3 Trh práce	19
C.4 Vztahy k zahraničí	20
C.5 Demografie	21
C.6 Úrokové sazby	21
C.7 Vládní sektor	22
C.8 Světová ekonomika	22
C.9 Mezinárodní srovnání	23
D Monitoring predikcí ostatních institucí	24
1. Ekonomický výkon	25
2. Ceny zboží a služeb	31
3. Trh práce	34
4. Vztahy k zahraničí	39
5. Demografie	47
6. Úrokové sazby	49
7. Vládní sektor	52
8. Světová ekonomika	53
9. Mezinárodní srovnání	56

Makroekonomická predikce je zpracovávána v odboru Finanční politika MF ČR se čtvrtletní periodicitou. Zahrnuje predikci na běžný a následující rok (tj. do roku 2010) a u některých ukazatelů výhled na další 2 roky (tj. do roku 2012). Je publikována zpravidla v druhé polovině prvního měsíce každého čtvrtletí a je rovněž dostupná na internetových stránkách MF ČR na adrese:

<http://www.mfcr.cz/makrope>

Přivítáme jakékoliv připomínky nebo náměty, které poslouží ke zkvalitnění publikace a přiblíží ji potřebám uživatelů. Případné připomínky prosíme zasílejte na adresu:

macroforecast@mfcr.cz

Podrobné informace o fiskálním vývoji je možné nalézt v publikaci Fiskální výhled ČR a také na internetových stránkách MF ČR:

www.mfcr.cz/fiskalnivyhled

Poznámka:

Publikované součtové údaje v tabulkách jsou v některých případech zatíženy nepřesností na posledním desetinném místě vzhledem k zaokrouhlování.

Seznam použitých zkratk:

b.c.	běžné ceny
BÚ	běžný účet platební bilance
EA12	eurozóna v rozsahu 12 zemí
EK	Evropská komise
ESA 95	evropská metodologie národního účetnictví
EU27	země EU v rozsahu 27 zemí
GFS	metodologie vládní finanční statistiky Mezinárodního měnového fondu
HDP	hrubý domácí produkt
HICP	harmonizovaný index spotřebitelských cen
HMU	hospodářská a měnová unie
MMF	Mezinárodní měnový fond
NFC	nepalivové komodity
NZI	neziskové instituce
obd.	období
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
proc. bod, p.b.	procentní bod
předb.	předběžně
s.c.	srovnatelné ceny
st.obd.p.r.	stejně období předchozího roku
TI	transformační instituce
VS	vládní sektor

Základní pojmy:

předb. (předběžné údaje)	data z čtvrtletních národních účtů, zveřejněná ČSÚ, která dosud nebyla ověřena ročními národními účty
odhad	prognóza minulých čísel, z různých důvodů nedostupných v termínu zpracování publikace, např. HDP z předcházejícího čtvrtletí
predikce	prognóza budoucích čísel, používající expertní i matematické metody
výhled	prognóza vzdálenějších budoucích čísel, používající především extrapolační metody

Značky použité v tabulkách:

-	pomlčka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
.	tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
x, (mezera)	křížek nebo mezera na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů

Uzávěrka datových zdrojů: 9.10.2009

Hlavní faktory změn nové Makroekonomické predikce

Tato Makroekonomická predikce zohledňuje veškerá data a skutečnosti známé k 9. říjnu 2009. Proto se liší od makroekonomického rámce návrhu Státního rozpočtu na rok 2010 a Rozpočtového výhledu na roky 2011 a 2012.

Červencová Predikce počítala s růstem HDP v roce 2010 o 0,3 %. Po přijetí opatření snižujících deficit byla rozpočtová dokumentace doplněna o jejich makroekonomické dopady, které byly u ekonomického růstu vyčísleny na -0,8 p.b. Prostý součet obou čísel (červencová Predikce + vliv balíčku) by tak implikoval ekonomický pokles o 0,5 %.

Tento údaj však nezohledňoval nové skutečnosti, zejména v oblasti vnějšího prostředí, inflace a trhu práce, které byly známy až po uzávěrce dat červencové Predikce i odhadu dopadů opatření ke snížení deficitu a které byly sumarizovány a kvantifikovány až v průběhu října 2009.

Hlavními faktory ovlivňujícími změny v Predikci jsou:

- opatření ke stabilizaci veřejných rozpočtů,
- výrazně pozitivnější situace ve vnějším prostředí,
- snížení inflačních tlaků,
- signální role snížení platů ve vládním sektoru,
- změny úrovní jednotlivých indikátorů v roce 2009 dané pravidelnými revizemi nebo odlišným vývojem skutečnosti oproti červencové Predikci.

Shrnutí změn hlavních růstových indikátorů:

		červencová Predikce	balíček	nové skutečnosti	říjnová Predikce
Hrubý domácí produkt	růst v %, s.c.	0,3	-0,8	0,8	0,3
Spotřeba domácností	růst v %, s.c.	0,7		-2,0	-1,3
Tvorba hrubého kapitálu (vč. zásob)	růst v %, s.c.	-1,7		0,8	-0,9
Příspěvek zahr. obchodu k růstu HDP	p.b., s.c.	0,2		1,2	1,4

Z tabulky je zřejmé, že by se měla zásadně změnit struktura růstu. Dominantním prvkem by se měl stát příspěvek zahraničního obchodu (nárůst o 1,2 p.b. na 1,4 p.b.) zejména vlivem oživení v partnerských zemích na straně vývozu a balíčkové restrikce domácí poptávky na straně dovozu. Růst HDP pro rok 2010 v EA12, který byl v červencové Predikci odhadován okolo -0,2 %, se nyní odhaduje na +0,9 %. Přitom již ve druhé polovině roku 2009 jsou růstové parametry EA12 zřejmě viditelně lepší než původně očekávané. To plně koresponduje s podstatně vyšším než očekávaným vývojem přebytku obchodní bilance ČR v posledních měsících. Hlavním faktorem tedy bude zlepšení obchodní bilance, a to při obdobných předpokladech vývoje cen ropy a kurzu jako v červencové Predikci.

Stabilizační opatření se naopak negativně projeví na všech složkách domácí poptávky s výjimkou změny zásob. Vyčíslený souhrnný dopad na růst spotřeby domácností (-2,0 p.b.) je na jedné straně výsledkem restriktivního působení balíčku (včetně jeho proinflačního dopadu zvýšením nepřímých daní). Na straně druhé, podstatně více protiinflační prostředí (větší záporná produkční mezera) výrazně utlumí inflační vliv balíčku, čímž naopak pokles spotřeby zmírní. Předpokládáme rovněž zpomalení nárůstu míry úspor vlivem postupného obnovení důvěry v domácí ekonomiku, což by se rovněž mělo projevit pozitivně na spotřebě domácností.

Příspěvek zvýšení sazeb DPH a spotřebních daní v balíčku k průměrné míře inflace byl odhadnut na 1,0 p.b., což by hypoteticky, za nezměněných okolností proti červencové Predikci, znamenalo v roce 2010 inflaci okolo 2,1 %. Již nyní však pozorujeme výrazné snížení inflačních tlaků vlivem tvrdého konkurenčního prostředí, větší pružnosti cen směrem dolů a nižšího růstu mezd. Odhaduje se, že tyto faktory by mohly kompenzovat zvýšení sazeb DPH a spotřebních daní ve výši 0,7 p.b., takže průměrná míra inflace by se měla zvýšit jen o 0,3 p.b. na 1,4 %. Podpůrným argumentem je snížení odhadu meziroční inflace v prosinci 2009 o 0,5 p.b. proti odhadu z července, což se plně projeví v průměrné míře inflace v roce 2010.

Dopad balíčku na objem mezd a platů včetně vlivu snížení platů ve vládním sektoru byl odhadnut na -1,9 p.b. Pomalejší růst nákladů práce (mezd) by však mohl vést ke zpomalení poklesu zaměstnanosti a recipročně i brzdit nárůst nezaměstnanosti. Tak by měl být do značné míry kompenzován dopad stabilizačních opatření v této oblasti.

Výsledný růst reálného HDP se v říjnové Predikci odhaduje okolo +0,3 %. To je pouze náhodná shoda s jeho červencovým odhadem, protože zejména rapidní změna vnějšího okolí a přijatá stabilizační opatření podstatně mění strukturu tohoto růstu.

Při bližším pohledu do struktury nominálních daňových základů lze konstatovat, že zvýšení odhadu růstu v Predikci oproti návrhu Státního rozpočtu na rok 2010 (včetně balíčku) při očekávaném nižším růstu objemu mezd a platů nepřinese zvýšení daňových výnosů.

A Východiska predikce

Predikce byla zpracována na základě údajů, které byly známy k 9. říjnu 2009. Politická rozhodnutí, nově publikované statistiky ani vývoj na světových finančních či komoditních trzích po tomto datu už nemohly být brány v úvahu.

A.1 Vnější prostředí

Pokles světové ekonomiky by se měl ve druhé polovině roku 2009 zmírnit či zastavit. Řada prorůstových opatření v USA, Evropě i Číně přinesla výsledky ve zmírnění propadů světového obchodu. Inflace klesla k hodnotám blízkým nule, naproti tomu opět začala růst cena ropy.

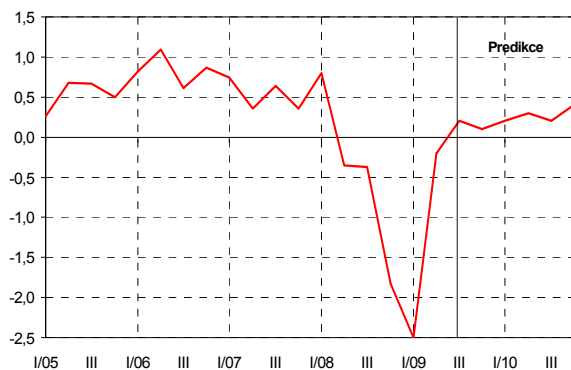
Všechny země, které jsou významnými obchodními partnery ČR (s výjimkou Polska), jsou hluboce postiženy ekonomickou krizí. Hloubka recese se však zmírňuje, v případě Německa se již zastavila.

Naše projekce opět vychází z předpokladu, že už nedojde k dalším výrazným negativním událostem na finančních trzích. V roce 2010 očekáváme v globálním měřítku **přechod k pozvolnému růstu**.

Graf A.1.1: Růst HDP v EA12

mezičtvrtletní růst v %

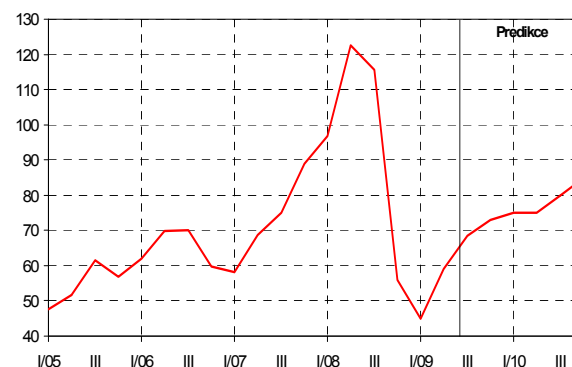
(po očištění o vlivy sezón a pracovních dnů)

Dolarové ceny ropy Brent, které ve druhé polovině roku 2008 strmě klesly, se v 1. čtvrtletí 2009 stabilizovaly a od 2. čtvrtletí začaly opět růst. Chybějící poptávka je kompenzována omezením nabídky, ať už snížením těžebních kvót organizace OPEC či ekonomickými důvody u producentů s vyššími těžebními náklady, a rovněž se projevuje vliv spekulace. Od vysokého růstu cen na přelomu let 2007 a 2008 je zřejmé, že zde výrazně působí i jiné než fundamentální faktory. Pro následující období jsme, stejně jako v červencové predikci, zvolili scénář pokračování tendence k nárůstu cen.

Graf A.1.2: Cena ropy Brent

v USD za barel

Podrobnější údaje o vnějším prostředí jsou uvedeny v kapitole C.8.

A.2 Fiskální politika

Hospodaření sektoru vládních institucí bylo v minulých letech pozitivně ovlivněno především vrcholící fází ekonomického cyklu. Probíhající ekonomická recese však již od roku 2008 přináší zhoršení výsledků a opětovně odhaluje strukturální problémy na výdajové straně veřejných rozpočtů.

Deficit vládního sektoru v roce 2009 dosáhne dle říjnových notifikací výše **6,6 % HDP**. Tento odhad je o 1,1 p.b. horší než v předchozí Makroekonomické predikci. Příčinou je hlubší než očekávaný ekonomický pokles a z něj vyplývající pokračující pokles odhadu daňových příjmů v tomto roce. Nastavení fiskální politiky **pro rok 2010** odpovídá plánovanému deficitu sektoru vlády ve výši **5,3 % HDP**.

Tyto očekávané hodnoty lze považovat za realistické, budou-li splněny následující podmínky: i) nedojde k nižšímu než očekávanému růstu hospodářství, ii) struktura růstu/poklesu jednotlivých složek a faktorů ovlivňujících HDP se nebude významně lišit od stavu předpokládaného v této publikaci, iii) nevejdou v účinnost žádná další stimulační/restriktivní opatření, iv) nedojde k nepředpokládaným časovým nesouladům mezi příjmy a výdaji sektoru vlády¹.

Při hodnocení nastavení fiskální politiky v letech 2009 a 2010 je potřeba si uvědomit, že výdajové rámce platné pro tyto roky byly nastaveny již v roce 2007, tedy v období nejvyšší konjunktury, a následně byly jen minimálně měněny. V jejich

¹ V tomto bodě již dnes existují indicie, že výnos z prodeje jednotek přiděleného množství emisí CO₂ by mohl být zcela realizován v roce 2009. Pak by došlo ke zlepšení vykázaného deficitu v roce 2009 při současném plně kompenzujícím zhoršení deficitů v následujících letech, tedy ve vyšší výdajů programu Zelená úsporám.

nastavení se tedy částečně odrážela tehdejší optimistická očekávání ohledně budoucího vývoje. Nicméně tato vyšší hladina plánovaných výdajů znamená posílení významu automatických stabilizátorů v české ekonomice v kritických letech 2009 a 2010.

Tato skutečnost, a fakt, že v ČR jako v kontinentální evropské zemi mají automatické stabilizátory tradičně velký význam, nebyla příliš brána v úvahu při plánování stimulačních opatření pro rok 2009 popsanych v tabulce A.2.1. Výsledkem je pak flagrantní překročení maastrichtského kritéria výše deficitu sektoru vlády.

Obdobné platí i o roce 2010. Avšak dlouhodobé výrazné překročení deficitního kritéria by mohlo výrazně snížit kredit ČR a následně zvýšit náklady financování vládního dluhu, eventuálně dokonce ztížit prodej státních dluhopisů, a tak zdržet či zcela znemožnit realizaci některých vládních výdajů. Z tohoto důvodu vláda navrhla a

Parlament schválil balíček úsporných opatření zejména pro rok 2010 (viz tabulka A.2.2), jež mají za cíl snížit deficit sektoru vlády na již uvedených 5,3 % HDP.

Pro dlouhodobou vnitřní situaci ČR je pak charakteristické, že veškerá přijatá opatření mají spíše ad hoc charakter. Nejsou tedy součástí dlouhodobějších plánů směřujících k udržitelnosti veřejných financí. Tomu zároveň odpovídá i skutečnost, že ČR nemá žádný plán fiskální konsolidace po roce 2010 včetně postupu dosažení střednědobého fiskálního cíle, k němuž se zavázala Evropské komisi. Tato Makroekonomická predikce pak pracuje, na základě platné legislativy, s časovou omezeností výdajových opatření, tedy s jejich účinností pouze v roce 2010.

Podrobnější údaje o veřejných rozpočtech jsou uvedeny v kapitole C.7.

Tabulka A.2.1: **Stimulační opatření pro rok 2009**

Op atření	2009		
	ESA 95 (mld. Kč)		
	P _{VR}	V _{VR}	(P-V) _{VR}
I. Realizovaná a schválená opatření			
1. Zapojení prostředků z rezervních fondů		-1,5	1,5
2. Zvýšení garancí úvěrů malým a středním podnikům		0,4	-0,4
3. Podpora podnikatelů v zemědělství		2,0	-2,0
4. Posílení Programu rozvoje venkova		0,3	-0,3
5. Investice do vědy a výzkumu nad rámec schváleného návrhu státního rozpočtu		0,3	-0,3
6. Navýšení platů zaměstnanců státního sektoru	0,4	2,7	-2,3
7. Navýšení výdajů na přímé platby - ko financování		1,0	-1,0
8. Snížení sazby pojistného na nemocenské pojištění a státní politiku zaměstnanosti	-18,4		-18,4
9. Snížení sazby daně z příjmů právnických osob	-6,6		-6,6
10. Navýšení základního kapitálu ČEB			0,0
11. Zvýšení pojistného krytí EGAPu			0,0
12. Změna zákona o pojišťování vývozu se státní podporou			0,0
13. Fiskální impulsy podpory výzkumu a vývoje		1,8	-1,8
14. Snížení záloh na daně z příjmů	0,0		0,0
15. Rozšíření uplatnění odpočtu DPH u osobních automobilů	-2,5		-2,5
16. Odložení záloh u poplatníků s méně než 5 zaměstnanci	0,0		0,0
17. Dotační program na snižování energetické náročnosti budov			0,0
18. Posílení dotačního programu PANEL		0,6	-0,6
19. Zvýšení výdajů na zajištění dopravní obslužnosti		3,2	-3,2
20. Zvýšení investic do dopravní infrastruktury ve vlastnictví státu pro oživení ekonomiky v roce 2009		7,2	-7,2
21. Garance a podpora úvěrů malých a středních podniků		2,1	-2,1
22. Přesun vybraných služeb do snížené sazby DPH			0,0
23. Zrychlení odpisů v 1. a 2. odpisové skupině	-9,4		-9,4
Celkem I.			-56,6
II. Zákon o podpoře hospodářského růstu a sociální stability			
1. Slevy pro zaměstnavatele na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	-18,0		-18,0
2. Zvýšení slev na DPFO na dítě	0,0		0,0
3. Zvýšení přídavek na děti		0,2	-0,2
4. Zavedení šrotovného*		0,0	0,0
Celkem II.			-18,2
Celkem I.+II.			-74,7

* Vláda byla zákonem zmocněna, se zavedením se však nepočítá.

Tabulka A.2.2: Stabilizační opatření pro rok 2010

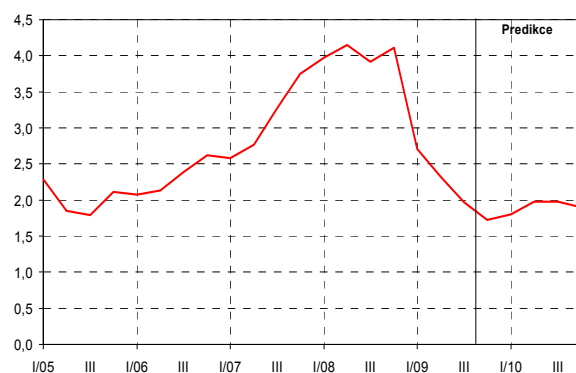
Opatření pro rok 2010	Příjmy a výdaje VR		
	ESA 95 (mld. Kč)		
	P _{VR}	V _{VR}	(P-V) _{VR}
I. Úsporná opatření			
1. Majetkové daně	3,0	0,0	3,0
2. Daň z příjmů	0,1	0,0	0,1
3. Spotřební daně	10,9	0,0	10,9
4. Daň z přidané hodnoty	13,4	0,0	13,4
5. Sociální zabezpečení a státní politika zaměstnanosti	31,0	0,0	31,0
6. Státní sociální podpora	-0,6	-0,6	0,0
7. Nemocenské pojištění	0,0	-2,4	2,4
8. Zaměstnanost	0,0	-3,5	3,5
9. Zdravotní pojištění	-4,5	0,0	-4,5
Celkem I.	53,3	-6,5	59,8
II. Další opatření a dopady			
1. Platy	-2,3	-5,4	3,1
2. Ostatní	-7,5	-17,7	10,2
Celkem II.	-9,8	-23,1	13,3
Celkem I.+II.	43,5	-29,6	73,1

A.3 Měnová politika a směnné kurzy

Měnová politika ČNB je založena na režimu **cílování inflace**. Inflační cíl je definován jako meziroční přírůstek indexu spotřebitelských cen. Do konce roku 2009 platí cíl na úrovni 3,0 % s tolerančním pásmem ± 1 p.b., od ledna 2010 je stanoven nový cíl ve výši **2,0 %**. Inflační cíl je nastaven jako střednědobý s délkou horizontu měnové politiky 12–18 měsíců.

Makroekonomická predikce vychází z předpokladu pokračujícího poklesu tržních úrokových sazeb, které budou taženy dolů zejména snižující se rizikovou přírážkou. Počátek roku 2010 by mohl přinést mírný nárůst bankovních sazeb, jenž by odrážel očekávání dalšího oživování ekonomiky, avšak bude nadále tlumen klesajícími mezibankovními spready.

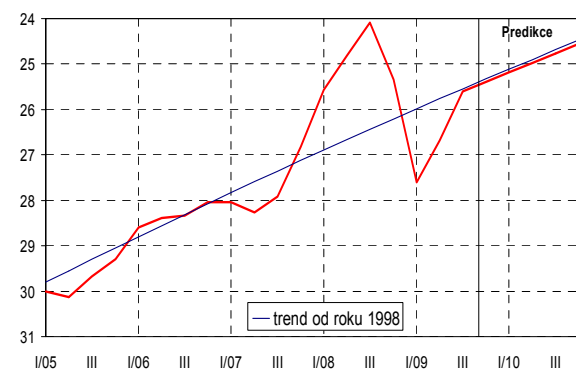
Graf A.3.1: PRIBOR 3M v %

Podrobnější údaje o úrokových sazbách jsou uvedeny v kapitole C.6.

K 21. červenci 2008 byl zaznamenán historický rekord **směnného kurzu** ve výši 22,97 CZK/EUR. Následná prudká korekce, způsobená odlivem finančních investic z rozvíjejících se trhů, vedla k tomu, že 17. února 2009 kurz oslabil až na 29,47 CZK/EUR. Průměrná hodnota v září 2009 činila 25,35 CZK/EUR, což přibližně odpovídalo trendové hodnotě.

Graf A.3.2: Směnný kurz CZK/EUR čtvrtletní průměry

Přijatý scénář předpokládá, že ve 4. čtvrtletí 2009 i v průběhu roku 2010 se kurz bude pohybovat kolem průměrné hodnoty 25,40 CZK/EUR s tendencí k mírnému nominálnímu i reálnému zhodnocování odpovídajícímu dlouhodobému trendu.

A.4 Strukturální politiky

Podnikatelské prostředí

Dne 3. července 2009 podepsal prezident ČR **Zákon o volném pohybu služeb**. Právní předpis transponuje do českého právního řádu Směrnicí o službách na vnitřním trhu, která výrazně liberalizuje poskytování služeb v EU. Zákon nabude účinnosti 28. prosince 2009.

Mezi plánovaná opatření snižující administrativní zátěž podnikatelů patří novela **zákonu o správě daní a poplatků**. Novela osvobozuje malé a střední podnikatele od povinnosti vedení knihy jízd pro evidenci výdajů spojených s cestami služebním automobilem. Účinnost zákona byla stanovena k 1. lednu 2010.

Finanční trh

Novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu, která transponuje několik směrnic ES do českého právního řádu, nabyla účinnosti 1. srpna 2009. Zákon novelizuje práva a povinnosti firem a dalších subjektů, s jejichž cennými papíry je obchodováno na kapitálových trzích. Uvedená směrnice mimo jiné výrazně zlepšuje postavení drobného klienta na kapitálovém trhu a přináší konec monopolu národních burz na obchodování s akcemi.

Dne 4. září 2009 nabyla účinnosti **novela zákona o bankách**, jež umožní státu přebírat banky, které by se ocitly ve vážných potížích. Novela mj. zjednodušuje proces navýšení kapitálu banky a umožňuje ČNB pružněji reagovat na aktuální problémy bank.

Evropská směrnice o platebních službách na vnitřním trhu, která harmonizuje podmínky poskytování platebních služeb v rámci EU, byla do českého právního řádu transponována **zákonem o platebním styku**. Hlavním přínosem zákona je zkrácení doby bankovních převodů. Zákon nabude účinnosti 1. listopadu 2009.

Daně

Dne 13. července 2009 schválila vláda ČR **návrh novely zákona o DPH a novely zákona o spotřební dani**. Žádosti o vrácení DPH bude možné podat pouze elektronicky a také průvodní doklady zboží podléhajícího spotřební dani by měly být pouze elektronické. Cílem novely zákona o DPH je nastavení pravidel, která zamezují daňovým únikům a krácení daně, cílem návrhu novely zákona o spotřební dani pak vytvoření právního rámce elektronického systému v rámci EU, jenž by měl kontrolovat dopravu výrobků podléhajících spotřební dani. Novela zákona o DPH by měla platit od ledna 2010, novela zákona o spotřební dani od dubna 2010.

V současné době je připravována komplexní reforma daňového systému zahrnující reformy zdaňování příjmů a majetku, reformu daňového procesu a institucionální reformu. V rámci úpravy daňového procesu byl schválen **zákon o daňovém řádu**, jenž snižuje administrativní náklady a zjednodušuje administrativní proces, omezuje některé pravomoci ministra financí (promíjení daní) a zavádí nové pojetí daňové exekuce. Zákon nabude účinnosti k 1. lednu 2011.

Energetika a klimatická změna

Novela energetického zákona, jež nabyla účinnosti 4. července 2009, přesněji stanovuje míru kontroly nad energetickým trhem, vytváří prostor pro dohodu mezi odběratelem a dodavatelem, upravuje postih černých odběratelů a zjednodušuje tak podnikání v energetice.

Novela **zákonu o spotřebních daních** zavádí podporu biopaliv první i druhé generace. Od spotřební daně budou osvobozeny čistá biopaliva a také podíl biosložky u vysokoprocentních biopaliv, zatímco podíl fosilního paliva ve směsi zůstane zatížen plnou sazbou spotřební daně. Zákon nabyl účinnosti k 1. říjnu 2009.

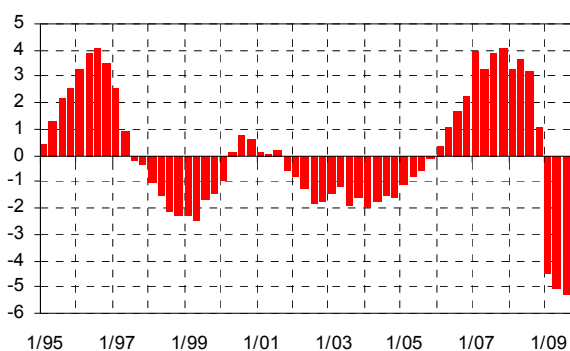
B Ekonomický cyklus

B.1 Pozice v rámci ekonomického cyklu

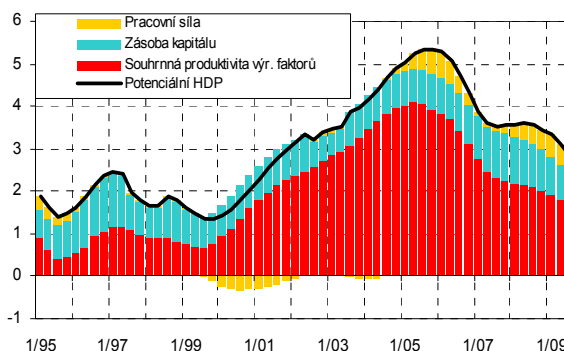
Potenciální produkt, specifikovaný na základě výpočtu Cobb-Douglasovy produkční funkce, udává úroveň HDP při průměrném využití výrobních faktorů. Růst potenciálního produktu vyjadřuje možnosti dlouhodobě udržitelného růstu ekonomiky bez vzniku nerovnováh. Lze ho rozložit na příspěvky pracovní síly, zásoby kapitálu a souhrnné produktivity výrobních faktorů. Produkční mezera identifikuje pozici ekonomiky v cyklu a vyjadřuje vztah mezi HDP a potenciálním produktem. Koncept potenciálního produktu a produkční mezery je používán pro analýzu ekonomického vývoje a pro výpočty strukturální bilance veřejných rozpočtů.

V současných podmínkách, kdy dochází k prudkým změnám úrovně ekonomického výkonu, je však velmi obtížné oddělit vliv prohloubení záporné produkční mezery a zpomalení růstu potenciálního produktu. Proto výsledky těchto propočtů vykazují velkou nestabilitu a je nutné k nim přistupovat se značnou obezřetností.

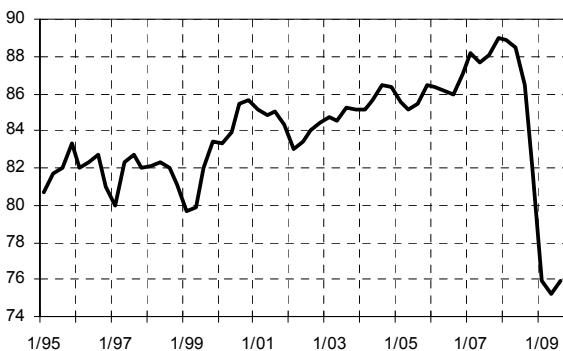
Graf B.1: Produkční mezera v % potenciálního produktu

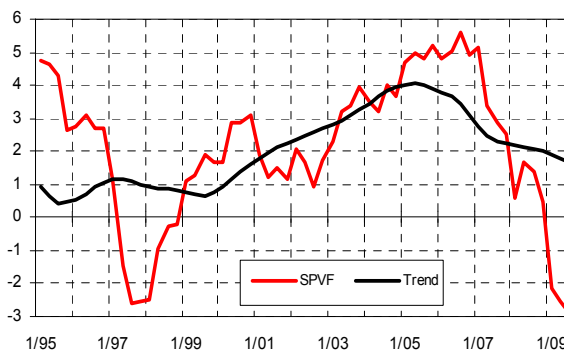
Graf B.2: Tempo růstu potenciálního produktu v %, příspěvky v procentních bodech

Graf B.3: Využití výrobních kapacit v průmyslu v %

Graf B.4: Souhrnná produktivita výrobních faktorů meziroční růst v %

Tabulka B.1: Produkční mezera a potenciální produkt

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
											<i>Predikce</i>
Produkční mezera	%	0,1	-0,1	-1,5	-1,6	-1,6	-0,6	1,3	3,7	2,9	-5,1
Potenciální produkt	růst v %	1,7	2,6	3,3	3,7	4,5	5,2	4,8	3,6	3,5	3,0
Příspěvky:											
Souhrnná produktivita výr. faktorů	<i>p.b.</i>	1,3	2,0	2,5	3,0	3,7	4,0	3,5	2,5	2,1	1,8
Zásoba kapitálu	<i>p.b.</i>	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	1,1	1,0	0,8
Míra participace	<i>p.b.</i>	-0,5	-0,4	-0,1	-0,2	-0,2	0,2	0,2	-0,2	0,0	0,3
Demografie¹⁾	<i>p.b.</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2

¹⁾ Příspěvek růstu počtu obyvatel v produktivním věku (15-64 let)

Je zřejmé, že probíhající ekonomická krize uvrhla ekonomiku do hluboké záporné **produkční mezery**. Podle současných propočtů dosáhla ve 3. čtvrtletí 2009 úrovně pod -5 %, což indikuje nejnižší využití ekonomického potenciálu v posttransformačním období.

Zvětšující se záporná produkční mezera se v ekonomice projevuje extrémně nízkým využitím výrobních kapacit v průmyslu, výrazným nárůstem míry nezaměstnanosti, snížením počtu volných pracovních míst a inflačních tlaků.

Nejzasazenější složkou potenciálního produktu je **souhrnná produktivita výrobních faktorů** (SPVF). Ekonomické problémy vedly od počátku roku 2009 k meziročnímu poklesu

pozorované SPVF, což se projevilo ve zpomalení jejího trendového růstu pod 2 % proti 4 % v roce 2005. Dopady na růst **zásoby kapitálu** jsou méně významné. Nabídka práce, měřená poměrem pracovní síly k počtu obyvatel ve věku 15 – 64 let, naopak v roce 2009 akceleroval svůj růst.

Zpomalení růstu trendové souhrnné produktivity se přímo odráží v meziročním růstu **potenciálního produktu**, jenž se v současnosti pravděpodobně pohybuje těsně pod úrovní 3 %. Další vývoj potenciálního produktu bude závislý zejména na době trvání nepříznivé ekonomické situace.

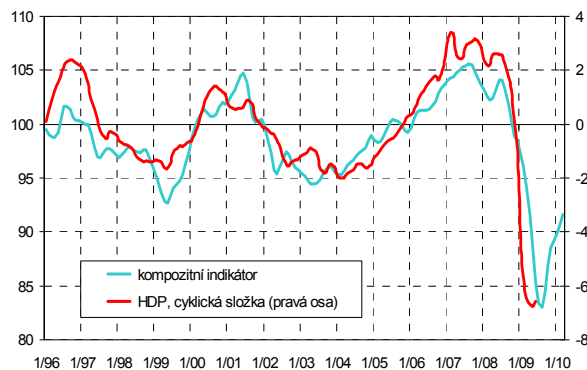
B.2 Kompozitní předstihový indikátor

Kompozitní předstihový indikátor je sestaven z výsledků konjunkturálních průzkumů, které splňují základní požadavky kladené na předstihové indikátory cyklu – jsou ekonomicky interpretovatelné, vykazují statisticky pozorovatelný vztah v předstihu k průběhu ekonomického cyklu a jsou rychle a pravidelně dostupné.

V prosinci 2008 došlo na základě analýzy vztahů mezi jednotlivými konjunkturálními ukazateli a cyklickou složkou reálného HDP ke změně složení kompozitního předstihového indikátoru. Indikátor je nyní sestaven z těch konjunkturálních ukazatelů, které vykazovaly vysoký stupeň korelace s průměrným předstihem 6 měsíců.

Graf B.5: Kompozitní předstihový indikátor

*průměr 2000 = 100 (levá osa)
synchronizováno s cyklickou složkou HDP zjištěnou na základě statistických metod (Hodrick-Prescottův filtr)
v % HDP (pravá osa)*

Kompozitní předstihový indikátor signalizoval pro 2. čtvrtletí 2009 meziroční pokles HDP. Tento signál byl potvrzen vývojem relativní cyklické složky, která vykazovala prohloubení své záporné hodnoty. Její obrát, který je v grafu zachycen, není možné v současné době brát vážně. Odhad cyklické složky HDP je zatížen chybou pramenící z problému koncového bodu a rovněž se jedná o odhad založený

na prvním odhadu čtvrtletních národních účtů ze strany ČSÚ.

Pro 3. čtvrtletí 2009 indikátor signalizuje obrát relativní cyklické složky HDP.

Přibližně pro celé 2. pololetí 2009 a 1. čtvrtletí 2010 indikátor naznačuje výrazné zpomalování propadu výkonnosti české ekonomiky.

Při hodnocení tohoto signálu je však třeba vzít v úvahu vývoj struktury kompozitního indikátoru. Růst jeho hodnoty ve 2. pololetí je dán růstem vybraných konjunkturálních ukazatelů v průmyslu (zejména tříměsíčním výhledem exportní poptávky a šestiměsíčním výhledem ekonomické situace), což bylo zřejmě vyvoláno již probíhajícími či ukončenými opatřeními pro podporu ekonomiky, jejichž dopad však bude či byl zřejmě časově omezený.

Rovněž je nutné upozornit na fakt, že konjunkturální ukazatele, na kterých je indikátor založen, zřejmě nemohly vstřebat informace související s efekty plánovaných opatření na snížení deficitu veřejných financí v roce 2010.

Vyšší volatilita odhadované relativní cyklické složky HDP je způsobena změnou metody sezónního očišťování uplatňovanou ČSÚ.

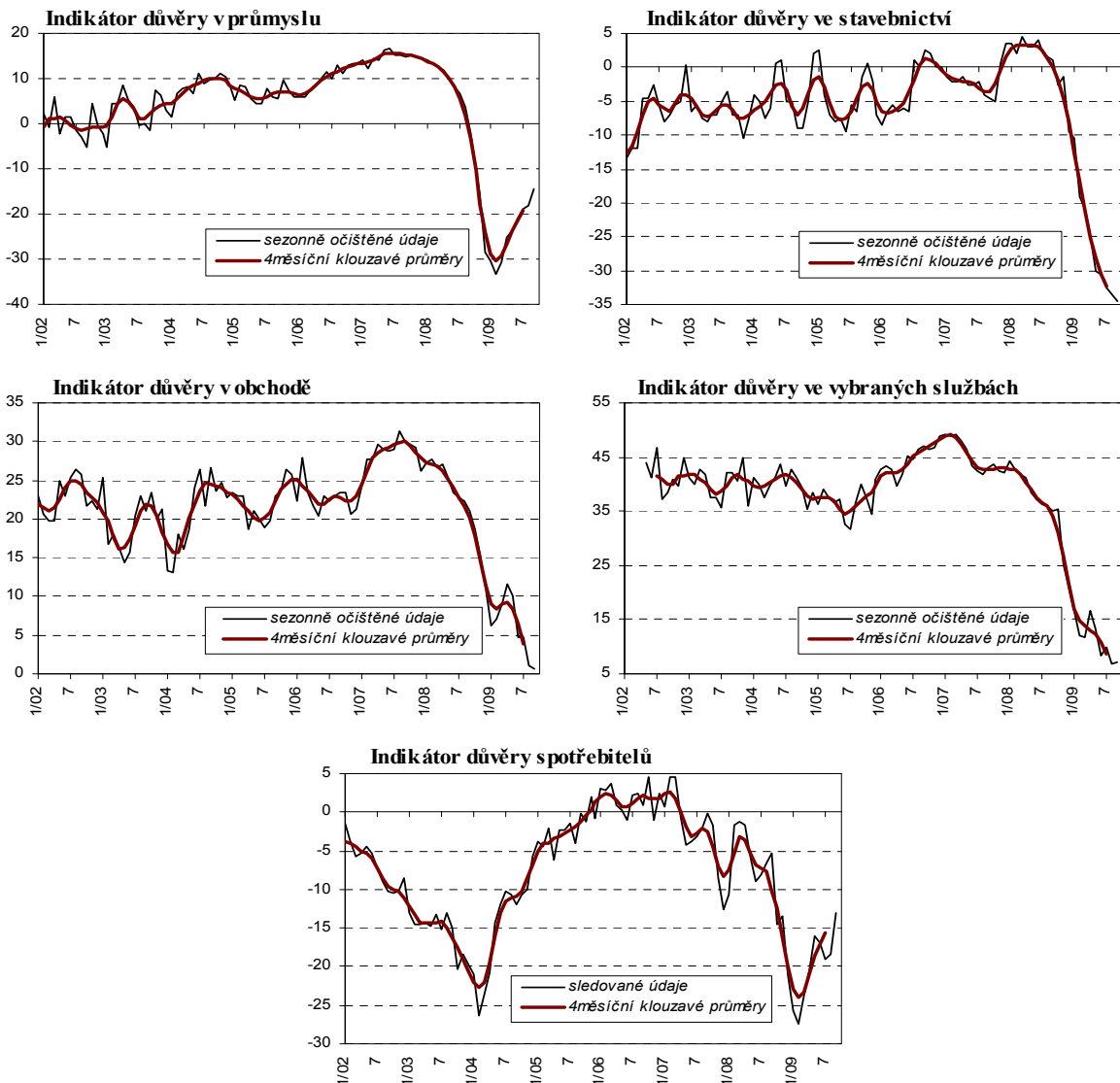
B.3 Individuální konjunkturální indikátory

Konjunkturální ukazatele vyjadřují názory respondentů na současnou situaci a vývoj v blízké budoucnosti a slouží k identifikaci možných bodů obratu ekonomického cyklu v předstihu. Hlavní výhodou spočívá v rychlé dostupnosti výsledků, do kterých se promítá široký okruh vlivů formujících očekávání ekonomických subjektů.

Společným rysem těchto průzkumů je, že odpovědi respondentů nedávají přímou kvantifikaci, ale používají obecnější kvalitativní výrazy (např. lepší, stejný, horší nebo vzroste, nezmění se, klesne apod.). Vyjádřením tendencí je konjunkturální saldo, což je rozdíl mezi odpověďmi zlepšení a zhoršení, vyjádřený v procentech pozorování (viz Metodika ČSÚ).

Souhrnný indikátor důvěry je prezentován jako vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě, ve vybraných odvětvích služeb a indikátoru spotřebitelské důvěry. Váhy jsou nastaveny takto: indikátor důvěry v průmyslu 40 %, ve stavebnictví a v obchodě po 5 %, ve vybraných odvětvích služeb 30 % a indikátor důvěry spotřebitelů 20 %.

Graf B.6: Indikátory důvěry

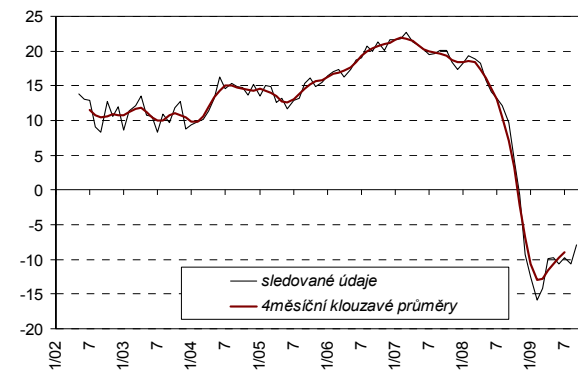
Ve 3. čtvrtletí 2009 došlo v **průmyslových i ve stavebních podnicích** shodně k mírnému zlepšení hodnocení současně ekonomické situace. Vyhodnocení dalších ukazatelů však již bylo rozdílné. Zatímco v průmyslu se podle respondentů celková i zahraniční poptávka začala zvedat, ve stavebnictví zůstalo její hodnocení nízké. Pro 4. čtvrtletí předpokládají respondenti v průmyslu

další zvyšování výrobní činnosti a ožívování zaměstnanosti, ve stavebnictví pak zpomalení vývoje stavební činnosti při poklesu zaměstnanosti. Očekávání vývoje ekonomické situace se v příštích třech a šesti měsících v průmyslu nepatrně zlepšila, ve stavebnictví se mírně zhoršila. Výraznější zlepšení v průmyslu je v kratším horizontu a je dáno zřejmě již přijatými opatřeními na podporu ekonomiky.

V oblasti **obchodu** a ve vybraných odvětvích **služeb** pokračovalo prohlubování ekonomických problémů, i když s mírnější razancí. Respondenti zhoršili především hodnocení současné ekonomické situace. Při hodnocení očekávaného vývoje ekonomické situace v tříměsíčním i šestiměsíčním horizontu však byli již mírně optimističtí.

Důvěra **spotřebitelů** se v září mírně zvýšila. Ze šetření vyplynulo, že pro příštích dvanáct měsíců očekávají spotřebitelé zlepšení celkové ekonomické situace i nepatrné zlepšení své finanční situace. Podíl respondentů, kteří očekávají zvyšování nezaměstnanosti, se sice snížil, ale stále převažuje.

Graf B.7: Souhrnný indikátor důvěry

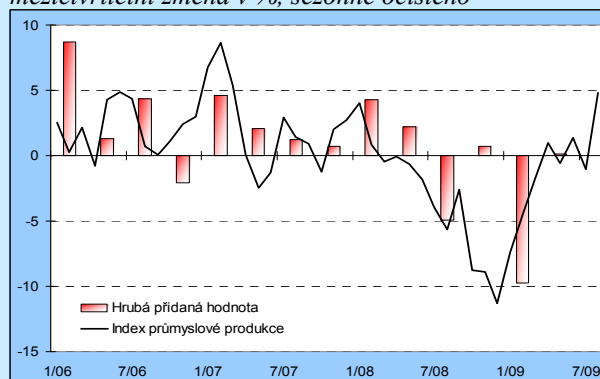
Na základě názorů ekonomických subjektů je možné předpokládat, že se zpomalování ekonomické aktivity dařilo tlumit také ve 3. čtvrtletí 2009 (především v průmyslu) a pro 4. čtvrtletí 2009 naznačuje průzkum možné mírné řetězové zlepšení.

Box B.1: Pozice české ekonomiky v hospodářském cyklu

Ve 2. čtvrtletí roku 2009 vzrostl reálný HDP mezičtvrtletně o 0,1 %. Česká ekonomika tak, technicky vzato, vystoupila z recese. Tento závěr však může být v budoucnosti ovlivněn nejen zpětnými revizemi dat ze strany ČSÚ², ale i dalším vývojem HDP. Tento box hledá odpověď na otázku, zda se česká ekonomika ještě nachází v recesi, anebo již v oživení, popř. někde mezi těmito dvěma fázemi hospodářského cyklu.

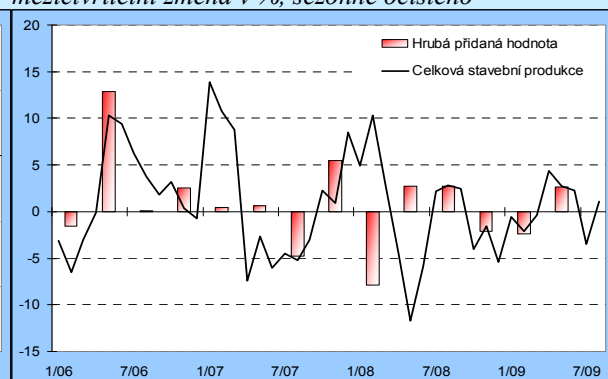
Česká ekonomika se nevyhnula recesi díky své vysoké otevřenosti a obchodní provázanosti s ostatními zeměmi EU. To se citelně odrazilo ve vývoji průmyslové produkce (Graf B.1.1), která se meziročně propadá již od července loňského roku. Mezičtvrtletní změny hrubé přidané hodnoty v průmyslu naznačují, že k nejhlubšímu propadu došlo v 1. čtvrtletí 2009. Naproti tomu změny měsíčních IPP proti období o 3 měsíce³ zpět nasvědčují, že nejprudší propad nastal již v prosinci 2008. Od dubna 2009 byly mezičtvrtletní změny blízké nule a v srpnu IPP mezičtvrtletně vzrostl o 4,8 %. Tento nadějný vývoj je však relativizován nízkou korelací obou indikátorů. Vývoj průmyslové výroby byl navíc příznivě ovlivněn fiskálními opatřeními v některých zemích EU („šrotovné“). Jejich postupné ukončování tak bude pro průmysl představovat nepříznivý šok, který by ale mohl být více než vykompenzován nadcházejícím mírným oživením zahraničních ekonomik.

Graf B.1.1.: Průmysl
mezičtvrtletní změna v %, sezónně očištěno

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Graf B.1.2.: Stavebnictví
mezičtvrtletní změna v %, sezónně očištěno

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Výsledky stavebnictví jsou rovněž ovlivněny nízkou důvěrou domácností a firem v další vývoj ekonomiky. Ačkoliv již došlo ke zlepšení situace oproti období na přelomu tohoto a minulého roku (Graf B.1.2), optimismus není na místě, neboť stavební výrobu „drží nad vodou“ inženýrské stavitelství, kdežto pozemní stavitelství táhne celkovou stavební produkci směrem dolů. Návrh rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury pro rok 2010 sice počítá s navýšením příjmů a výdajů o více než 30 % oproti roku 2009, i tak ale

² Více o této problematice viz Box C.1 v Makroekonomické predikci ČR z července 2009.

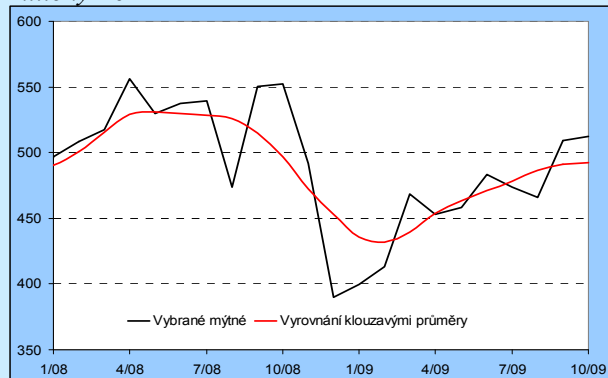
³ V dalším textu jsou takto vypočtené indexy označovány jako mezičtvrtletní.

tyto prostředky plně nepokryjí potřeby financování dopravní infrastruktury (chybí 24,2 mld. Kč). Další rizika z hlediska financování dopravních staveb zahrnují např. propad předpokládaných příjmů z titulu nižšího výběru daní (3,5 mld. Kč) nebo nutnost sjednání nového úvěru od EIB v průběhu roku 2010 za účelem zajištění spolufinancování projektů OPD⁴ od roku 2011.

Nižší aktivita v průmyslu a stavebnictví se odráží mimo jiné i v navazujícím odvětví dopravy a skladování. Měsíční indexy tržeb firem v dopravě a skladování za 3. čtvrtletí budou k dispozici až v polovině listopadu, na jejich vývoj však můžeme usuzovat z dat o výběru mýtného na zproplatněných úsecích dálnic a rychlostních silnic (Graf B.1.3)⁵.

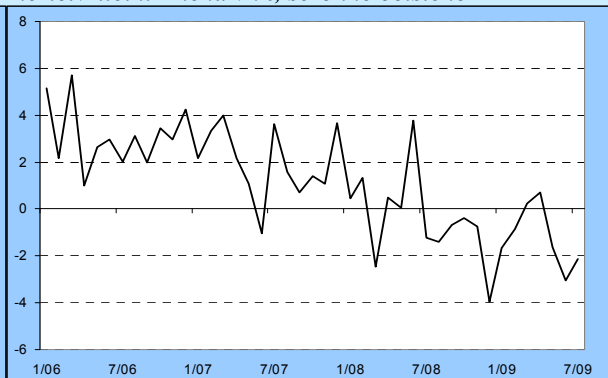
Meziroční indexy tržeb firem v dopravě a skladování totiž vykazují poměrně vysoký stupeň korelace s indexem vybraného mýtného. Ten sice nedosahuje loňských úrovní, nicméně tempo meziročních poklesů se postupně zmírňuje. V mezičtvrtletním pohledu na sezónně neočištěných datech⁶ potom mýtné roste již několikátým měsícem v řadě.

Graf B.1.3.: Vybrané mýtné
milióny Kč

Zdroj: ŘSD, vlastní výpočty

Graf B.1.4.: Maloobchodní tržby (NACE 45 + 47)
mezičtvrtletní změna v %, sezónně očištěno

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Maloobchodní tržby (NACE 45 + 47), které jsou ovlivněny vývojem na trhu práce (odd. C.3) a stavem očekávání ekonomických subjektů (odd. B.3), vykazují meziroční úbytky již desátým měsícem v řadě, aniž by přitom docházelo ke zpomalování tempa poklesů. Mezičtvrtletní indexy, s výjimkou března a dubna 2009, skýtají také pesimistický pohled (Graf B.1.4). V podrobnějším členění dochází k diverzifikaci. Zatímco v oddíle *Obchod, opravy a údržba motorových vozidel* (NACE 45) zřejmě dochází k ustálení meziročních (cca 10% snížení tržeb) a mezičtvrtletních změn, v oddíle *Maloobchod* (NACE 47) je tendence ke zpomalování růstu a následným poklesům setrvalá.

Reálná ekonomika je ovlivňována stavem finančního sektoru⁷, přičemž tato vazba působí i obráceně. Český bankovní systém zůstává i přes nepříznivý hospodářský vývoj v dobré kondici. Banky jsou dostatečně kapitalizované (ve 2. čtvrtletí činila kapitálová přiměřenost 13,7 %) a ziskové. Zisk po zdanění dosáhl v prvních dvou čtvrtletích roku 2009 přibližně stejné výše jako ve stejném období roku 2008. Nadále je pro bankovní sektor charakteristický přebytek likvidity, kterou ČNB stahuje v pravidelných repo operacích. Možnosti získat likviditu ve dvoutýdenních či tříměsíčních dodávacích repo tendrech banky nevyužívají. Přetrvává však nedůvěra na peněžním trhu, o čemž vypovídá např. vývoj spreadů mezi referenčními sazbami PRIBOR a 2T repo sazbou. Ty se stále drží výrazněji nad dlouhodobým průměrem, ačkoliv oproti období na přelomu roku již došlo k jejich poklesu. Rovněž průzkum průměrných denních obrátů na peněžním trhu (nově s čtvrtletní periodicitou, poslední šetření proběhlo v červenci 2009) ukázal, že banky si stále nejsou ochotny půjčovat na dobu delší než tři měsíce. Rizikem zůstává růst podílu nesplácených úvěrů na celkových úvěrech, který v srpnu 2009 dosáhl 6,6 % u firemních úvěrů (s meziročním nárůstem o 3 p.b.), respektive 3,6 % u úvěrů domácnostem (nárůst o 0,9 p.b.).

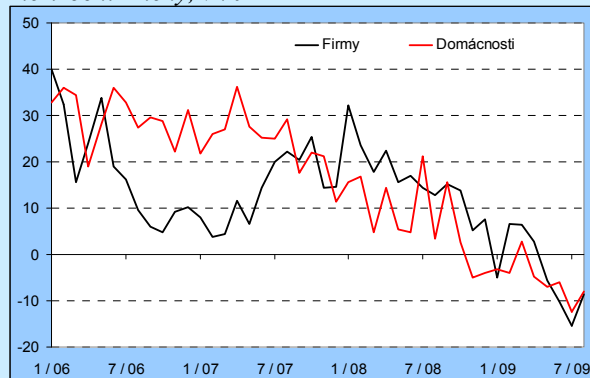
⁴ Operační program Doprava.

⁵ Údaj za říjen 2009 je odhadnut.

⁶ Délka časové řady výběru mýtného není dostatečná pro sezónní očištění např. metodou TRAMO/SEATS.

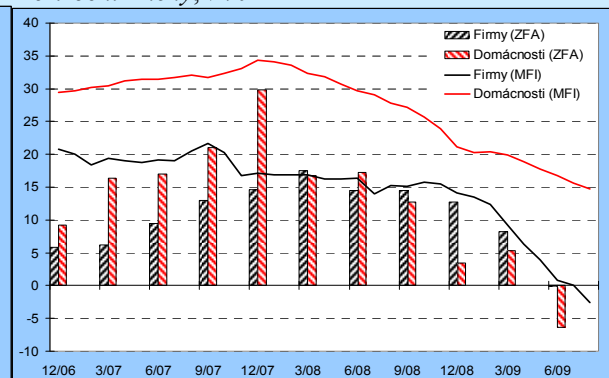
⁷ Vzhledem k tomu, že česká ekonomika je tzv. „bank dependent economy“, soustředíme se pouze na měnové finanční instituce a zprostředkovatele finančních aktiv.

Graf B.1.5.: Nové korunové bankovní úvěry
meziroční změny, v %

Zdroj: ČNB

Graf B.1.6.: Stav úvěrů firmám a domácnostem
meziroční změny, v %

Zdroj: ČNB

Poznámka: MFI = měnové finanční instituce, tj. banky, fondy peněžního trhu a družstevní záložny

ZFA = ostatní zprostředkovatelé financování aktiv, tj. společnosti poskytující finanční leasing, faktoring, spotřebitelské úvěry, splátkový prodej apod.

Stávající ekonomická situace se podepisuje nejen na poptávce po úvěrech, ale i na přístupu bank k jednotlivým žadatelům o úvěr. Banky přísněji hodnotí schopnost klienta v budoucnu půjčku řádně splácet a požadují vyšší rizikovou prémii. Objem nových korunových úvěrů, které banky poskytly domácnostem a firmám (Graf B.1.5), je v meziročním srovnání několikrátým měsícem v řadě nižší (též s ohledem na fakt, že je díky silnému růstu minulých let vysoká srovnávací základna). Stav úvěrů, které byly firmám a domácnostem poskytnuty zprostředkovateli financování aktiv, v červnu⁸ meziročně poklesl, a to u obou skupin (Graf B.1.6). U stavu úvěrů od měnových finančních institucí, dochází v případě domácností ke zpomalování meziročních nárůstů, kdežto u firem došlo v srpnu 2009 k meziročnímu poklesu. Celkové zadlužení (součet úvěrů od MFI a ZFA) domácností tak v červnu stále meziročně rostlo, byť pomaleji, zatímco v případě firem se jednalo v podstatě o stagnaci (meziroční růst v červnu jen o 0,6 %).

Zkoumané indikátory nás vedou k závěru, že v současné době nemůžeme počítat s výraznějším oživením domácí ekonomické aktivity. Oživení v zahraničí sice může pomoci průmyslové výrobě, u jiných ukazatelů je ale pravděpodobné jejich další zhoršení. To se týká zejména spotřeby domácností, kde je rozhodujícím faktorem vývoj na trhu práce. V potaz je třeba vzít i dopady „balíčku“ na konsolidaci státního rozpočtu pro rok 2010. Celkově by se tedy současný stav české ekonomiky, a pravděpodobně i výhled pro několik nejbližších čtvrtletí, daly popsat jako „vlnění u dna“.

⁸ Data o úvěrech poskytnutých zprostředkovateli financování aktiv nejsou dostupná na měsíční bázi.

C Predikce vývoje makroekonomických indikátorů

Údaje z předchozí predikce z července 2009 jsou vyznačeny kurzívou. Údaje vztahující se k roků 2011 a 2012 jsou extrapolačním scénářem, který naznačuje směr možného vývoje a není v dalším textu komentován.

Vývoj hlavních makroekonomických indikátorů české ekonomiky a jejich predikce jsou shrnuty v následující tabulce.

Tabulka C.1: Hlavní makroekonomické indikátory

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2008	2009	2010
		Predb.		Aktuální predikce		Minulá predikce				
Hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	6,3	6,8	6,1	2,7	-5,0	0,3	3,0	-4,3	0,3
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	2,5	5,2	5,0	3,4	0,7	-1,3	2,7	1,1	0,7
Spotřeba vlády	<i>růst v %, s.c.</i>	2,9	1,2	0,7	1,6	2,0	-1,0	1,7	1,3	0,5
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	6,0	10,8	-1,1	-7,8	-3,9	-0,1	-5,7	-1,5
Příspěvek ZO k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	4,6	1,5	1,1	1,5	-1,0	1,4	1,9	-1,8	0,2
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	-0,3	1,1	3,4	1,7	2,7	0,2	1,6	2,8	1,0
Průměrná míra inflace	<i>%</i>	1,9	2,5	2,8	6,3	0,9	1,4	6,3	1,1	1,1
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	1,2	1,3	1,9	1,6	-1,3	-1,9	1,6	-1,8	-2,1
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	7,9	7,1	5,3	4,4	6,5	8,4	4,4	6,8	8,5
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v %, b.c.</i>	6,9	7,9	9,4	8,7	-0,3	-1,1	10,8	1,0	1,0
Podíl BÚ na HDP	<i>%</i>	-1,3	-2,6	-3,1	-3,1	-1,4	0,4	-3,1	-2,0	-0,9
<i>Předpoklady:</i>										
Směnný kurz CZK/EUR		29,8	28,3	27,8	24,9	26,3	24,9	24,9	26,8	25,5
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	3,5	3,8	4,3	4,6	4,9	4,3	4,6	4,5	4,4
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	54	65	73	98	61	79	98	62	79
HDP eurozóny (EA12)	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	3,0	2,6	0,8	-4,0	0,9	0,8	-4,3	-0,2

C.1 Ekonomický výkon

Česká ekonomika byla ve 4. čtvrtletí 2008 naplno zasažena ekonomickou krizí a vstoupila do recese. Mezi 3. čtvrtletím 2008 a 1. čtvrtletím 2009 se sezónně očištěný **reálný HDP** snížil o 6,0 % (*proti 5,1 % z datové základny platné v době zpracování červencové predikce*). Mezičtvrtletní pokles za 1. čtvrtletí 2009 byl zpřesněn z 3,4 % na 4,8 %, což byla největší revize za období, kdy ČSÚ publikuje sezónně očištěná data.

Ve 2. čtvrtletí 2009 se zřejmě pokles zastavil. Sezónně očištěný HDP mezičtvrtletně vzrostl o 0,1 % (*proti poklesu o 0,1 % odhadovanému v červencové Predikci*). Vzhledem k tomu, že tento přírůstek má naprosto minimální hodnotu, nelze jednoznačně rozhodnout o tom, zda již recese v české ekonomice skončila (více viz Box B.1).

Postupně se projevuje zastavení propadu ekonomik našich hlavních obchodních partnerů i stimulační opatření vlády ČR. Vzhledem k revizi předcházejících čtvrtletí to znamená meziroční propad o 5,8 %⁹ (*proti poklesu o 4,8 %*).

Ve 3. a 4. čtvrtletí roku 2009 by se ekonomika měla začít mírně oživovat. Předpověď mezičtvrtletního růstu pro ně zvyšujeme o 0,5 p.b. na 0,4 %, resp. 0,5 %. Přesto by díky revizi údajů za

1. čtvrtletí měl roční reálný HDP za celý rok 2009 zaznamenat propad o 5,0 % (*proti 4,3 %*).

Tendence k mírnému růstu by měla být narušena pouze na počátku roku 2010, kdy by se měl projevit vliv stabilizačních opatření jednorázovým mezičtvrtletním poklesem. Predikce růstu HDP pro rok 2010 činí 0,3 % (*predikci neměníme*). Mělo by přitom dojít k vzájemné kompenzaci restriktivních dopadů stabilizačních opatření a zlepšených vyhlídek vnějšího prostředí. Tato kompenzace by se měla projevit i v zásadní změně struktury ekonomického růstu. Hlavním faktorem by se místo spotřeby domácností měl stát příspěvek zahraničního obchodu.

Propad **reálného hrubého domácího důchodu (RHDD)**, který odráží důchodovou situaci české ekonomiky, je výrazně nižší oproti reálnému HDP. Zlepšení směnných relací vedlo k tomu, že ve 2. čtvrtletí 2009 poklesl „pouze“ o 4,2 % (*proti 2,8 %*) meziročně. V roce 2009 očekáváme pokles o 3,7 % (*proti poklesu o 2,9 %*), v roce 2010 by mohl stagnovat (*proti růstu 0,4 %*).

Pokles reálné dynamiky se odráží i ve vývoji **nominálního HDP**, který je rozhodující veličinou pro fiskální předpovědi. Ve 2. čtvrtletí 2009 byl zaznamenán pokles o 2,4 % (*proti 1,8 %*), když zlepšení směnných relací nedokázalo pokrýt propad reálné ekonomiky. Pro rok 2009 odhadujeme pokles HDP v běžných cenách o 2,4 % (*proti poklesu o 1,7 %*). Naplnění této predikce bude znamenat první nominální pokles HDP v historii tržní

⁹ V dalším textu jsou uváděna data *bez sezónního očištění*, pokud není uvedeno jinak.

ekonomiky v ČR. V roce 2010 čekáme růst o 0,6 % (proti 1,2 %).

V **důchodové struktuře HDP** očekáváme propad ziskovosti podnikové sféry. Přírůstek hrubého provozního přebytku se propadl z 9,3 % v roce 2007 na pouhé 1,9 % (proti 0,6 %) v roce 2008. Ve 2. čtvrtletí 2009 hrubý provozní přebytek meziročně klesl o 3,5 % (proti poklesu 3,7 %), za celý rok 2009 čekáme pokles o 3,9 % (proti poklesu o 2,8 %). V roce 2010 počítáme se stagnací (proti přírůstku o 1,4 %).

Predikce jsou stále spojeny s vysokou mírou nejistoty vyplývající zejména z vývoje vnějšího prostředí, ale i z reakce ekonomiky na opatření ke stabilizaci veřejných rozpočtů. Nezanedbatelné mohou být i dopady revizí údajů o minulém vývoji ekonomiky.

Výdajové složky HDP

Dominantní složkou strmého meziročního poklesu ekonomického výkonu byla na straně výdajů **změna zásob**. K snížení sezónně očištěného reálného HDP o 5,5 % ve 2. čtvrtletí 2009 přispěla 4,4 p.b. Z grafu 1.7 vyplývá, že dynamika změny zásob byla v průběhu posledních tří čtvrtletí určujícím faktorem vývoje HDP. V zostřených ekonomických podmínkách a tlaku na udržení cash-flow byly podniky zjevně motivovány ke snižování zásob. Přesto si tak ohromný pokles zásob nedovedeme uspokojivě vysvětlit. Nejistota o budoucím vývoji zásob přitom zvyšuje nejistotu predikce ostatních makroekonomických indikátorů.

Meziroční růst reálných **výdajů domácností na konečnou spotřebu** dosáhl ve 2. čtvrtletí 2009 úrovně 1,5 % (proti 1,5 %). Proti dalšímu růstu spotřeby povede klesající zaměstnanost a z ní vyplývající zhoršující se příjmová situace domácností. Projeví se i snaha domácností vytvářet úspory na pokrytí rizik. Nízká míra inflace by naopak mohla přispívat ke zvýšení spotřeby domácností. V roce 2009 by měla spotřeba domácností vzrůst o 0,7 % (proti 1,1 %) a zůstat tak stabilizujícím segmentem ekonomiky.

Od počátku roku 2010 se projeví stabilizační opatření k udržení rovnováhy veřejných financí. Z nich plynoucí snížení disponibilního důchodu domácností by se mohlo projevit dopadem na růst spotřeby domácností v úrovni cca -2 p.b. V roce 2010 očekáváme pokles spotřeby domácností o 1,3 % (proti růstu 0,7 %).

Výdaje vlády na konečnou spotřebu ve 2. čtvrtletí 2009 stouply o 2,6 % (proti 1,8 %). Částečně se na tom podílely mimořádné výdaje v souvislosti s předsednictvím EU. V roce 2009 očekáváme vzestup spotřeby vlády o 2,0 % (proti 1,3 %).

V souladu s přijatými stabilizačními opatřeními se předpokládá úsporné chování vládních institucí jak z hlediska zaměstnanosti ve vládním sektoru, tak i nákupů zboží a služeb. V roce 2010

předpokládáme pokles reálné spotřeby vlády o 1,0 % (proti růstu o 0,5 %).

Objem **tvorby hrubého fixního kapitálu** ve 2. čtvrtletí 2009 meziročně klesl o 7,2 % (proti 6,3 %). Nejvíce klesly nákupy dopravních prostředků o 18,3 %, investice do ostatních strojů se propadly meziročně o 14,2 %. Investice do bydlení poklesly o 7,0 %, do ostatních staveb jen o 1,2 %.

V současné nejisté situaci je třeba počítat s tím, že dojde k přehodnocení či odložení mnoha investičních záměrů. Bude postupně docházet k restrukturalizaci produkčních kapacit, což je ale dlouhodobější proces. Ochota zahraničních investorů k novým investicím i k reinvestování zisku z podnikání v ČR bude záviset na jejich situaci v mateřských zemích. Hospodářské výsledky podniků přitom negativně zasáhnou stabilizační opatření.

Očekáváme i pokračující propad investic do bytové výstavby. Po přehřátí trhu v letech 2007 a 2008 by se situace měla postupně vracet k dlouhodobě udržitelné trajektorii. S ohledem na situaci domácností lze v nejbližším období očekávat spíše opačné vychýlení od této trajektorie.

Na druhé straně by pokles investic mohl být zmírněn některými opatřeními NPP (vracení DPH u firemních automobilů, rychlejší odpisování investičního majetku, urychlení stavby dálnic) i infrastrukturními investicemi s příspěvkem z fondů EU. V roce 2009 by objem investic mohl klesnout o 7,8 % (proti poklesu o 5,7 %). Pro rok 2010 očekáváme další pokles o 5,9 % (proti poklesu o 1,5 %).

Za rok 2008 dosáhl kladný příspěvek **zahraničního obchodu (ZO)** se zbožím a službami k růstu reálného HDP hodnoty 1,5 p.b. (proti 1,9 p.b.), a to i při velmi nepříznivých vnějších podmínkách a rekordně silném kurzu koruny.

V 1. čtvrtletí 2009 byl při nejhlubším propadu poptávky našich obchodních partnerů zaznamenán negativní příspěvek ZO k růstu sezónně očištěného HDP ve výši -1,6 p.b. Ve 2. čtvrtletí se tento příspěvek zmírnil na -0,9 p.b.

Ve 2. a 3. čtvrtletí 2009 byl vývoz, a tedy i příspěvek ZO k vývoji HDP, zřejmě pozitivně ovlivněn opatřeními zahraničních vlád zejména v oblasti podpory automobilového průmyslu. Tento efekt je však třeba vnímat jako dočasný. Na druhé straně se již objevují náznaky ukončení propadu u našich hlavních vývozních partnerů. Za celý rok 2009 očekáváme příspěvek ve výši -1,0 p.b. (proti -1,8 p.b.).

V roce 2010 by se měl pozitivně projevit jednak dopad omezení domácí poptávky vlivem stabilizačních opatření, jednak i pokračující oživení v partnerských zemích. Příspěvek ZO by měl být výrazně pozitivní a měl by dosáhnout 1,4 p.b. (proti 0,2 p.b.).

C.2 Ceny zboží a služeb

Spotřebitelské ceny

Hladina spotřebitelských cen dosáhla v září 2009 zcela stejné úrovně jako v září 2008 (*proti predikci meziročního růstu o 0,5 %*). Výrazně dezinflační trend je v souladu se všemi letošními predikcemi, jeho intenzita je však větší. Hlavními faktory tohoto vývoje jsou především trvale klesající ceny potravin a také stále nízké ceny v oddíle doprava. Společně tak oddíly potravin a nealkoholické nápoje a doprava k srpnové hodnotě přispěly -1,6 p.b. Naopak příspěvek administrativních opatření byl kladný ve výši 1,5 p.b.

Ceny potravin meziročně klesají již desátý měsíc v řadě, a odráží tak nejen situaci na celosvětovém trhu, ale i vývoj cen domácích zemědělských výrobců. V červenci ceny potravin meziročně klesly dokonce o 6,5 %, což bylo nejvíce od srpna 1999. Ceny potravin se nyní pohybují pod úrovní října 2007, kdy česká ekonomika stála na prahu silné vlny zdražování. Pro zbylé období tohoto roku odhadujeme, že ceny potravin zůstanou spíše stabilní s možností jejich mírného nárůstu na konci roku¹⁰.

Ceny v oddíle doprava jsou ovlivněny jak klesajícími cenami automobilů v reakci na hospodářský pokles, tak i úrovní cen pohonných hmot, které jsou stále meziročně nižší. Bazický efekt cen ropy i pohonných hmot, které ve stejném období předchozího roku ještě byly ovlivněny červencovými rekordními hodnotami, ale postupně vyprchává a počínaje listopadem by ceny ropy měly opět začít hladinu spotřebitelských cen pozvolna zvedat. Výraznější promítnutí do cen však bude brzdit meziročně silnější kurz koruny k americkému dolaru.

Administrativní opatření by již neměla výrazněji promlouvat do spotřebitelských cen. Výjimkou bude pouze říjnový pokles cen plynu o 2,8 % (s očekávaným dopadem -0,1 p.b.), které bylo po dubnovém (o 3 %) a červencovém (o 6,1 %) zlevnění již třetím v pořadí. Za letošní rok tak očekáváme celkový příspěvek administrativních opatření ve výši 1,1 p.b. (*proti 0,7 p.b.*).

Výrazně oslabující ekonomická aktivita v důsledku propadu zahraniční poptávky, pozice ekonomiky v záporné produkční mezeře, zhoršující se situace na trhu práce, nízké tempo růstu mezd a nejistota ohledně budoucího vývoje rovněž vytvářejí prostor pro pouze velmi omezený růst spotřebitelských cen.

S ohledem na uvedené skutečnosti a předpoklady tak odhadujeme, že průměrná míra inflace v roce 2009 dosáhne 0,9 % (*proti 1,1 %*) při zvýšení cen v průběhu roku o 0,2 % (*proti 0,7 %*). Čistá inflace by tak měla i nadále zůstat, stejně jako v celém předchozím průběhu roku, záporná.

V roce 2010 by se průměrná míra inflace měla pohybovat okolo 1,4 % (*proti 1,1 %*), zvýšení cen v průběhu roku by mělo dosáhnout 1,9 % (*proti 2,1 %*).

Hlavním faktorem zvýšení predikce průměrné inflace je příspěvek administrativních opatření. Ten bude v roce 2010 formován zejména vládním balíčkem na snížení deficitu státního rozpočtu, jehož celkové dopady do indexu spotřebitelských cen odhadujeme na 1,0 p.b. Naopak oproti minulé predikci očekáváme nižší růst regulovaného nájemného (o 17,3 % s dopadem 0,3 p.b.), rovněž ceny plynu by měly vzrůst jen mírně. Příspěvek administrativních opatření bude tlumen zejména cenami elektřiny, které by měly od začátku roku klesnout o cca 7 % (dopad -0,3 p.b.), doznívajícími poklesy cen plynu z roku 2009 a také očekávaným přesunem vybraných služeb s vysokým podílem lidské práce ze základní do snížené sazby DPH (příspěvek -0,1 p.b.). Pro účely této predikce počítáme s datem účinnosti tohoto opatření od 1. 4. 2010. Celkový příspěvek administrativních opatření by měl v roce 2010 činit 1,3 p.b. (*proti 0,9 p.b.*).

Jen pozvolné oživení české ekonomiky i nadále zhoršené podmínky na trhu práce spolu s mírným nárůstem nominálních mezd budou brzdit růst cen na poptávkové straně. K tomu se rovněž přidá vliv meziročně silnějšího směnného kurzu domácí měny. Na nabídkové straně budou naopak proinflačně působit očekávané rostoucí ceny ropy (současně s nižší srovnávací základnou z první poloviny letošního roku) a pozvolný návrat světových i domácích cen potravin do růstové fáze.

Deflátoři

Meziroční růst **deflátoru hrubých domácích výdajů**, který je komplexním indikátorem cenového vývoje v ekonomice, se v 2. čtvrtletí 2009 zpomalil vlivem nižší inflace u spotřeby domácností na hodnotu 1,8 % (*proti 0,8%*). Rozdíl skutečnosti proti predikci je dán tím, že nedošlo k očekávanému poklesu cen u změny zásob.

Za celý rok 2009 by měl se všeobecným zvolněním inflačních tlaků růst cen hrubých domácích výdajů dále zpomalit na 1,3 % (*predikci neměníme*), v roce 2010 by měl dosáhnout 0,7 % (*proti 0,9 %*).

Růst **implicitního deflátoru HDP** v 2. čtvrtletí 2009 dosáhl 3,5 % (*proti 3,2 %*). Oproti deflátoru hrubých domácích výdajů je ovlivněn růstem směnných relací o 2,5 % (*proti růstu o 3,3 %*). V roce 2009 efekt zpomalení mzdové dynamiky zřejmě převáží nad vlivem zlepšení směnných relací, takže lze očekávat růst jen o 2,7 % (*proti 2,8 %*). V roce 2010 počítáme s růstem o 0,2 % (*proti 1,0 %*).

¹⁰ *Odhady sklizni dle ČSÚ poukazují na průměrnou úroveň letošní úrody.*

C.3 Trh práce

Trh práce je hluboce zasažen nepříznivou ekonomickou situací.

V zásadě všechny statistiky zobrazují vedle značných ztrát pracovních příležitostí i snahu fungujících podniků udržet v aktivitě maximum svých kmenových pracovníků, v mnoha případech však za cenu dočasného zkrácení pracovních úvazků a mezd. V důsledku poklesu poptávky, propouštění a omezování rozsahu produkce a pracovní doby významně zpomalil růst průměrné mzdy a objem vyplacených mezd v meziročním srovnání klesl.

Zaměstnanost

Zaměstnanost podle výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) v 1. pololetí 2009 meziročně klesla o 0,7 %, z toho ve 2. čtvrtletí o 1,2 % (proti 1,5 %) zejména díky poklesu počtu zaměstnanců o 1,8 % (proti 2,2 %). Nadále klesal počet pracujících osob v primárním i v sekundárním sektoru, zejména ve zpracovatelském průmyslu. Tento pokles byl obdobně jako v předchozím čtvrtletí částečně kompenzován nárůstem počtu osob zaměstnaných v terciárním sektoru.

Ve 2. čtvrtletí se dále zvýraznila tendence k nárůstu nabídky práce, což je poněkud paradoxní jev v období ekonomické recese. Pracovní síla meziročně vzrostla o 52 tisíce osob, přičemž úbytek zaměstnaných činil 62 tisíce a přírůstek nezaměstnaných 114 tisíc. Míra ekonomické aktivity (15-64 let) tak meziročně vzrostla o 0,3 p.b. na 69,9 %, poměr pracovní síly k populaci 15-64 let dokonce o 0,5 p.b. na 71,0 %.

Míra zaměstnanosti (15-64 let) klesla o 0,7 p.b. na 65,4 %. Přibývá zaměstnaných ve vyšších věkových kategoriích (nad 50 let), snižování míry zaměstnanosti je patrné u nižších věkových kategorií (20-39 let). Zde lze část přisoudit vzdělávání, část péči o rodinu a nezanedbatelný vliv bude mít významné omezení možností příležitostných prací či brigád, zejména v porovnání se stejným obdobím roku 2008, kdy hlad po pracovní síle významně vzrostl.

V důsledku omezování pracovních míst v průmyslu se od počátku roku snižuje počet registrovaných zahraničních zaměstnanců. Ke konci září jich bylo zaregistrováno 244 tisíce, což představuje meziroční úbytek o 16 tisíc. Cizinci živnostníci naopak od počátku roku přibývají v rozsahu cca 10 tisíc za čtvrtletí.

Vyhlídky pro další období nejsou příliš optimistické. Ekonomické problémy mohou způsobit další ukončování činnosti nerentabilních provozů a úpravy legislativy (zejména ukončení úlev na pojistném u nízkopříjmových zaměstnanců) patrně povedou k dalšímu propouštění. U propouštěných zaměstnanců však předpokládáme zvýšenou snahu o vytvoření vlastní podnikatelské aktivity (vytvoření nové pracovní aktivity, popř. i vyhovění snaze

podniků o daňovou optimalizaci zaměstnáváním „živnostníků“ pouze po dobu potřeby).

V roce 2009 očekáváme v kontextu s dosavadním vývojem meziroční pokles zaměstnanosti o 1,3 % (proti 1,8 %). V roce 2010 při mírném ekonomickém oživení a rychlé reakci trhu práce očekáváme pokles o 1,9 % (proti 2,1 %).

Nezaměstnanost

Růst nezaměstnanosti, po bezprecedentním nárůstu od ledna do dubna, v průběhu 3. čtvrtletí 2009 mírně zpomalil své tempo. Průměrná míra registrované nezaměstnanosti ve 3. čtvrtletí dosáhla pouze 8,36 % (proti 8,6 %). Údaje za září však byly méně příznivé a nezavádají důvod k optimismu, neboť spolu s výraznějším přílivem nových uchazečů o zaměstnání dále klesal i počet volných pracovních míst. Zvýraznil se i přírůstek absolventů, což patrně bylo dáno nejen omezením podpory jejich zaměstnávání, ale i praktikami menších zaměstnavatelů využívajících, resp. zneužívajících zkušební dobu k získání krátkodobé levné pracovní síly.

Přesto nadále existují i drobné pozitivní signály. Od března např. setrval v meziročním srovnání narůstá počet nezaměstnaných, kteří nastoupili do nového zaměstnání.

Počet dlouhodobě nezaměstnaných byl podle statistik VŠPS a MPSV ke konci pololetí obdobný (96 tisíc, resp. 101 tis.) a jejich podíl na nezaměstnaných celkem v případě VŠPS významně klesl (na 29 %, u registrovaných na 22 %).

Z hlediska statistik lze předpokládat i nadále vyšší nárůst registrované nezaměstnanosti v důsledku skutečnosti, že osoby registrované na úřadech práce jako nezaměstnaní mohou po omezenou dobu legálně pracovat, což definice VŠPS vylučuje.

Harmonizovaná míra nezaměstnanosti zpracovávaná EUROSTATem dosáhla v červnu 2009 v ČR 6,3 %, průměr EU27 činil 8,9 %.

Vzhledem k úpravám legislativy, signálům z výrobních odvětví a plánované či již v letošním roce částečně realizované redukci pracovních míst v rozpočtem spravované sféře v dalším období očekáváme pokračování nárůstu nezaměstnanosti.

Mezinárodně srovnatelná obecná míra nezaměstnanosti podle VŠPS by se měla v roce 2009 zvýšit na 6,5 % (proti 6,8 %) a v roce 2010 dále na 8,4 % (proti 8,5 %).

Průměrná míra registrované nezaměstnanosti by měla v roce 2009 vzrůst na 7,9 % (proti 8,2 %) a v roce 2010 na 9,9% (proti 9,8 %). V některých měsících roku 2010 míra registrované nezaměstnanosti pravděpodobně překročí hranici 10 %.

Mzdy

Podle předběžných údajů z evidenčních statistik došlo v 1. pololetí 2009 v důsledku nižší poptávky a produktivity práce v rozhodujících

produkčních odvětvích k razantnímu zpomalení meziročního nárůstu průměrné mzdy a vzhledem k nižší zaměstnanosti i k poklesu objemu mezd a platů. V průměru za 1. pololetí dosáhla průměrná mzda 22 605 Kč, její růst činil 2,7 % (na přepočtené počty, včetně odhadu malých podniků). Objem mezd a platů se ve 2. čtvrtletí meziročně snížil o 0,5 % (proti růstu o 1,4 %) po revidovaném růstu o 1,0 % (proti 2,6 %) v 1. čtvrtletí.

Na základě revize dat za 1. čtvrtletí 2009, výsledků 2. čtvrtletí a signálů z podnikové sféry v následujícím období očekáváme velmi skromný nárůst průměrných mezd, plynoucí zejména z nízké produktivity a hospodářských výsledků odpovídajících recesi. Ve vládním sektoru dojde v roce 2010 k výraznému snížení platů, což by se prostřednictvím signálního efektu mělo rovněž projevit i v soukromém sektoru.

Vzhledem k očekávanému výraznějšímu poklesu zaměstnanosti v letech 2009 i 2010 očekáváme pokles objemu mezd a platů o 0,3 %, resp. 1,1 % (proti nárůstu o 1,0 %). Propad reálných mezd by však neměl být zásadní vzhledem k tomu, že hladina spotřebitelských cen by měla zůstat téměř stabilní.

Domácnosti

(podle sektorového účtu domácností ze čtvrtletních národních účtů)

S poklesem zaměstnanosti a významným zpomalením růstu mezd lze i přes nárůst sociálních příjmů a pokles daní a odvodů na sociální zabezpečení očekávat výrazné zpomalení vysoké nominální dynamiky disponibilního důchodu z 8,5 % v roce 2008 na 2,9 % v roce 2009 a v roce 2010 dále na 0,6 %.

Nejistá situace a rizika plynoucí z možnosti ztráty zaměstnání by měly vést ke změně chování domácností směrem ke tvorbě úspor na úkor spotřeby. V roce 2009 ještě předpokládáme mírný nominální nárůst spotřeby (o 1,1 %), v roce 2010 již při naplnění všech uvedených východisek dojde ke stagnaci až poklesu (předpokládáme -0,1 %), zatímco míra hrubých úspor by měla v roce 2009 překročit 11 % a v roce 2010 by se mohla přiblížit ke 12 %.

C.4 Vztahy k zahraničí

(v metodice platební bilance)

Vnější nerovnováha, vyjádřená **podílem salda běžného účtu (BÚ) na HDP**, dosáhla ve 2. čtvrtletí 2009 v ročním vyjádření -2,6 % (proti -3,0 %) a začala se opět zlepšovat. Největší vliv na to má klesající schodek bilance výnosů a lepší výsledky obchodní bilance.

Snížování tempa růstu **vývozu i dovozu** od počátku roku 2008 bylo spojeno především s rychlým posilováním koruny. Od října 2008 došlo ve vývoji zahraničního obchodu k prudkému zlomu. Všeobecné zhoršování ekonomické situace ve světě a

přechod od zpomalování do recese ve většině partnerských zemí způsobil razantní útlum poptávky a objemy vývozu a dovozu začaly strmě klesat. Poprvé od 2. čtvrtletí 2002 došlo ve 4. čtvrtletí 2008 k meziročnímu poklesu exportních trhů¹¹, který pokračoval i v roce 2009. Ve 2. čtvrtletí 2009 se exportní trhy propadly o 14,7 % (proti 12,7 %). Vedle toho došlo ke zhoršení exportní výkonnosti, která indikuje podíl českého zboží na exportních trzích, o 6,5 % (proti 10,5 %). Výsledkem byl ještě silnější propad reálného vývozu zboží (o 20,2 %).

To vedlo k silnému poklesu nominálního vývozu o 19,2 % a dovozu o 22,2 %. Na druhou stranu vzhledem k rychlejšímu tempu poklesu dovozu než vývozu začal opět růst přebytek obchodní bilance. V 2. čtvrtletí 2009 dosáhl v ročním úhrnu podíl obchodní bilance k HDP 3,1 % (proti 2,8 %), tj. o 0,5 p.b. meziročně více.

Přes náznaky zlepšování světové ekonomiky předpokládáme pouze pomalé ožívání obchodu. V roce 2009 odhadujeme ještě výrazný pokles exportních trhů o cca 12,9 % (proti 11,6 %), v roce 2010 pak již mírnější pokles o 0,5 % (proti 1,5 %). Postupně by se měla zlepšovat i exportní výkonnost.

V souvislosti s celosvětovou ekonomickou recesí razantně klesly ceny surovin, především ropy, což se pozitivně projevuje na obchodní bilanci. V roce 2009 očekáváme snížení deficitu palivové části bilance (SITC 3) na cca -2,9 % HDP (proti -3,0 %) z -4,5 % v roce 2008.

U přebytku nepalivové části bilance očekáváme, že se v roce 2009 jen mírně sníží na 6,0 % HDP (proti 5,2 %). Při současném poklesu deficitu palivové části bilance by mělo saldo obchodní bilance (v metodice platební bilance) dosáhnout 3,8 % HDP¹² (proti 3,0 %). V roce 2010 očekáváme přebytek obchodní bilance ve výši 4,6 % HDP (proti 3,1 %). Vlivy mírného oživení zahraničního obchodu a restrikce domácí poptávky by měly výrazně převážit nad vyššími cenami ropy.

Po dlouhodobém nárůstu se přebytek **bilance služeb** začal od počátku roku 2009 snižovat. Příčinou bylo zpomalení tempa růstu příjmů a naopak vyšší růst výdajů. Na nižších příjmech se ve 2. čtvrtletí podílely dopravní služby a turistika, pouze objem vývozu tzv. ostatních služeb se meziročně zvýšil. Růst výdajů byl spojen s nárůstem dovozu ostatních služeb. Tento vývoj znamenal snížení podílu přebytku bilance služeb na HDP (v ročním úhrnu) proti konci předchozího roku, kdy dosáhl nejvyšší hodnoty za posledních sedm let (2,2 %), o 0,3 p.b. Vzhledem k trvajícím problémům světové ekonomiky se nedají očekávat výrazné změny

¹¹ Vážený průměr růstu dovozu zboží sedmi nejvýznamnějších obchodních partnerských zemí (SRN, Slovenska, Polska, Rakouska, Francie, Velké Británie a Itálie).

¹² Další položkou jsou náklady na přepravu a pojištění dováženého zboží ve výši cca 0,7 % HDP, které nelze z dostupných zdrojů přiřadit k jednotlivým položkám.

v tomto vývoji, proto předpokládáme při stagnaci příjmů a nárůstu výdajů další pokles přebytku bilance služeb.

Schodek **bilance výnosů**, která zahrnuje reinvestované a repatriované zisky zahraničních investorů, se od 2. čtvrtletí 2008, kdy dosáhl historického minima $-8,6\%$ HDP, snižuje. Od počátku roku 2009 se snižují výnosy i náklady, přičemž náklady klesají rychleji. Ve 2. čtvrtletí se podíl bilance výnosů na HDP snížil v ročním úhrnu na $-7,2\%$. Pokles odlivu zisků do zahraničí souvisí s nižší ziskovostí zahraničních firem, nižší byl rovněž odliv náhrad za práci cizinců zaměstnaných v ČR. Zachování dosavadního trendu snižování schodku bilance výnosů očekáváme při současném jen nevýrazném ožívování ekonomiky i v následujících obdobích.

V roce 2009 očekáváme, že podíl salda **běžného účtu** na HDP dosáhne $-1,4\%$ (*proti $-2,0\%$*). Predikce na rok 2010 činí $0,5\%$ HDP (*proti $-0,9\%$*). Zdánlivě paradoxní predikce vyrovnávání běžného účtu resp. jeho přechod do aktiva je dána tím, že vliv nižších cen ropy, zpomalení reálného dovozu (nižší růst domácí poptávky i vysoká importní náročnost exportu) a menšího odlivu výnosů by měl převážit nad propadem vývozu.

C.5 Demografie

Podle předběžných údajů za 1. pololetí 2009 zůstal zachován dynamický meziroční růst počtu obyvatel ČR o $0,6\%$.

Kladné saldo migrace se v 1. pololetí udrželo na vysoké úrovni 18 tis. osob a představovalo nejvýznamnější faktor nárůstu populace, byť se jeho intenzita v porovnání s rokem 2008 snížila.

Přirozený přírůstek populace dosáhl 4 tis. osob, což je o 2 tis. méně proti stejnému období roku 2008. Tyto charakteristiky naznačují, že se demografická situace pohybuje blíže trajektorii vysoké varianty Demografické projekce ČSÚ 2009, a proto jsme jí dali přednost před variantou střední.

Všeobecně je možné konstatovat, že česká populace má z ekonomického pohledu stále velmi příznivou strukturu s vysokým podílem obyvatel v produktivním věku. Počet obyvatel ve věku 15 až 64 let však pravděpodobně dosáhl svého maxima na přelomu let 2008 a 2009.

I podle předpokladů vysoké varianty projekce je nadále možné očekávat nižší imigraci a tedy i mírné zhoršení demografické struktury. Tento jev by měl být podpořen i snížením poptávky po pracovní síle ze zahraničí vlivem ekonomické krize.

Mírný pokles počtu obyvatel v produktivním věku by však podle našich propočtů měl být z převážné části vykompenzován již uzákoněným prodlužováním věku odchodu do důchodu, takže ekonomika by neměla trpět nedostatkem zdrojů pracovní síly.

Na druhé straně projekce potvrzuje nadcházející **proces stárnutí obyvatelstva**. V roce 2007 byl poprvé v české historii počet lidí mladších 20 let nižší než počet obyvatel ve věku 60 let a více. V budoucnosti počet i podíl seniorů v populaci dále poroste v důsledku demografické struktury a dalšího prodlužování střední délky života. Strukturální podíl obyvatel starších 65 let na celkové populaci, který na počátku roku 2009 dosahoval necelých 15% , by se měl do počátku roku 2020 zvýšit na téměř 20% .

C.6 Úrokové sazby

V souladu s červencovou predikcí došlo v srpnu 2009 ke snížení **2T repo** sazby o $0,25$ p.b. na $1,25\%$. Díky nízkým inflačním očekáváním, jež jsou podpořena aktuálně silnějším směnným kurzem koruny, nižší celkovou inflací a úrokovými sazbami, měla ČNB příležitost aktivně zareagovat na hlubší hospodářský pokles a podpořit uvolněním monetární politiky ekonomickou aktivitu.

Zprávy o stabilizaci hospodářského růstu západních ekonomik hodnotila ECB vzhledem k přechodnému charakteru některých prorůstových opatření obezřetně a ponechala úrokovou sazbu pro nefinanční operace beze změny na $1,00\%$. Úrokový diferenciál mezi ČR a eurozónou se zúžil na $0,25$ p.b., vůči USA na $1,00-1,25$ p.b.

Snížení základní úrokové sazby ČNB se promítlo také do ostatních úrokových sazeb mezibankovního trhu. Nejistota na finančním trhu se však nadále projevuje vyššími rizikovými přírůzkami, které by měly podle našich očekávání klesat a koncem roku 2010 se přiblížit průměrné úrovni před finanční krizí. Průměrná hodnota tříměsíční sazby PRIBOR dosáhla ve 3. čtvrtletí 2009 výše $1,97\%$. Pro rok 2009 ji odhadujeme na $2,2\%$ (*predikci neměníme*), v roce 2010 pak na $1,9\%$ (*proti $2,0\%$*).

Výnosy do splatnosti 10letých státních dluhopisů ve 3. čtvrtletí 2009 klesaly a v průměru dosáhly $5,0\%$. I pro následující roky očekáváme jejich pokračující pokles, který by měl být podpořen snižováním rizikových premií a uzavíráním spreadů mezi českými a evropskými státními dluhopisy. Rostoucí poptávka po rizikovějších finančních aktivech však může působit na výnosy opačným směrem. Průměrný výnos v roce 2009 proto predikujeme na $4,9\%$ (*proti $4,5\%$*), v roce 2010 na $4,3\%$ (*proti $4,4\%$*).

Průměrné úrokové **sazby z vkladů** domácností dosáhly za 2. čtvrtletí výše $1,41\%$. Úrokové sazby reagují na vývoj mezibankovních sazeb se zpožděním, proto po zbytek roku 2009 očekáváme jejich pozvolnější pokles. V průměru by měly sazby v roce 2009 dosáhnout úrovně $1,4\%$ (*predikci neměníme*), v roce 2010 predikujeme zhruba jejich stabilitu na $1,2\%$ (*predikci neměníme*).

Průměrné úrokové **sazby z úvěrů** nefinančním podnikům ve 2. čtvrtletí 2009 dosáhly

4,63 %. V roce 2009 by měly sledovat pohyb ostatních tržních úrokových sazeb a činit v průměru 4,6 % (*predikci neměňme*), v roce 2010 pak růst na průměrné úrovni 4,7 % (*proti 4,8 %*).

Průměrné úrokové **sazby z nových úvěrů** domácnostem převážně ve 2. čtvrtletí rostly (i za předpokladu neměnné struktury úvěrů). Zpřísnění úvěrových podmínek zvýšilo průměrné sazby na 14,0 %. Úrokové sazby z nových úvěrů nefinančním podnikům byly ve shodném čtvrtletí stabilní a v průměru činily 4,4 %.

C.7 Vládní sektor

Podle předběžných údajů ČSÚ dosáhlo **sald**o vládního sektoru v roce **2008** hodnoty -77 mld. Kč, což představuje -2,1 % HDP. Oproti předběžným údajům ČSÚ z dubna 2009 tak došlo v roce 2008 ke zhoršení deficitu o přibližně 23 mld. Kč. Zásadní vliv mělo negativní přehodnocení daňových příjmů, a to především u DPH a důchodových daní.

V roce **2009** se očekává výrazné prohloubení salda vládního sektoru až na přibližně -240 mld. Kč, což představuje -6,6 % HDP. Po třech letech tak dojde k výraznému překročení 3% hranice deficitu vládního sektoru stanovené maastrichtskými konvergenčními kritérii. Vzhledem ke špatné ekonomické situaci lze v současné době předpokládat, že podobné problémy s výsledky hospodaření vládního sektoru bude mít většina zemí EU.

Ve srovnání s odhadem z července 2009 tak došlo k výraznému zhoršení deficitu vládního sektoru, a to o téměř 42 mld. Kč. Nejvýraznější vliv má příjmová strana, kde díky špatnému vývoji ekonomiky došlo ke snížení odhadu daňových příjmů, a to především u DPPO, spotřebních daní a sociálních příspěvků.

V odhadu je zakomponována celá řada protikrizových opatření, která se nemalou měrou podílí na negativním vývoji deficitu v roce 2009 (viz. tabulka A.2.2).

Současný odhad je stále zatížen poměrně velkou mírou nejistoty vzhledem k obtížně odhadnutelným ekonomickým podmínkám.

Dluh vládního sektoru dosáhl ke konci roku **2008** hodnoty přibližně 1105 mld. Kč, což představuje 29,9 % HDP. Díky nepříznivému vývoji vládního deficitu v roce **2009** očekáváme prudký nárůst zadlužení během tohoto roku. Dluh vládního sektoru by tak měl ke konci roku 2009 dosáhnout hodnoty 1284 mld. Kč, což představuje 35,6 % HDP.

Podrobné údaje o predikci vládního sektoru na rok 2010 a výhledu do roku 2012 budou zveřejněny ve Fiskálním výhledu na počátku listopadu 2009.

C.8 Světová ekonomika

Světová ekonomika je dosud v recesi, ta se však zmírňuje. Od jara dochází ke zlepšování na akciových trzích, k silnému růstu se vrátila čínská i další asijské ekonomiky. Ekonomika USA, která je předmětem silných stimulů ze strany státu i centrální banky, zpomalila ve 2. čtvrtletí 2009 pokles, stejně jako eurozóna.

Ekonomika USA klesla ve 4. čtvrtletí 2008 o 1,6 % (mezičtvrtletně) a v 1. čtvrtletí 2009 o 1,4 %, ve 2. čtvrtletí pokles zpomalil jen na 0,3 %. Meziroční inflace klesla na -1,5 % v srpnu, ale meziměsíčně ceny vzrostly o 0,4 % vlivem růstu cen pohonných hmot. Míra nezaměstnanosti vzrostla v srpnu 2009 na 9,7 %, projekce předvídají vrchol kolem 10 %.

Recesi napomohl značný pokles spotřeby domácností ve druhé polovině roku 2008. Spotřeba se v 1. čtvrtletí 2009 vrátila k růstu vlivem vládních stimulů včetně snížení daní, ve 2. čtvrtletí však opět klesla. Americké domácnosti začínají šetřit, což bude patrně znamenat pro světovou konjunkturu velkou změnu. Kvalita sanace bank a finančního sektoru vůbec zůstává nejasná. Známký zlepšení jsou patrné na trhu nemovitostí. V současnosti se vede ostrá diskuse o tom, zda a v jaké míře pokračovat ve státních stimulech a také o navrhované reformě zdravotního pojištění. Řešení těchto otázek nadlouho ovlivní výkon i vnímání americké ekonomiky. Dolar kvůli těmto nejistotám výrazně oslaboval, což mj. napomohlo ke zmenšení deficitu BÚ.

Očekáváme změnu reálného HDP v USA pro rok 2009 ve výši -2,8 % (*beze změny*) a v roce 2010 pak mírný růst o 1,5 % (*proti 0,4 %*).

Pokles HDP v **eurozóně (EA12)** činil 1,8 % ve 4. čtvrtletí, 2,5 % v 1. čtvrtletí 2009; ve 2. čtvrtletí tempo propadu zpomalilo na 0,2 %. V silné recesi bylo Německo (mezičtvrtletní poklesy -2,4 % a -3,5 %), ve 2. čtvrtletí 2009 však poněkud překvapivě přešlo ke slabému růstu +0,3 %. Stejně hodnoty dosáhla Francie.

Poklesem byly nejvíce postiženy ekonomiky silně závislé na exportu především průmyslových výrobků. Meziroční propad průmyslové výroby byl nejhlubší v dubnu - v eurozóně o 21,3 %, v Německu dokonce o 24,1 %. V červenci ale již začaly meziměsíčně růst nové objednávky.

V Německu po letech klesání a stagnace začala růst spotřeba domácností. Oživení a státní zásahy nabraly plnou sílu teprve začátkem léta. Relativně nízká nezaměstnanost i inflace podporují spotřebu, po vyčerpání zásob rostou objednávky. Čeká se proto silnější růst ve 3. čtvrtletí.

Míra nezaměstnanosti v EA12 v červenci 2009 vzrostla na 9,5 % (v SRN však jen 8,3 % od června do srpna, v září 8,2 %). Inflace v EA12 klesla do záporných hodnot od června (meziročně), ale v srpnu už meziměsíčně vzrostla.

Pro rok 2009 odhadujeme pro EA12 změnu HDP o -4,0 % (proti -4,3 %) a pro rok 2010 pak růst o 0,9 % (proti -0,2 %). Riziko představuje možnost opětovného propadu po skončení prorůstových stimulů.

Středoevropské ekonomiky dlouho rostly rychleji než západní Evropa, vysoký podíl průmyslové výroby a závislost na exportu do EU však vedly i zde k poklesu ekonomického výkonu a ve 2. čtvrtletí 2009 je dokonce růst EA12 vyšší než v EU27 (-0,2 % proti -0,3 %).

Vysoký podíl exportu, zejména automobilů, i pokles zahraničních investic vedl **slovenskou ekonomiku** v 1. čtvrtletí 2009 k prudkému poklesu HDP o 11,0 % mezičtvrtletně. Ve 2. čtvrtletí však již HDP vzrostl o 2,0 %. Krize vedla k nárůstu průměrné míry nezaměstnanosti přes 12 %, což je nejvíce za poslední 4 roky.

Předpokládáme meziroční změnu HDP v roce 2009 o -5,5 % (proti -4,8 %). V roce 2010 by již měl následovat růst o 2,0 % (proti 1,5 %).

Polská ekonomika dosud zaznamenala jen nepatrný pokles ve 4. čtvrtletí 2008 o 0,1 % a v 1. a ve 2. čtvrtletí 2009 růst o 0,3 % a 0,5 %. Růst je tažen spotřebou domácností, přičemž velikost domácího trhu situaci stabilizuje. Zdá se, že Polsko by se jako jediná země EU mohlo vyhnout recesi.

Pro rok 2009 předpokládáme růst HDP o 1,0 % (proti 0,5 %) a pro rok 2010 pak růst o 0,7 % (predikci neměníme).

Cena ropy Brent se v posledních měsících pohybuje kolem 70 USD za barel, zatímco v 1. a ve 2. čtvrtletí byly průměrné ceny 45 resp. 59 USD. V tomto vývoji se odráží očekávání ekonomického zotavení, navíc se komodity (také kvůli klesajícímu dolaru) opět stávají předmětem silných investic.

V naší predikci ponecháváme pro rok 2009 průměrnou úroveň stejnou jako v červenci, ve výši 61 USD (proti 62 USD) za barel ropy Brent, pro rok 2010 na 79 USD (beze změny). Stejně jako v minulé predikci považujeme ve středním období za pravděpodobný opětovný nárůst k hodnotám nad 80 USD. Na straně produkce se v důsledku nedostatečných investic v období nižších cen může projevit neschopnost výrazně zvýšit těžbu.

C.9 Mezinárodní srovnání¹³

Porovnávání ekonomického výkonu jednotlivých zemí provádíme v PPS (standardech kupní síly). PPS je umělá měnová jednotka, která vyjadřuje množství statků, které je v průměru možné zakoupit za 1 euro na území EU27 po kurzovém

přepočtu u zemí, které používají jinou měnovou jednotku než euro.¹⁴

Ekonomická krize způsobila, že na bázi přepočtu pomocí běžné **parity kupní síly** se v roce 2008 zastavila tendence přibližování ekonomické úrovně ČR i ostatních středoevropských zemí (s výjimkou Polska) směrem k průměru EA12. U některých zemí (pobaltské státy, Maďarsko, Slovensko), které jsou krizí zasaženy více než země EA12, dokonce dochází k většímu či menšímu poklesu jejich relativní ekonomické úrovně.

V roce 2009 by měl HDP České republiky na obyvatele dosáhnout cca 19 100 PPS, což odpovídá 73 % ekonomického výkonu EA12.

Alternativní přepočet prostřednictvím běžného **směnného kurzu** bere v úvahu tržní ocenění měny a z něho vyplývající různou úroveň cenových hladin. HDP ČR na obyvatele v tomto vyjádření by měl v roce 2009 dosáhnout úrovně cca 13 000 EUR, což odpovídá 47 % úrovně EA12. Proti roku 2008 tak dojde k poklesu, který je dán korekcí neúměrného zhodnocení směnného kurzu.

Komparativní cenová hladina HDP by měla v roce 2009 činit cca 65 % průměru EA12. Zde se znehodnocení reálného kurzu projeví meziročním poklesem o 2 p.b. Tento pohyb by mohl pomoci zvýšit cenovou konkurenceschopnost a usnadnit tak překonání tíživé situace. Podobný vývoj se dá očekávat v Polsku, kde by mělo být snížení cenové hladiny ještě výrazně razantnější a dosáhnout více než 10 p.b.

Jiná je situace u zemí s fixním kurzem (pobaltské státy) či na Slovensku po přijetí eura. Při neexistenci kurzového kanálu a při očekávaném kladném inflačním diferenciuálu vůči EA12 budou muset čelit hrozbě dalšího zvýšení komparativní cenové hladiny a posílení reálného směnného kurzu např. provedením opatření k restrikci mzdového vývoje.

¹³Srovnání za období do roku 2008 vychází ze statistik Eurostatu. Od roku 2009 jsou použity vlastní propočty na bázi reálných směnných kurzů.

¹⁴Například parita kupní síly 17,61 CZK/PPS v roce 2008 vyjadřuje fakt, že za uvedenou sumu českých korun bylo možné zakoupit stejný soubor reprezentativních statků jako za 1 euro v rámci EU27.

D Monitoring predikcí ostatních institucí

MF ČR monitoruje makroekonomické predikce ostatních institucí zabývajících se předpovídáním budoucího vývoje české ekonomiky. Průběžně jsou z veřejně přístupných datových zdrojů sledovány prognózy 13 institucí. Z toho je 7 institucí tuzemských (ČNB, MPSV, tuzemské banky a pobočky zahraničních bank, investiční společnosti) a ostatní jsou zahraniční (Evropská komise, OECD, MMF, panel časopisu Economist aj.). Shrnutí předpovědí je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka D.1: Konsensuální předpověď

		září 2009			říjen 2009
		m in.	m ax.	konsenzus	predikce MF
Hrubý domácí produkt (2009)	%, s.c.	-4,9	-1,5	-3,8	-5,0
Hrubý domácí produkt (2010)	%, s.c.	0,3	1,9	1,2	0,3
Průměrná míra inflace (2009)	%	0,6	1,6	1,1	0,9
Průměrná míra inflace (2010)	%	0,3	2,0	1,2	1,4
Růst průměrné mzdy (2009)	%	1,8	2,8	2,3	2,1
Růst průměrné mzdy (2010)	%	2,2	4,0	2,8	0,6
Podíl BÚ na HDP (2009)	%	-3,2	-1,4	-2,1	-1,4
Podíl BÚ na HDP (2010)	%	-4,1	1,0	-2,1	0,4

Konsensuální předpovědi růstu **HDP** na rok 2009 se až do poloviny roku 2008 pohybovaly na úrovni 5 %. Prohlubování problémů globální ekonomiky bylo nejprve doprovázeno prognózami zpomalování růstu, v roce 2009 však převládly odhady počítající s hospodářským poklesem.

V průměru instituce předpokládají, že v roce 2009 dojde ke snížení výkonnosti české ekonomiky o 3,8 %. Pro rok 2010 se již počítá s návratem ekonomického růstu. Predikce MF je s těmito tendencemi v souladu, byť předpovídaná dynamika je nižší. Konsensuální předpověď je ovlivněna zahrnutím „starších“ prognóz Evropské komise, OECD a WIIW s nižší než čtvrtletní periodicitou zveřejňování.

Aktuální prognózy **míry inflace** pro rok 2009 počítají s průměrnou inflací 1,1 %. Predikce MF je mírně pod konsensem.

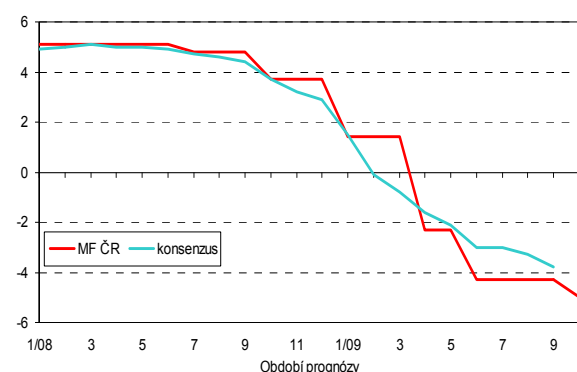
Většina pracovišť pro rok 2010 předpokládá, že oproti roku 2009 dojde jen k mírnému zvýšení míry inflace. Na rozdíl od průměru předpovědi

počítá MF s průměrnou mírou inflace o 0,2 p.b. vyšší. Je ovšem zapotřebí vzít v úvahu fakt, že převážná většina institucí zatím nemohla do svých prognóz zahrnout inflační dopady zvýšení DPH a spotřebních daní.

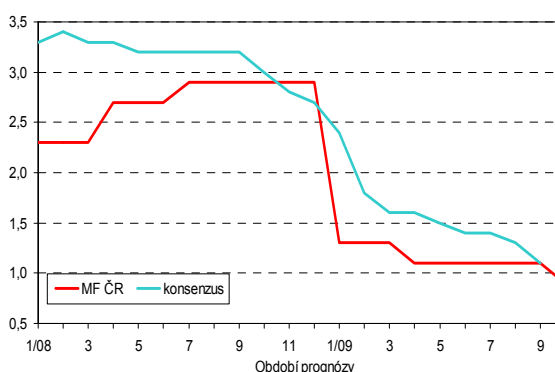
Na přelomu roku 2008 a 2009 došlo k výraznému snížení prognózy růstu **průměrné mzdy** pro rok 2009. Konsensuální předpověď počítá s navyšováním průměrné mzdy o 2,3 % v roce 2009 a o 2,8 % v roce následujícím. Ani tento údaj však nezahrnuje dopady vládního úsporného balíčku v roce 2010.

Předpovědi **podílu běžného účtu platební bilance na HDP** vykazují od února 2009 tendenci k revizi odhadů směrem vzhůru (nižší deficit BÚ). Predikce MF pro rok 2009 je vzhledem ke konsenzu optimističtější. Vedle OECD je MF jedinou ze sledovaných institucí, která pro rok 2010 počítá s přebytkem běžného účtu.

Graf D.1: Prognózy růstu reálného HDP na rok 2009 v %

Graf D.2: Prognózy inflace na rok 2009 v %

1. Ekonomický výkon

Prameny: ČSÚ, propočty MF ČR.

Tabulka 1.1: HDP reálně – roční
zřetězené objemy, referenční rok 2000

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
							Předb.	Předikce	Předikce	Výhled	Výhled
Hrubý domácí produkt	m ld. Kč 2000	2368	2474	2630	2809	2982	3062	2908	2917	3000	3099
	předch.r.=100	103,6	104,5	106,3	106,8	106,1	102,7	95,0	100,3	102,8	103,3
Výdaje domácností na spotřebu ¹⁾	m ld. Kč 2000	1272	1309	1342	1411	1481	1532	1542	1523	1558	1597
	předch.r.=100	106,0	102,9	102,5	105,2	105,0	103,4	100,7	98,7	102,3	102,5
Výdaje vládních inst. na spotřebu	m ld. Kč 2000	546	527	542	548	552	561	572	567	563	562
	předch.r.=100	107,1	96,5	102,9	101,2	100,7	101,6	102,0	99,0	99,4	99,8
Tvorba hrubého kapitálu	m ld. Kč 2000	710	774	767	841	920	894	723	717	756	793
	předch.r.=100	98,6	109,1	99,2	109,6	109,4	97,1	80,9	99,1	105,5	104,9
- fixní kapitál	m ld. Kč 2000	689	716	729	773	856	847	781	750	769	797
	předch.r.=100	100,4	103,9	101,8	106,0	110,8	98,9	92,2	96,1	102,5	103,6
- změna zásob a cenností	m ld. Kč 2000	20	58	38	69	64	47	-58	-33	-13	-3
Vývoz zboží a služeb	m ld. Kč 2000	1689	2039	2275	2633	3029	3228	2741	2777	2860	3010
	předch.r.=100	107,2	120,7	111,6	115,8	115,0	106,6	84,9	101,3	103,0	105,3
Dovoz zboží a služeb	m ld. Kč 2000	1859	2192	2301	2629	3004	3154	2690	2669	2731	2845
	předch.r.=100	108,0	117,9	105,0	114,3	114,3	105,0	85,3	99,2	102,3	104,2
Domácí konečné užití	m ld. Kč 2000	2530	2608	2652	2796	2943	2979	2853	2821	2887	2958
	předch.r.=100	104,2	103,1	101,7	105,4	105,2	101,2	95,8	98,9	102,4	102,5
Metodická diskrepance ²⁾	m ld. Kč 2000	11	18	5	4	3	2	20	4	-6	-19
Reálný hrubý domácí důchod	m ld. Kč 2000	2466	2582	2712	2869	3074	3111	2996	2995	3096	3207
	předch.r.=100	103,9	104,7	105,0	105,8	107,1	101,2	96,3	100,0	103,4	103,6
Příspevky k růstu HDP ³⁾ :											
- domácí konečné užití	proc.body	4,2	3,2	1,7	5,3	5,1	1,2	-4,1	-1,1	2,2	2,3
- konečná spotřeba	proc.body	4,7	0,7	1,9	2,8	2,6	2,0	0,8	-0,9	1,1	1,2
- tvorba hrubého kapitálu	proc.body	-0,4	2,5	-0,2	2,5	2,5	-0,8	-4,8	-0,2	1,2	1,1
- saldo zahraničního obchodu	proc.body	-0,6	1,3	4,6	1,5	1,1	1,5	-1,0	1,4	0,6	1,0

¹⁾ Spotřeba neziskových institucí je zařazena do spotřeby sektoru domácností.

²⁾ Deterministicky určený vliv používání cen a struktury předchozího roku jako základu pro výpočet reálných přírůstků.

³⁾ Výpočet na základě cen a struktury předchozího roku, kde jsou příspěvky beze zbytku sčítatelné.

Tabulka 1.2: HDP reálně – čtvrtletní
zřetězené objemy, referenční rok 2000

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Odhad	Předikce
Hrubý domácí produkt	m ld. Kč 2000	729	784	782	767	697	739	733	740
	st.obd.p.r.=100	102,7	104,2	103,9	100,0	95,6	94,2	93,7	96,5
	st.obd.p.r.=100 ¹⁾	102,9	104,0	102,9	100,5	95,5	94,5	94,4	96,1
	př.čtvrť.=100 ¹⁾	100,1	101,2	100,5	98,7	95,2	100,1	100,4	100,5
Výdaje domácností na spotřebu	m ld. Kč 2000	359	382	391	400	366	388	391	398
	st.obd.p.r.=100	103,7	103,3	103,3	103,4	101,8	101,5	99,9	99,6
Výdaje vládních inst. na spotřebu	m ld. Kč 2000	129	138	137	158	134	141	138	159
	st.obd.p.r.=100	99,7	102,9	103,7	100,4	104,4	102,6	100,7	100,7
Tvorba hrubého kapitálu	m ld. Kč 2000	211	231	232	220	176	178	180	189
	st.obd.p.r.=100	96,6	95,1	95,0	102,4	83,5	76,9	77,8	85,9
- fixní kapitál	m ld. Kč 2000	195	217	218	217	181	201	198	201
	st.obd.p.r.=100	101,3	98,8	99,5	96,5	92,5	92,8	90,9	92,7
- změna zásob a cenností	m ld. Kč 2000	15	15	14	3	-5	-23	-18	-12
Vývoz zboží a služeb	m ld. Kč 2000	825	854	802	747	666	704	687	685
	st.obd.p.r.=100	114,3	114,9	108,3	90,8	80,7	82,4	85,6	91,6
Dovoz zboží a služeb	m ld. Kč 2000	793	819	776	766	647	673	664	706
	st.obd.p.r.=100	112,8	111,0	104,6	93,3	81,6	82,2	85,5	92,2
Metodická diskrepance	m ld. Kč 2000	-1	-3	-4	9	2	0	1	16
Reálný hrubý domácí důchod	m ld. Kč 2000	747	796	789	779	723	762	752	759
	st.obd.p.r.=100	101,5	102,5	101,8	99,0	96,8	95,8	95,3	97,4

¹⁾ Z dat očištěných o sezóny a počet pracovních dnů

Tabulka 1.3: HDP - užití v běžných cenách – roční

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
							Předb.	Předikce	Předikce	Výhled	Výhled
Hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč</i>	2577	2815	2984	3222	3535	3694	3603	3623	3812	4015
	<i>předch.r.=100</i>	104,6	109,2	106,0	108,0	109,7	104,5	97,6	100,6	105,2	105,3
Výdaje domácností na spotřebu	<i>mld. Kč</i>	1332	1417	1464	1562	1687	1843	1863	1861	1938	2030
	<i>předch.r.=100</i>	105,6	106,3	103,4	106,6	108,0	109,3	101,1	99,9	104,1	104,8
Výdaje vládních inst. na spotřebu	<i>mld. Kč</i>	603	622	658	687	718	751	783	776	793	802
	<i>předch.r.=100</i>	109,8	103,1	105,9	104,3	104,5	104,6	104,3	99,0	102,2	101,2
Tvorba hrubého kapitálu	<i>mld. Kč</i>	700	774	766	863	955	931	774	771	819	865
	<i>předch.r.=100</i>	99,5	110,6	98,9	112,7	110,6	97,5	83,1	99,5	106,3	105,6
- fixní kapitál	<i>mld. Kč</i>	687	727	742	796	890	883	833	806	832	868
	<i>předch.r.=100</i>	101,4	105,8	102,0	107,3	111,8	99,2	94,4	96,7	103,2	104,3
- změna zásob a ceností	<i>mld. Kč</i>	13	47	24	67	64	48	-59	-36	-13	-3
Saldo zahraničního obchodu	<i>mld. Kč</i>	-59	2	95	110	176	168	182	216	262	318
- vývoz zboží a služeb	<i>mld. Kč</i>	1592	1975	2155	2462	2830	2849	2448	2439	2561	2754
	<i>předch.r.=100</i>	107,3	124,0	109,1	114,3	114,9	100,7	85,9	99,6	105,0	107,5
- dovoz zboží a služeb	<i>mld. Kč</i>	1651	1973	2060	2352	2655	2681	2266	2223	2299	2437
	<i>předch.r.=100</i>	107,5	119,5	104,4	114,2	112,9	101,0	84,5	98,1	103,5	106,0
Hrubý národní důchod ¹⁾	<i>mld. Kč</i>	2466	2660	2850	3062	3288	3431	3370	3413	3556	3714
	<i>předch.r.=100</i>	104,8	107,9	107,1	107,5	107,4	104,3	98,2	101,3	104,2	104,4
Saldo prvotních důchodů ²⁾	<i>mld. Kč</i>	-111	-155	-134	-160	-247	-263	-233	-211	-256	-301

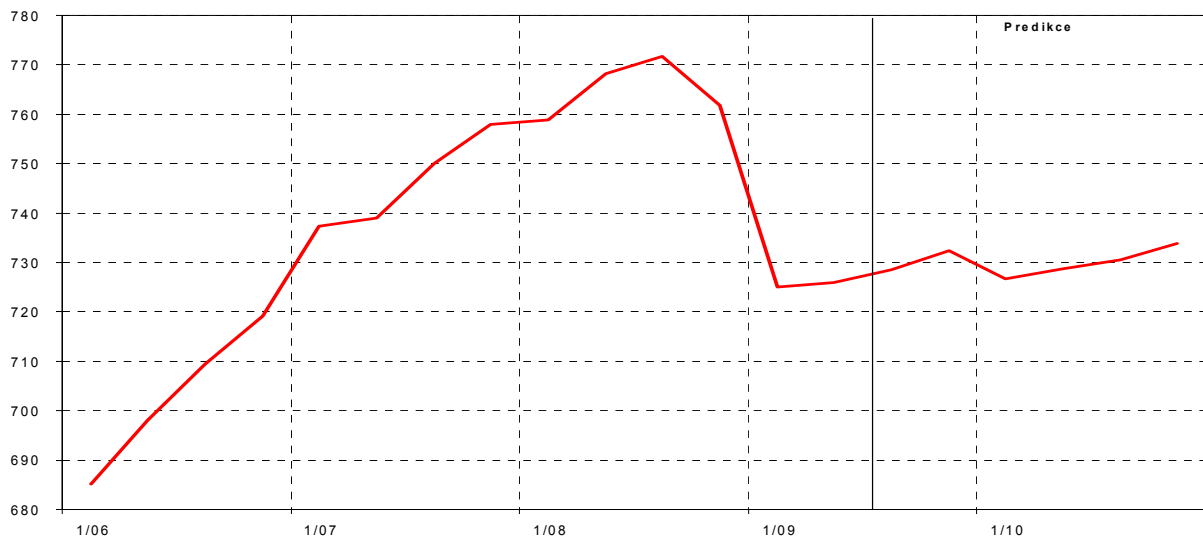
¹⁾ Hrubý národní důchod je součtem HDP a salda čistých prvotních důchodů se zahraničím. Představuje úhrn prvotních příjmových důchodů rezidentů (náhrady zaměstnancům, čisté daně na výrobu a dovoz, důchody z vlastnictví, hrubý provozní přebytek a smíšený důchod).

²⁾ Saldo čistých prvotních důchodů rezidentů ve vztahu k zahraničí je součtem rozdílu přijatých a vyplacených mezd a důchodů z vlastnictví (úroků, dividend a reinvestovaných zisků z aktiv vlastněných nerezidenty). Věcně odpovídá bilanci výnosů platební bilance.

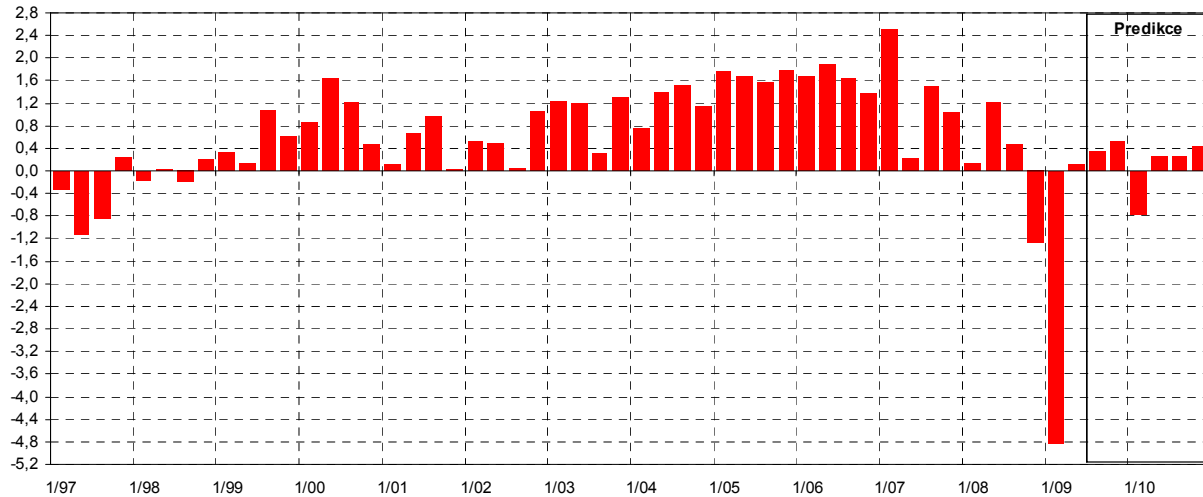
Tabulka 1.4: HDP - užití v běžných cenách – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Odhad	Předikce
Hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč</i>	876	940	939	939	871	917	899	917
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	105,3	105,7	104,9	102,1	99,4	97,6	95,8	97,6
Výdaje domácností na spotřebu	<i>mld. Kč</i>	431	460	474	479	444	470	473	476
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	111,0	109,8	109,6	106,9	103,2	102,1	99,8	99,4
Výdaje vládních inst. na spotřebu	<i>mld. Kč</i>	165	183	182	221	179	193	186	225
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	102,1	105,4	106,3	104,5	108,4	105,5	102,2	102,0
Tvorba hrubého kapitálu	<i>mld. Kč</i>	218	240	241	232	190	191	190	203
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	97,2	95,0	94,5	104,2	86,9	79,7	78,9	87,5
- fixní kapitál	<i>mld. Kč</i>	202	225	227	229	195	214	210	214
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	101,9	98,7	98,9	97,7	96,1	95,3	92,4	93,8
- změna zásob a ceností	<i>mld. Kč</i>	16	15	14	3	-5	-23	-20	-11
Saldo zahraničního obchodu	<i>mld. Kč</i>	62	57	42	7	57	63	49	12
- vývoz zboží a služeb	<i>mld. Kč</i>	734	749	698	668	619	625	598	607
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	108,5	106,3	99,8	89,1	84,4	83,4	85,6	90,8
- dovoz zboží a služeb	<i>mld. Kč</i>	672	692	656	661	562	561	548	595
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	108,6	104,8	99,0	92,8	83,6	81,2	83,6	90,0

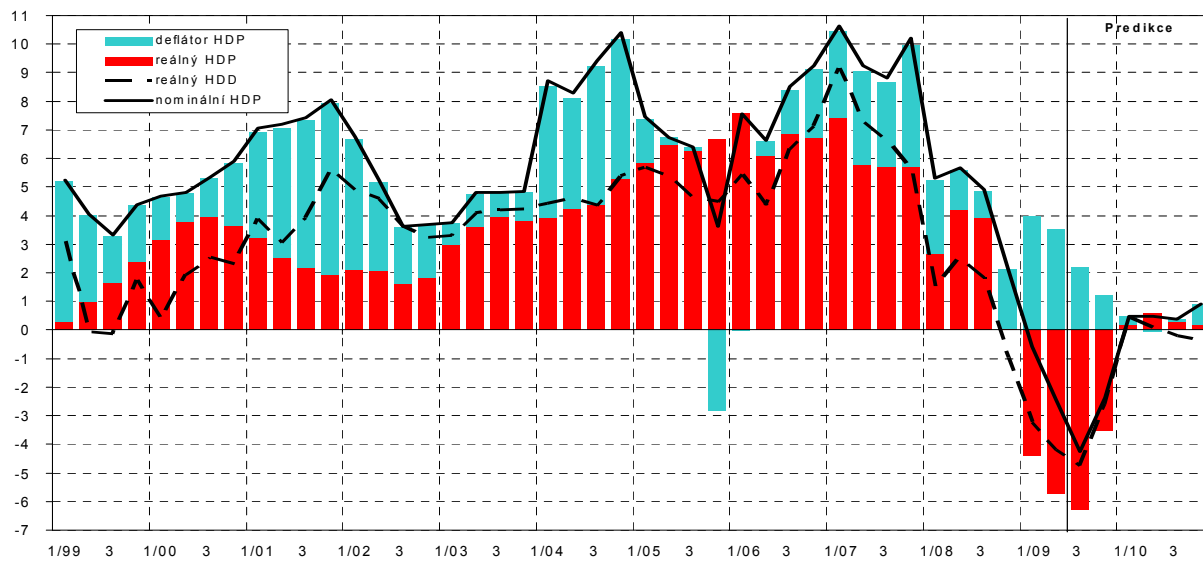
Graf 1.1: Hrubý domácí produkt (reálný)
 zřetězené objemy, mld. Kč s. c. roku 2000, sezóně očištěno

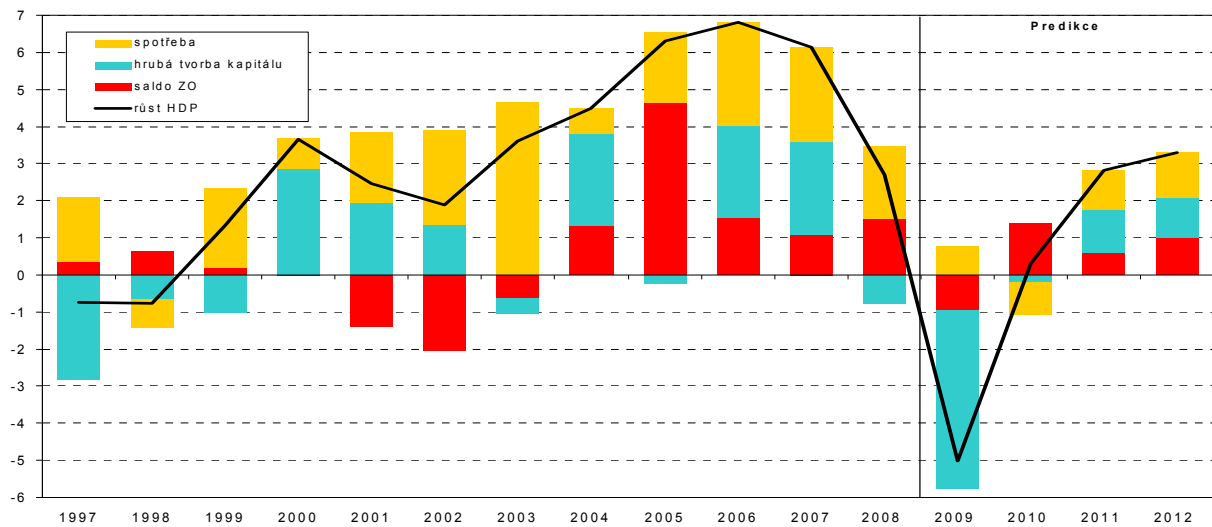
Graf 1.2: Hrubý domácí produkt (reálný)
 sezóně očištěno, mezičtvrtletní růst v %

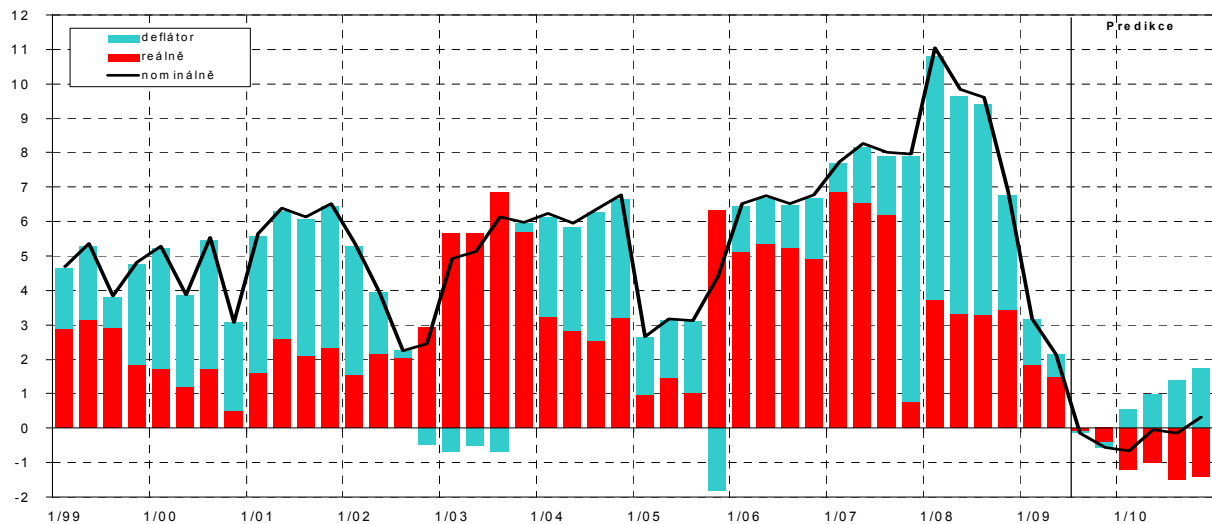
Graf 1.3: Hrubý domácí produkt a reálný hrubý domácí důchod
 meziroční růst v %

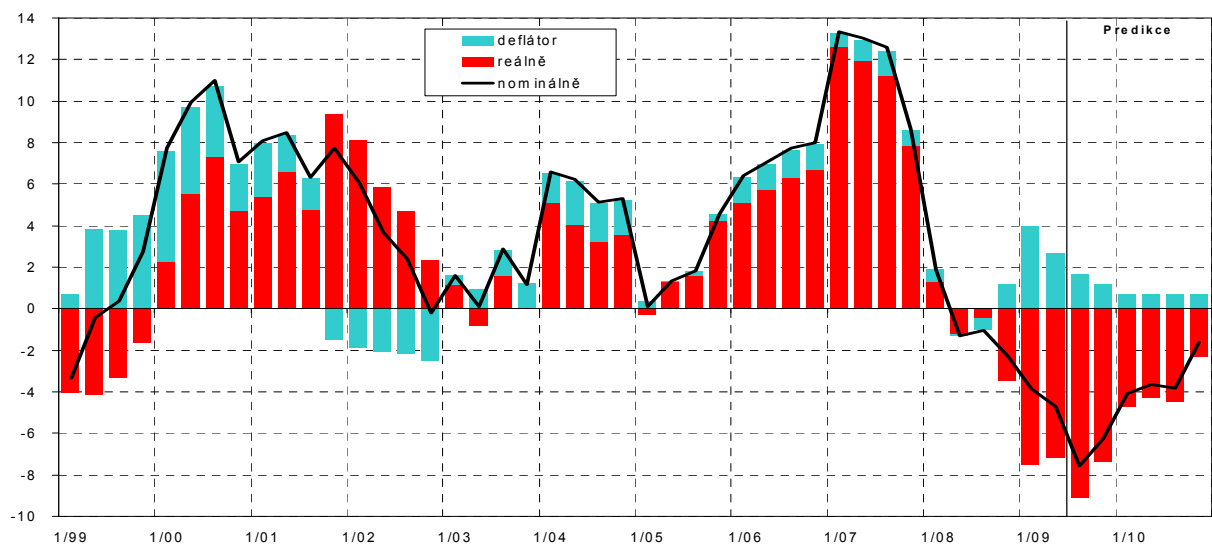
Graf 1.4: **Hrubý domácí produkt (reálný) – příspěvky k růstu**
rozklad meziročního růstu, procentní body

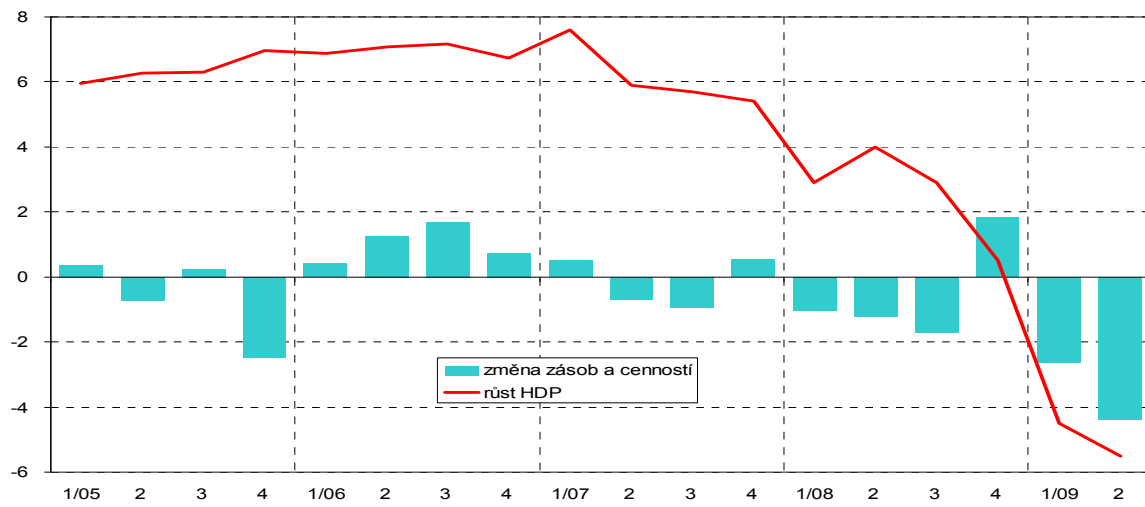
Graf 1.5: **Spotřeba domácností (včetně neziskových institucí)**
meziroční růst v %

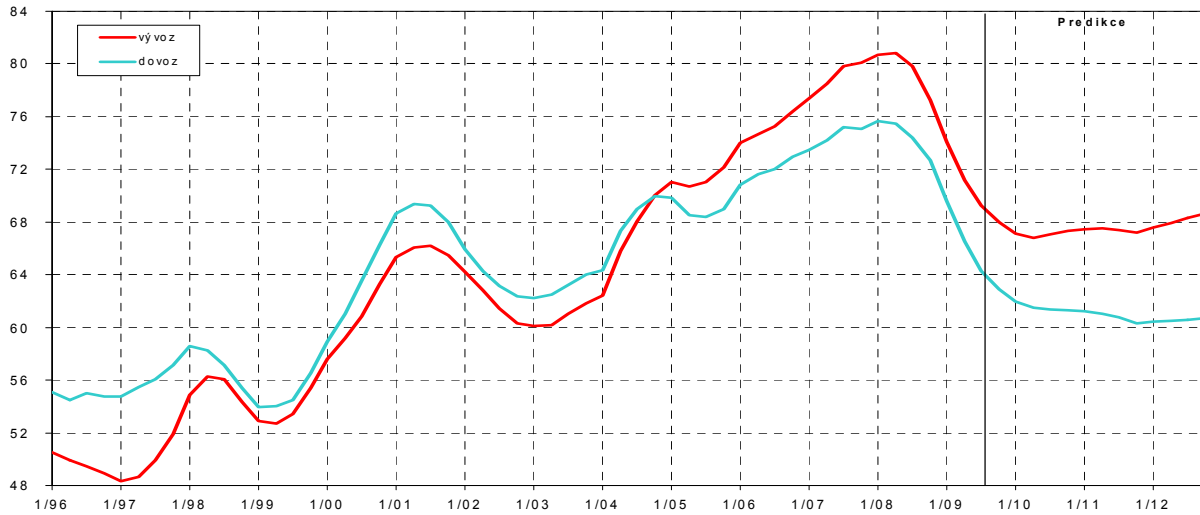
Graf 1.6: **Tvorba hrubého fixního kapitálu**
meziroční růst v %

Graf 1.7: **Změna zásob a ceností (reálně)**
 sezóně očištěno, příspěvky k meziročnímu růstu HDP v p.b.

Graf 1.8: **Podíl vývozu a dovozu zboží a služeb na HDP (v b.c.)**
 z ročních klouzavých úhrnů, v %

Tabulka 1.5: HDP - důchodová struktura – roční

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
								<i>Předb.</i>	<i>Předikce</i>	<i>Předikce</i>	<i>Výhled</i>
HDP	<i>mld. Kč</i>	2464	2577	2815	2984	3222	3535	3694	3603	3623	3812
	<i>předch.r.=100</i>	104,8	104,6	109,2	106,0	108,0	109,7	104,5	97,6	100,6	105,2
Saldo daní a dotací	<i>mld. Kč</i>	211	219	267	281	285	325	333	331	359	364
	<i>předch.r.=100</i>	109,8	103,4	122,2	105,1	101,6	113,8	102,6	99,2	108,5	101,4
- Daně z výroby a dovozu	<i>mld. Kč</i>	268	287	331	353	363	407	418	420	449	455
	<i>předch.r.=100</i>	103,9	107,1	115,5	106,4	102,9	112,0	102,9	100,4	106,9	101,3
- Dotace na výrobu	<i>mld. Kč</i>	57	68	64	72	78	82	85	89	90	91
	<i>předch.r.=100</i>	86,5	120,6	94,1	112,2	107,8	105,4	104,1	104,8	101,0	101,0
Náhrady zaměstnancům domáci	<i>mld. Kč</i>	1064	1129	1202	1285	1386	1516	1634	1613	1604	1677
	<i>předch.r.=100</i>	107,0	106,1	106,5	106,9	107,9	109,4	107,7	98,7	99,5	104,5
- Mzdy a platy domáci	<i>mld. Kč</i>	805	853	907	970	1047	1145	1245	1242	1228	1283
	<i>předch.r.=100</i>	106,6	106,0	106,3	106,9	107,9	109,4	108,7	99,7	98,9	104,5
- Příspěvky na SZ placené zaměstnavatelem	<i>mld. Kč</i>	260	276	295	315	339	371	389	371	376	393
	<i>předch.r.=100</i>	108,3	106,2	107,0	106,7	107,8	109,5	104,7	95,4	101,4	104,5
Hrubý provozní přebytek	<i>mld. Kč</i>	1189	1229	1345	1418	1551	1694	1726	1659	1660	1772
	<i>předch.r.=100</i>	102,0	103,4	109,4	105,4	109,3	109,3	101,9	96,1	100,0	106,7
- Spotřeba fixního kapitálu	<i>mld. Kč</i>	492	509	538	554	576	611	632	658	684	711
	<i>předch.r.=100</i>	103,0	103,5	105,7	103,0	104,1	106,1	103,5	104,1	103,8	104,0
- Čistý provozní přebytek	<i>mld. Kč</i>	697	721	808	865	974	1083	1094	1001	976	1061
	<i>předch.r.=100</i>	101,4	103,4	112,1	107,0	112,7	111,1	101,0	91,5	97,6	108,6

Tabulka 1.6: HDP - důchodová struktura – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Odhad</i>	<i>Předikce</i>
HDP	<i>mld. Kč</i>	876	940	939	939	871	917	899	917
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	105,3	105,7	104,9	102,1	99,4	97,6	95,8	97,6
Saldo daní a dotací	<i>mld. Kč</i>	75	88	98	72	71	88	99	73
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	99,4	110,9	108,0	91,1	94,5	99,4	100,8	101,9
Náhrady zaměstnancům domáci	<i>mld. Kč</i>	394	405	401	433	396	398	393	426
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	111,0	108,7	107,0	104,9	100,5	98,3	97,8	98,4
- Mzdy a platy domáci	<i>mld. Kč</i>	298	308	306	333	301	306	303	332
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	111,1	109,3	108,0	106,8	101,0	99,5	99,0	99,5
- Příspěvky na SZ placené zaměstnavatelem	<i>mld. Kč</i>	96	98	95	100	95	92	90	95
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	110,6	106,7	103,7	99,0	98,7	94,5	94,0	94,5
Hrubý provozní přebytek	<i>mld. Kč</i>	407	446	439	434	404	431	407	417
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	101,4	102,2	102,4	101,5	99,3	96,5	92,7	96,2

2. Ceny zboží a služeb

Prameny: ČSÚ, propočty MF ČR.

Tabulka 2.1: Ceny zboží a služeb – roční

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Výhled</i>
Spotřebitelské ceny											
průměr roku	<i>průměr 2005=100</i>	95,4	95,5	98,2	100,0	102,5	105,4	112,1	113,2	114,7	116,8
- průměrná míra inflace	<i>růst v %</i>	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	0,9	1,4	1,8
koncem roku	<i>průměr 2005=100</i>	94,8	95,8	98,5	100,6	102,3	107,9	111,8	112,1	114,2	116,2
- zvýšení cen v průběhu roku	<i>růst v %</i>	0,6	1,0	2,8	2,2	1,7	5,4	3,6	0,2	1,9	1,7
- z toho příspěvek administrativních¹⁾ opatření	<i>proc. body</i>	0,7	0,3	1,7	1,9	0,8	2,2	4,3	1,1	1,3	0,9
HICP²⁾	<i>průměr 2005=100</i>	96,1	96,0	98,4	100,0	102,1	105,1	111,7	112,3	113,7	115,5
	<i>růst v %</i>	1,4	-0,1	2,6	1,6	2,1	3,0	6,3	0,6	1,2	1,6
Deflátoři											
HDP	<i>průměr 2000=100</i>	107,8	108,8	113,8	113,4	114,7	118,6	120,6	123,9	124,2	127,1
	<i>předch.r.=100</i>	102,8	100,9	104,5	99,7	101,1	103,4	101,7	102,7	100,2	102,3
Hrubé domácí výdaje	<i>průměr 2000=100</i>	103,6	104,2	107,8	108,9	111,3	114,2	118,3	119,9	120,8	123,0
	<i>předch.r.=100</i>	100,5	100,6	103,5	101,0	102,2	102,6	103,6	101,3	100,7	101,8
Spotřeba domácností (vč. NZI)	<i>průměr 2000=100</i>	105,2	104,8	108,2	109,1	110,7	113,9	120,3	120,8	122,2	124,4
	<i>předch.r.=100</i>	101,2	99,6	103,3	100,8	101,4	102,9	105,6	100,4	101,2	101,8
Spotřeba vlády	<i>průměr 2000=100</i>	107,8	110,5	118,0	121,5	125,3	130,1	133,9	136,9	136,9	140,7
	<i>předch.r.=100</i>	103,7	102,4	106,8	103,0	103,1	103,8	102,9	102,2	100,0	102,8
Tvorba fixního kapitálu	<i>průměr 2000=100</i>	98,8	99,8	101,5	101,8	103,0	104,0	104,3	106,7	107,4	108,2
	<i>předch.r.=100</i>	97,8	101,0	101,8	100,2	101,3	100,9	100,3	102,3	100,7	100,7
Vývoz zboží a služeb	<i>průměr 2000=100</i>	94,2	94,3	96,9	94,7	93,5	93,4	88,3	89,3	87,8	89,6
	<i>předch.r.=100</i>	94,5	100,1	102,7	97,8	98,7	99,9	94,4	101,2	98,3	102,0
Dovoz zboží a služeb	<i>průměr 2000=100</i>	89,2	88,8	90,0	89,5	89,5	88,4	85,0	84,2	83,3	84,2
	<i>předch.r.=100</i>	91,6	99,6	101,3	99,5	99,9	98,8	96,2	99,1	98,8	101,1
Směnné relace	<i>průměr 2000=100</i>	105,6	106,2	107,6	105,8	104,5	105,7	103,8	106,0	105,5	106,4
	<i>předch.r.=100</i>	103,2	100,5	101,4	98,3	98,8	101,2	98,2	102,1	99,5	100,8

¹⁾ Změna regulovaných maximálních nebo věcně usměrňovaných cen a nepřímých daní.

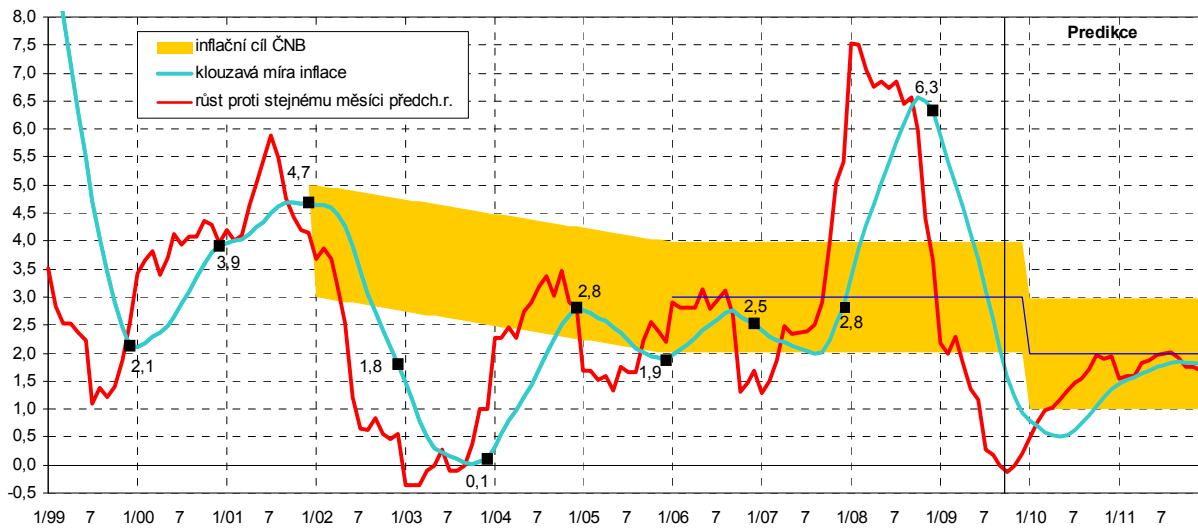
²⁾ HICP – harmonizovaný index spotřebitelských cen. Slouží mimo jiné k posouzení cenové stability podle Maastrichtských kritérií.

Tabulka 2.2: Ceny zboží a služeb – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
								<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>
Spotřebitelské ceny	<i>průměr 2005=100</i>	111,3	112,1	112,9	112,2	113,7	113,7	113,1	112,3
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,4	106,8	106,6	104,7	102,2	101,4	100,1	100,0
HICP	<i>průměr 2005=100</i>	111,1	111,8	112,3	111,6	112,7	112,9	112,2	111,4
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,5	106,7	106,4	104,3	101,5	101,0	99,9	99,8
Deflátoři HDP	<i>průměr 2000=100</i>	120,2	119,9	120,0	122,5	124,9	124,1	122,6	123,9
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	102,6	101,4	100,9	102,1	104,0	103,5	102,2	101,2
Deflátoři hrubých domácích výdajů	<i>průměr 2000=100</i>	117,0	117,9	118,6	119,8	119,8	120,0	119,3	120,5
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	104,3	103,7	103,5	103,1	102,5	101,8	100,6	100,6
Směnné relace	<i>průměr 2000=100</i>	105,0	103,8	102,9	103,7	107,1	106,3	105,4	105,3
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	98,6	98,0	97,4	98,7	102,0	102,5	102,4	101,6

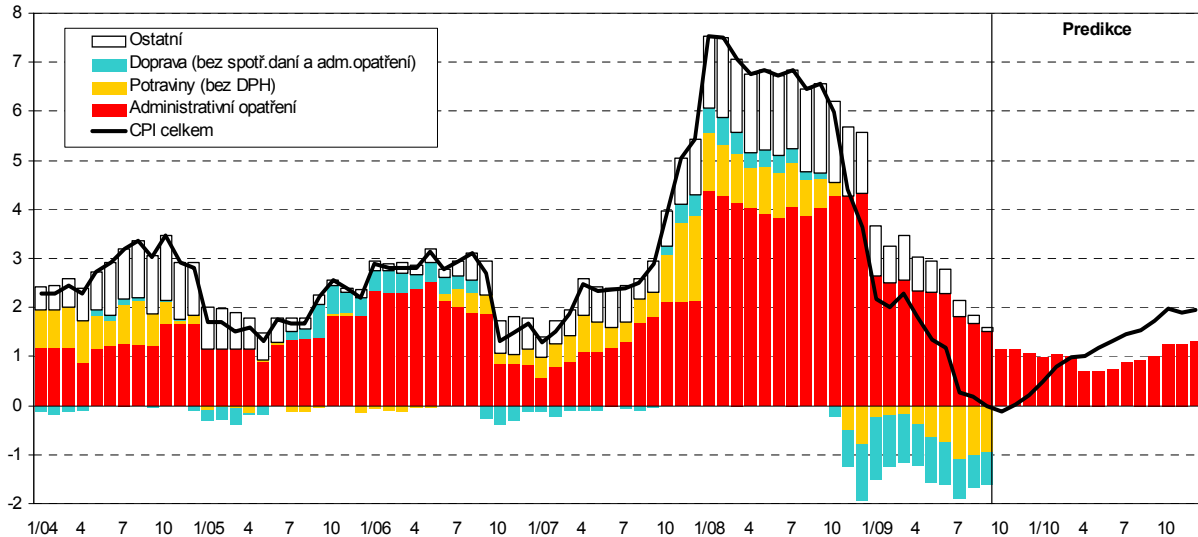
Graf 2.1: Spotřebitelské ceny

meziroční růst v %

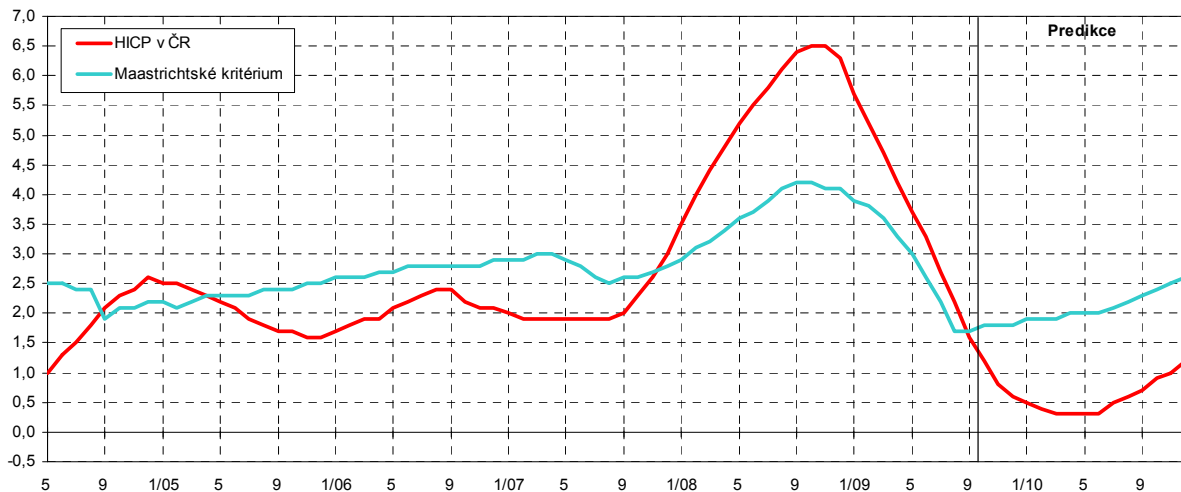
Graf 2.2: Spotřebitelské ceny

rozklad meziročního růstu spotřebitelských cen, procentní body

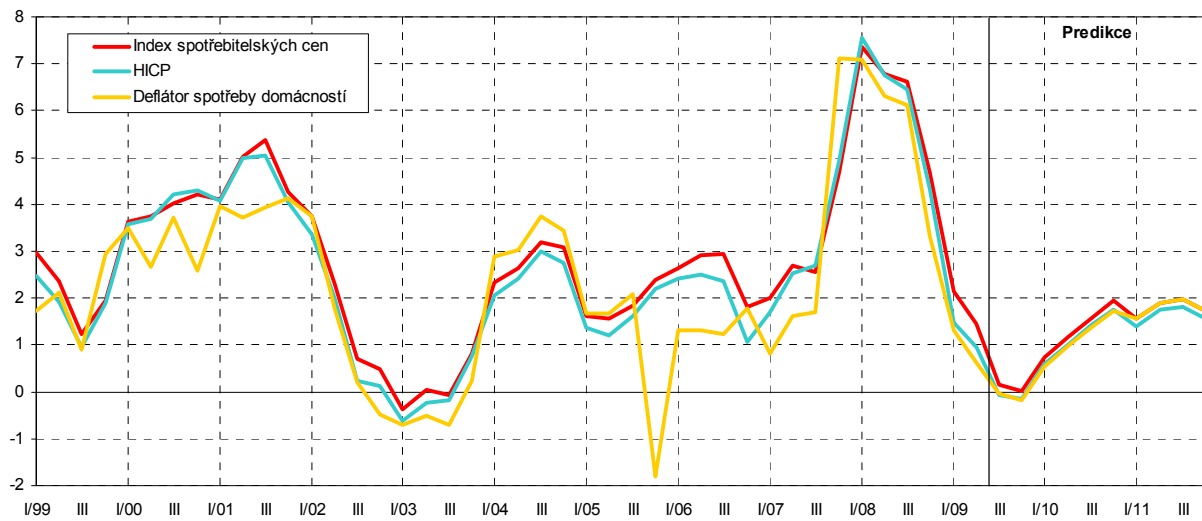

Graf 2.3: HICP a Maastrichtské kritérium inflace

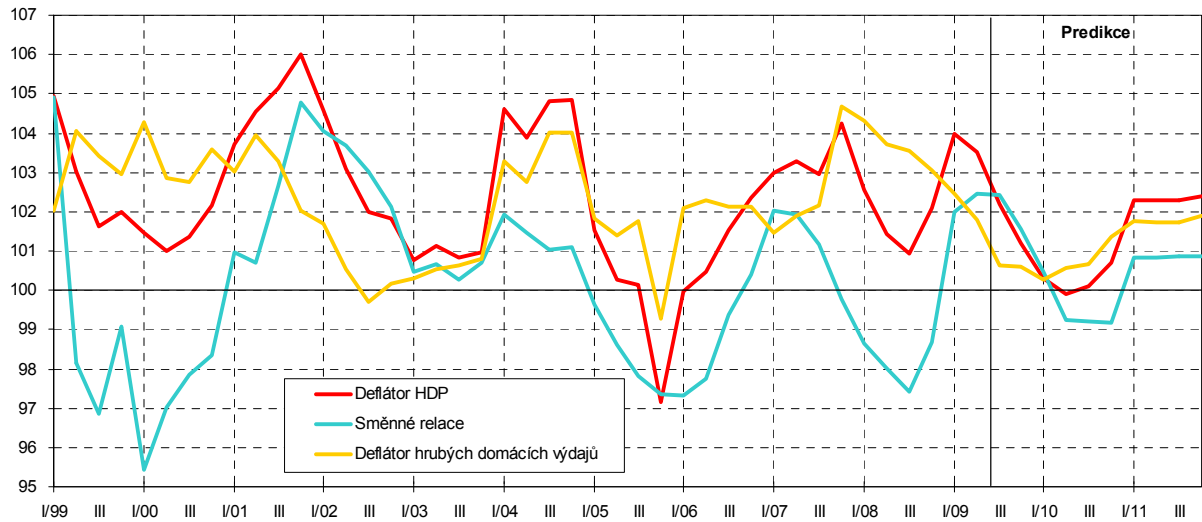
klouzavá míra inflace z HICP v %

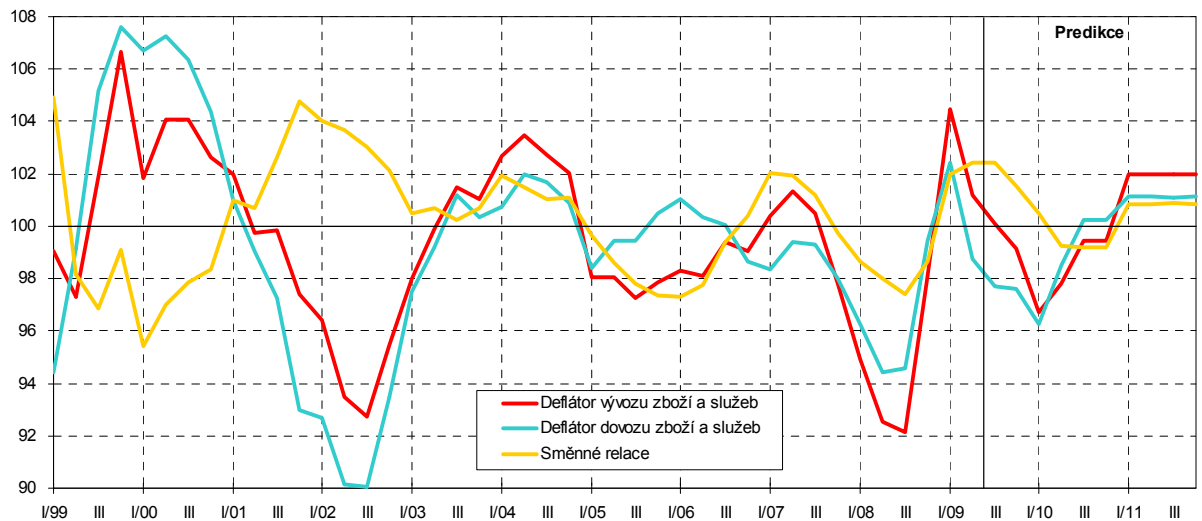
Graf 2.4: Indikátory spotřebitelských cen
meziroční růst v %

Graf 2.5: Deflátor HDP
meziroční indexy deflátoru domácího konečného užití a směnných relací, *sopr = 100*

Graf 2.6: Směnné relace
sopr = 100

3. Trh práce

Prameny kapitoly 3: ČSÚ, MPO ČR, MPSV ČR, propočty MF ČR.

Tabulka 3.1: Zaměstnanost – roční

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									Predikce	Predikce	Výhled
Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:											
Zaměstnanost ¹⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	4765	4733	4707	4764	4828	4922	5002	4938	4846	4846
	<i>předch.r.=100</i>	(100,8)	99,3	99,4	101,2	101,3	101,9	101,6	98,7	98,1	100,0
- zaměstnanci ²⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	4002	3922	3914	4001	4048	4125	4196	4114	4023	4017
	<i>předch.r.=100</i>	(99,7)	98,0	99,8	102,2	101,2	101,9	101,7	98,1	97,8	99,8
- podnikatelé ³⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	763	811	792	763	780	797	807	823	824	830
	<i>předch.r.=100</i>	(106,8)	106,4	97,6	96,3	102,2	102,2	101,2	102,1	100,0	100,7
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	374	399	426	410	371	276	230	345	444	432
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,5	8,4	8,2
Pracovní síla	<i>průměr v tis. osob</i>	5139	5132	5133	5174	5199	5198	5232	5283	5291	5278
	<i>předch.r.=100</i>	99,9	99,9	100,0	100,8	100,5	100,0	100,7	101,0	100,2	99,8
Populace ve věku 15 - 64 let	<i>průměr v tis. osob</i>	7183	7214	7247	7270	7307	7347	7410	7430	7422	7402
	<i>předch.r.=100</i>	100,3	100,4	100,4	100,3	100,5	100,5	100,9	100,3	99,9	99,7
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	66,3	65,6	64,9	65,5	66,1	67,0	67,5	66,5	65,3	65,5
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ⁴⁾	<i>průměr v %</i>	65,6	64,9	64,2	64,8	65,3	66,1	66,6	65,4	64,2	64,4
Prac.síla / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	71,5	71,1	70,8	71,2	71,2	70,8	70,6	71,1	71,3	71,3
Míra ekon.akivity 15 - 64 let ⁵⁾	<i>průměr v %</i>	70,8	70,4	70,1	70,4	70,3	69,8	69,7	70,0	70,2	70,2
Národní účty - ČSÚ:											
Zaměstnanost (domácí koncept) ⁶⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	4991	4923	4940	4992	5088	5224	5305	5190	5088	5092
	<i>předch.r.=100</i>	100,6	98,7	100,3	101,0	101,9	102,7	101,5	97,8	98,0	100,1
Odpracované hodiny	<i>m ld.</i>	9,70	9,58	9,65	9,81	9,96	10,16	10,30	9,85	9,63	9,63
	<i>předch.r.=100</i>	99,5	98,7	100,8	101,6	101,5	102,0	101,4	95,7	97,8	100,0
Odpracované hodiny / zaměstnanost	<i>hodiny</i>	1944	1945	1954	1965	1957	1944	1941	1898	1893	1891
	<i>předch.r.=100</i>	98,9	100,1	100,4	100,6	99,6	99,4	99,9	97,8	99,7	99,9
Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:											
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	477,5	521,6	537,4	514,3	474,8	392,8	324,6	466	591	570
Míra nezaměstnanosti ⁷⁾	<i>průměr v %</i>	9,16	9,90	10,24	9,79
	<i>průměr v %</i>	.	.	9,2	8,97	8,13	6,62	5,44	7,9	9,9	9,6
Registrovaní zahraniční pracovníci - MPSV, MPO											
Celkem	<i>průměr v tis. osob</i>	167,6	163,2	169,4	195,2	233,2	276,2	343,5	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	100,5	97,4	103,8	115,3	119,4	118,5	124,4	.	.	.
- zaměstnanci	<i>průměr v tis. osob</i>	106,0	102,3	106,1	131,2	165,5	209,7	270,2	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	100,9	96,5	103,7	123,7	126,1	126,7	128,8	.	.	.
- podnikatelé	<i>průměr v tis. osob</i>	61,6	60,9	63,3	64,0	67,7	66,5	73,3	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	99,9	98,9	103,9	101,2	105,7	98,2	110,2	.	.	.

Rozdíly mezi nezaměstnaností podle VŠPS a podle registrace na úřadech práce vyplývají jednak z odlišné definice obou ukazatelů a jednak ze způsobu šetření VŠPS, který pravděpodobně systémově snižuje vykazovaný počet nezaměstnaných (pořadí otázek v dotazníku, struktura non-response).

¹⁾ Zaměstnaní s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).

²⁾ Včetně členů produkčních družstev.

³⁾ Včetně pomáhajících rodinných příslušníků.

⁴⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.

⁵⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let

⁶⁾ Oproti VŠPS zahrnuje navíc i odhady zaměstnanosti v šedé ekonomice, zaměstnanosti cizinců – nerezidentů (zejména pendlerů) či v zemědělském samozásobení apod.

⁷⁾ V prvním řádku podle „staré“ metodiky, ve druhém řádku podle „nové“ metodiky.

Tabulka 3.2: Zaměstnanost – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad		Predikce	
Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:									
Zaměstnanost	průměr v tis.osob	4958	5003	5014	5034	4947	4941	4924	4938
	st.obd.p.r.=100	101,9	101,8	101,5	101,3	99,8	98,8	98,2	98,1
- zaměstnanci	průměr v tis.osob	4161	4195	4206	4220	4124	4119	4101	4114
	st.obd.p.r.=100	102,0	101,9	101,7	101,2	99,1	98,2	97,5	97,5
- podnikatelé	průměr v tis.osob	797	808	808	813	823	823	824	824
	st.obd.p.r.=100	101,3	101,6	100,3	101,8	103,2	101,8	101,9	101,3
Nezaměstnanost	průměr v tis.osob	245	220	224	231	303	334	365	378
Míra nezaměstnanosti	průměr v %	4,7	4,2	4,3	4,4	5,8	6,3	6,9	7,1
Pracovní síla	průměr v tis.osob	5203	5223	5238	5264	5250	5275	5289	5316
	st.obd.p.r.=100	100,5	100,7	100,6	100,8	100,9	101,0	101,0	101,0
Populace ve věku 15 - 64 let	průměr v tis.osob	7397	7406	7413	7426	7432	7431	7429	7428
	předch.r.=100	100,9	100,8	100,9	100,8	100,5	100,3	100,2	100,0
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	průměr v %	67,0	67,6	67,6	67,8	66,6	66,5	66,3	66,5
	m eziróční přírůstek	0,6	0,6	0,4	0,3	-0,5	-1,1	-1,4	-1,3
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ¹⁾	průměr v %	66,1	66,6	66,7	66,8	65,6	65,4	65,2	65,4
	m eziróční přírůstek	0,6	0,6	0,4	0,3	-0,5	-1,2	-1,5	-1,4
Prac.síla / Populace 15 - 64	průměr v %	70,3	70,5	70,7	70,9	70,6	71,0	71,2	71,6
	m eziróční přírůstek	-0,3	-0,1	-0,2	0,0	0,3	0,5	0,5	0,7
Míra ekon.ak tivity 15 - 64 let ²⁾	průměr v %	69,4	69,6	69,7	69,9	69,6	69,9	70,1	70,5
	m eziróční přírůstek	-0,4	-0,1	-0,2	0,0	0,2	0,3	0,4	0,6
Národní účty - ČSÚ:									
Zaměstnanost (domácí koncept)	průměr v tis.osob	5217	5289	5313	5320	5235	5216	5139	5170
	předch.r.=100	101,1	101,4	101,3	100,9	100,3	97,3	96,7	97,2
Opracované hodiny	m ld.	2,57	2,65	2,47	2,55	2,50	2,56	2,35	2,45
	předch.r.=100	98,5	101,5	103,3	99,2	97,3	96,5	95,2	96,0
Opracované hodiny / zaměstnanost	hodiny	493	501	465	481	477	490	457	474
	předch.r.=100	98,0	100,4	102,4	98,7	96,6	97,7	98,2	98,6
Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:									
Počet nezaměstnaných	průměr v tis.osob	355,1	311,9	309,5	321,8	409,2	456,8	487,1	509
Míra nezaměstnanosti	průměr v %	5,95	5,19	5,24	5,39	7,00	7,86	8,36	8,5
Registrování zahraniční pracovníci - MPSV, MPO									
Celkem	průměr v tis.osob	315,7	337,1	355,1	365,9	348,4	336,5	331,8	.
	předch.r.=100	125,2	126,5	125,5	120,7	110,4	99,8	93,5	.
- zaměstnanci ³⁾	průměr v tis.osob	245,8	264,9	280,5	289,6	270,1	255,0	247,2	.
	předch.r.=100	131,7	131,7	129,8	123,2	109,9	96,2	88,1	.
- podnikatelé ⁴⁾	průměr v tis.osob	69,9	72,2	74,5	76,4	78,3	81,5	84,6	.
	předch.r.=100	106,7	110,3	111,8	112,0	112,1	112,8	113,6	.

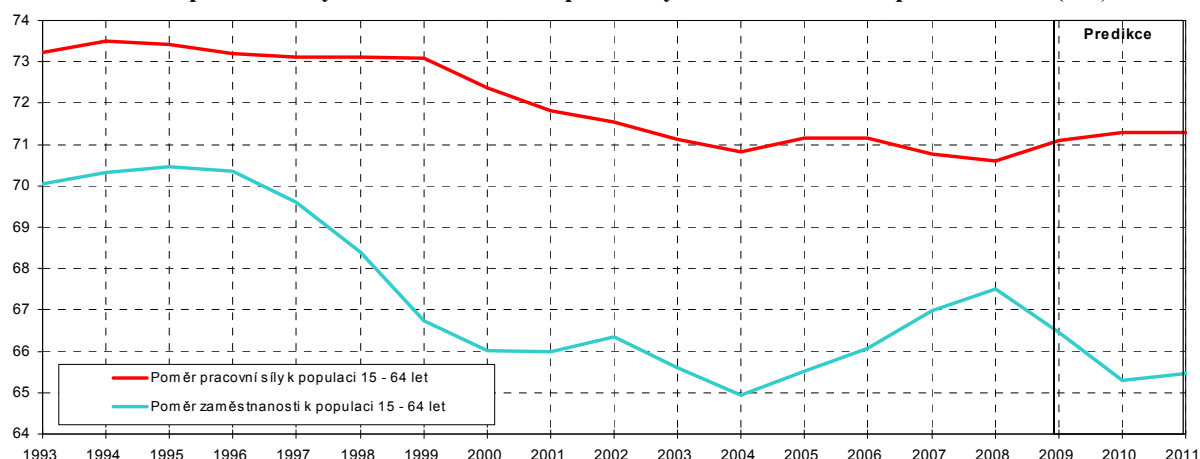
¹⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.

²⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let.

³⁾ Vážený aritmetický průměr počátečního, průběžných a koncového stavu.

⁴⁾ Prostý aritmetický průměr počátečního a koncového stavu.

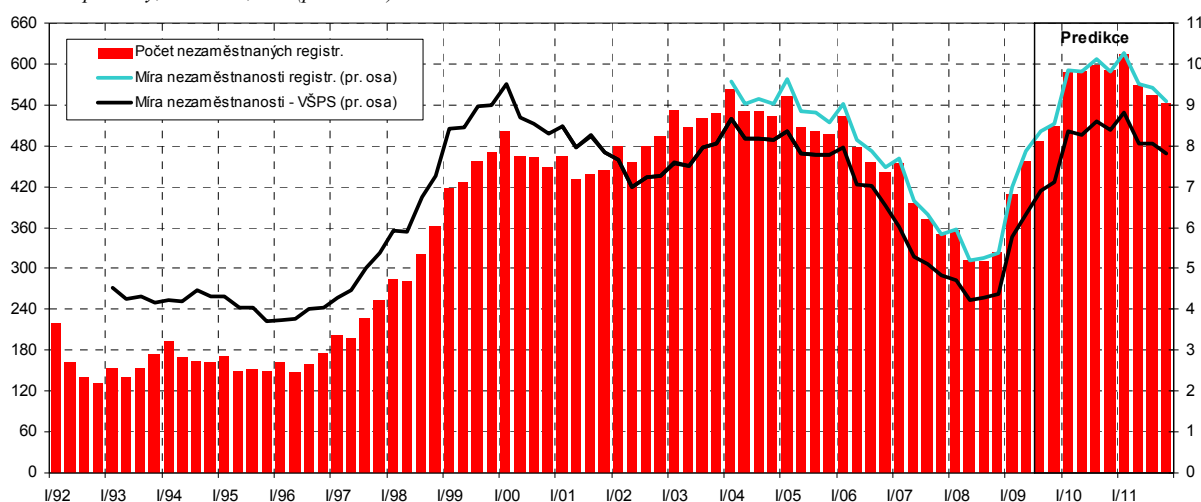
Graf 3.1: Poměr pracovní síly a zaměstnanosti na počtu obyvatel ve věkové skupině 15-64 let (v %)

Časová řada míry zaměstnanosti mezi roky 2001 a 2002 není metodicky konzistentní.

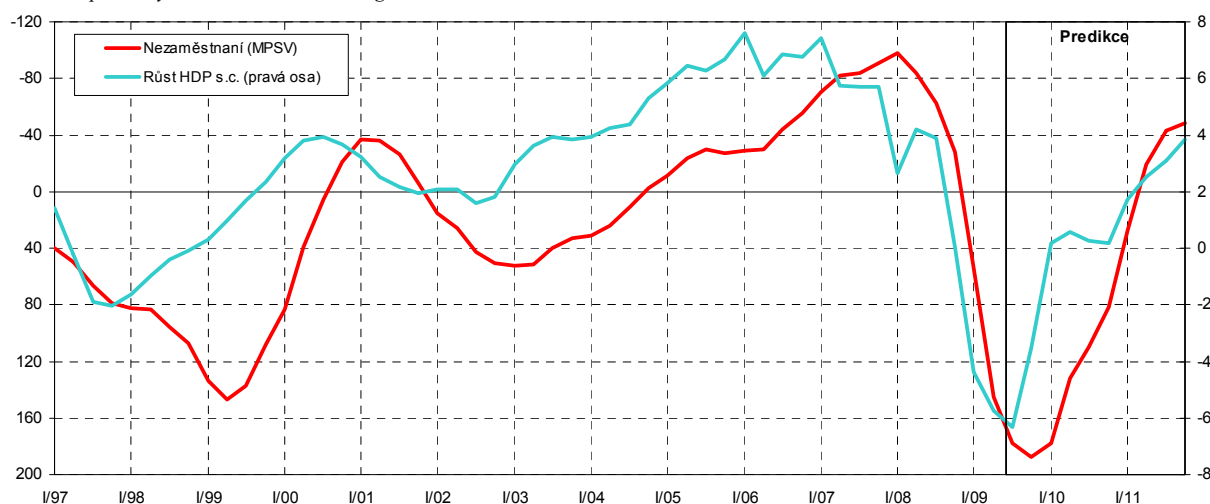
Graf 3.2: Nezaměstnanost

čtvrtletní průměry, v tis. osob, v % (pravá osa)

Graf 3.3: Ekonomický výkon a nezaměstnanost

meziroční přírůstky reálného HDP v % a registrované nezaměstnanosti v tis. osob

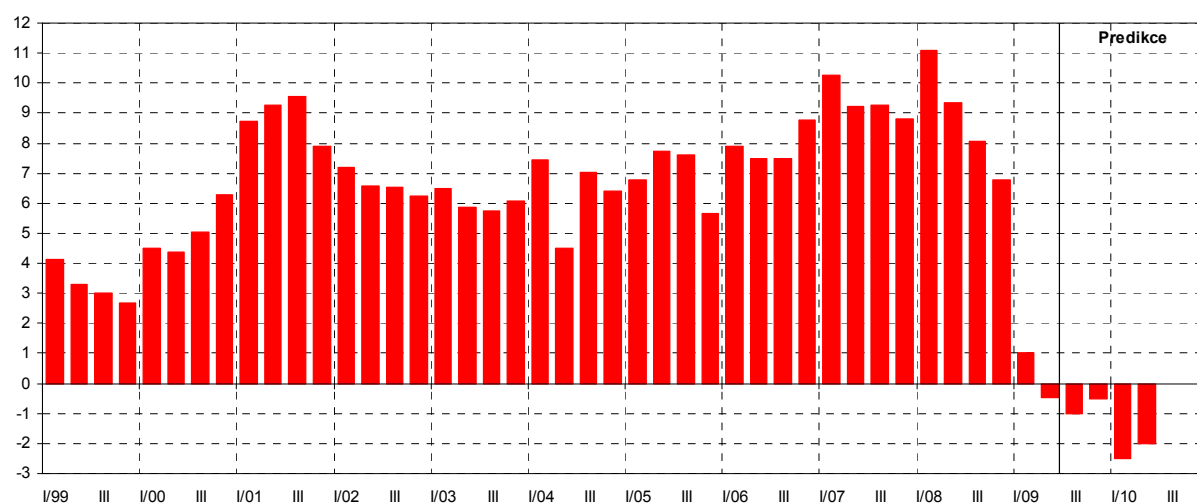

Tabulka 3.3: Trh práce - analytické ukazatele

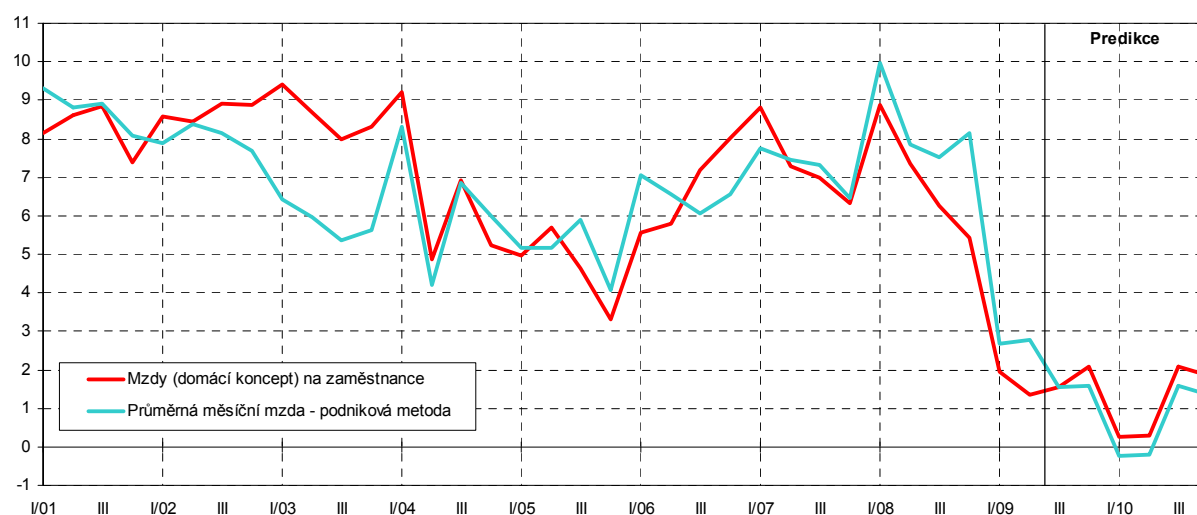
		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
Náhrady na 1 zaměstnance: ¹⁾											
- nominální	<i>předch.r.=100</i>	108,1	107,3	108,2	106,7	104,6	106,6	107,3	105,9	100,7	101,7
- reálné ²⁾	<i>předch.r.=100</i>	103,3	105,4	108,1	103,8	102,6	104,0	104,4	99,6	99,7	100,4
Průměrná hrubá měsíční mzda ³⁾											
- nominální	Kč	14 378	15 524	16 430	17 466	18 344	19 546	20 957	22 691	23 200	23 300
	<i>předch.r.=100</i>	108,8	108,0	105,8	106,3	105,0	106,6	107,2	108,3	102,1	100,6
- reálná	Kč 2005	15 345	16 274	17 206	17 791	18 344	19 063	19 874	20 235	20 500	20 300
	<i>předch.r.=100</i>	103,9	106,1	105,7	103,4	103,1	103,9	104,3	101,8	101,2	99,3
Produktivita práce	<i>předch.r.=100</i>	102,1	101,1	104,3	105,1	105,0	105,4	104,1	101,0	96,2	102,2
Jednotkové náklady práce ⁴⁾	<i>předch.r.=100</i>	105,9	106,1	103,8	101,5	99,5	101,2	103,1	104,8	104,6	99,5
Náhrady zaměstnancům / HDP	%	42,3	43,2	43,8	42,7	43,1	43,0	42,9	44,2	44,8	44,3

¹⁾ Náhrady zaměstnancům (domácí koncept) na 1 zaměstnance podle VŠPS.²⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.³⁾ Od června 2009 nová časová řada: průměrná mzda se vztahuje na přepracované počty zaměstnanců v celém národním hospodářství.⁴⁾ Podíl nominálních náhrad na 1 zaměstnance a reálné produktivity práce.

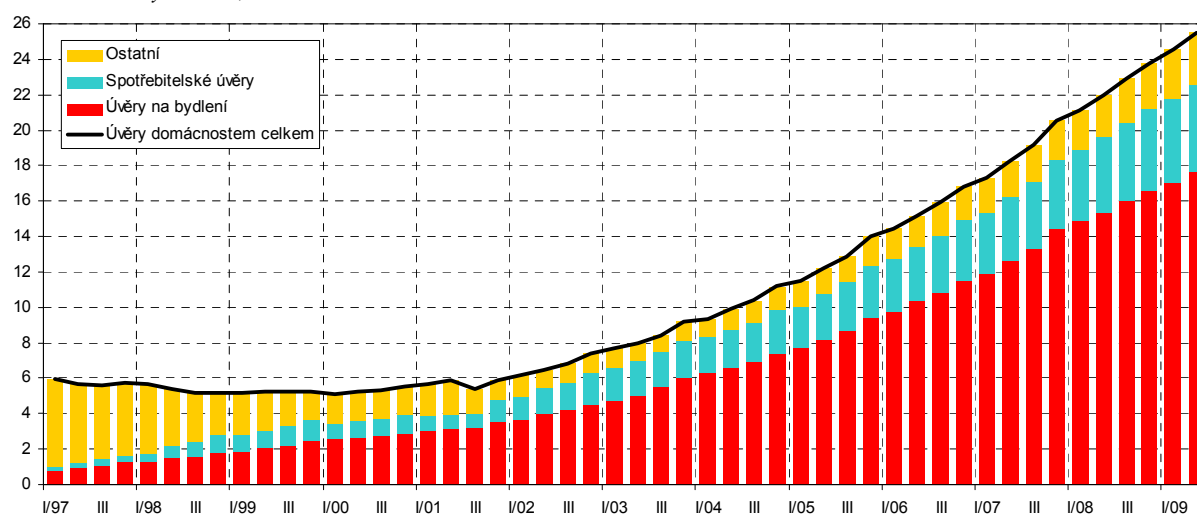
Graf 3.4: **Objem mezd a platů** – nominální, domácí koncept
meziroční růst v %

Graf 3.5: **Průměrná mzda** – nominální
meziroční růst v %

Graf 3.6: **Podíl bankovních úvěrů domácnostem na HDP**
z ročních klouzavých úhrnů, v %

Tabulka 3.4: Účet domácností

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
Běžné příjmy											
Náhrady zaměstnancům	<i>m ld. Kč</i>	982	1049	1120	1186	1273	1387	1511	1615	1598	1593
	<i>předch.r.=100</i>	107,9	106,8	106,8	105,9	107,3	108,9	108,9	106,8	99,0	99,7
Hrubý smíšený důchod ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	391	395	425	449	446	470	505	546	533	543
	<i>předch.r.=100</i>	104,4	101,2	107,5	105,7	99,4	105,4	107,5	108,1	97,5	102,0
Přijaté důchody z vlastnictví ²⁾	<i>m ld. Kč</i>	103	98	97	109	120	133	158	165	153	157
	<i>předch.r.=100</i>	101,6	94,9	98,9	112,7	109,6	111,2	118,5	104,5	92,4	103,0
Sociální dávky	<i>m ld. Kč</i>	290	313	324	369	386	417	466	488	528	541
	<i>předch.r.=100</i>	104,6	108,0	103,6	.	104,6	108,1	111,8	104,5	108,3	102,5
Ostatní přijaté běžné transfery ³⁾	<i>m ld. Kč</i>	79	85	91	93	103	113	122	137	149	155
	<i>předch.r.=100</i>	91,2	107,8	106,8	102,9	110,1	109,8	108,4	112,2	108,9	104,0
Běžné výdaje											
Placené důchody z vlastnictví ⁴⁾	<i>m ld. Kč</i>	15	13	19	21	20	25	29	33	26	26
	<i>předch.r.=100</i>	94,6	82,0	149,0	112,4	94,7	122,4	119,4	112,5	78,7	101,0
Běžné daně z důchodu a jmění ⁵⁾	<i>m ld. Kč</i>	106	115	128	138	140	141	157	152	140	143
	<i>předch.r.=100</i>	105,9	108,0	111,9	107,6	101,7	100,7	110,9	97,0	91,9	102,4
Sociální příspevky ⁶⁾	<i>m ld. Kč</i>	350	382	408	474	507	561	615	634	589	592
	<i>předch.r.=100</i>	106,8	109,2	106,7	.	107,1	110,6	109,5	103,2	92,8	100,6
Ostatní placené běžné transfery ⁷⁾	<i>m ld. Kč</i>	79	82	93	100	109	118	129	141	159	169
	<i>předch.r.=100</i>	108,5	103,4	113,7	107,2	109,2	108,6	109,3	109,1	112,9	106,0
Disponibilní důchod	<i>m ld. Kč</i>	1293	1348	1409	1474	1551	1675	1833	1990	2046	2060
	<i>předch.r.=100</i>	105,0	104,3	104,5	104,6	105,3	108,0	109,4	108,5	102,9	100,6
Výdaje na konečnou spotřebu	<i>m ld. Kč</i>	1207	1248	1317	1399	1443	1537	1659	1813	1832	1830
	<i>předch.r.=100</i>	106,4	103,4	105,6	106,2	103,1	106,6	107,9	109,3	101,1	99,9
Změna podílu v PF ⁸⁾	<i>m ld. Kč</i>	9	11	13	17	19	23	26	24	13	13
Hrubé úspory	<i>m ld. Kč</i>	96	112	105	92	128	161	200	201	228	243
Kapitálové transfery											
(příjem (-) / výdaj (+))	<i>m ld. Kč</i>	-17	-36	-21	-23	-25	-23	-23	-37	-37	-24
Tvorba hrubého kapitálu	<i>m ld. Kč</i>	121	129	122	132	136	154	191	195	187	185
	<i>předch.r.=100</i>	102,7	106,8	94,9	107,8	102,6	113,5	124,2	101,9	96,2	99,0
Změna finančních aktiv a pasív	<i>m ld. Kč</i>	-5	23	6	-18	20	30	32	29	63	81
Disponibilní důchod reálný ⁹⁾	<i>předch.r.=100</i>	100,3	102,4	104,4	101,8	103,3	105,3	106,4	102,1	101,9	99,3
Míra hrubých úspor ¹⁰⁾	%	7,4	8,3	7,4	6,2	8,2	9,6	10,9	10,1	11,1	11,8

¹⁾ Smíšený důchod drobných podnikatelů, který je souhrnem důchodu z podnikání (zisku) a důchodu z jejich pracovní činnosti pro vlastní podnik.

²⁾ Přijaté úroky, dividendy, důchody z pŕdy, čerpání podnikatelského důchodu, důchodu z rozděleného zisku apod.

³⁾ Náhrady z neživotního pojištění, soukromé mezinárodní transfery, výhry v sázkách a loteriích, státní příspěvky na stavební spoření apod.

⁴⁾ Placené úroky.

⁵⁾ Daň z příjmu, daň z převodu nemovitostí, místní poplatky a používání dálnic.

⁶⁾ Příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, penzijní připojištění a zákonné úrazové pojištění placené zaměstnavatelem i zaměstnancem a tzv. imputované příspěvky (nenávratné sociální výpomoci poskytnuté zaměstnavatelem).

⁷⁾ Čisté pojistné na neživotní pojištění, soukromé mezinárodní transfery, pokuty ve správním a blokovém řízení, sázky apod.

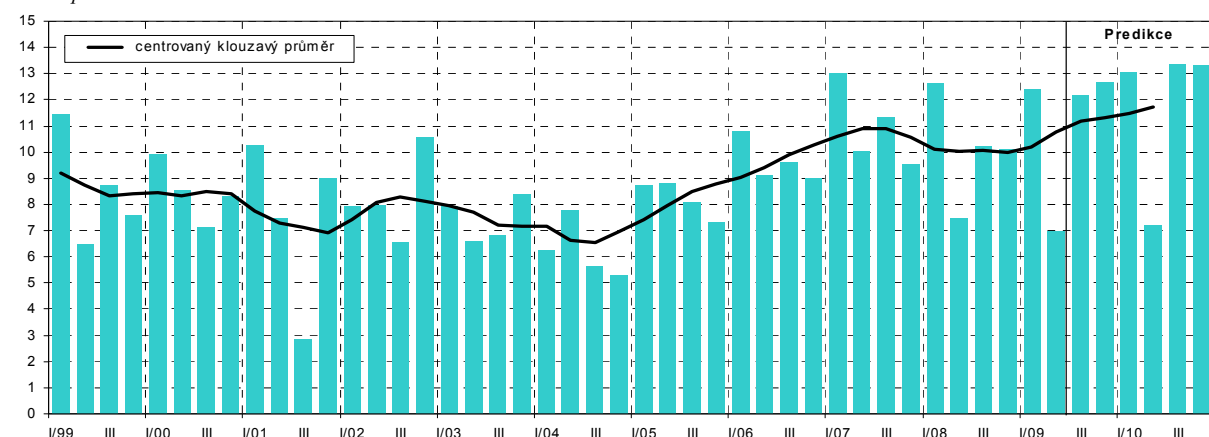
⁸⁾ Rozdíl mezi přijatým pojistným a vyplacenými důchody z penzijního připojištění.

⁹⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.

¹⁰⁾ Podíl hrubých úspor na disponibilním důchodu.

Graf 3.7: Míra hrubých úspor domácností

v % disponibilního důchodu

4. Vztahy k zahraničí

Prameny: ČNB, ČSÚ, Eurostat, propočty MF ČR.

Tabulka 4.1: Směnné kurzy – roční

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Výhled</i>
Směnné kurzy nominální:											
CZK / EUR	<i>roční průměr</i>	30,81	31,84	31,90	29,78	28,34	27,76	24,94	26,3	24,9	24,1
	<i>index zhodnocení předch.r.=100</i>	110,6	96,8	99,8	107,1	105,1	102,1	111,3	94,8	105,8	103,3
CZK / USD	<i>roční průměr</i>	32,74	28,23	25,70	23,95	22,61	20,31	17,03	19,1	17,6	17,3
	<i>index zhodnocení předch.r.=100</i>	116,2	116,0	109,8	107,3	105,9	111,3	119,2	89,1	108,7	102,0
NEER¹⁾	<i>průměr 2005=100</i>	93,5	93,5	94,1	100,0	105,1	107,9	120,4	117	124	128
	<i>index zhodnocení předch.r.=100</i>	111,8	99,9	100,7	106,2	105,1	102,6	111,6	97,3	105,9	103,2
Reálný směnný kurz²⁾											
vůči EA-12	<i>průměr 2005=100</i>	97,5	93,2	95,4	100,0	104,2	107,5	119,0	115	121	125
	<i>index zhodnocení předch.r.=100</i>	110,9	95,6	102,4	104,8	104,2	103,1	110,8	96,5	105,1	103,9

¹⁾ Nominální efektivní směnný kurz – index agregující směnné kurzy na základě vah zahraničního obchodu.

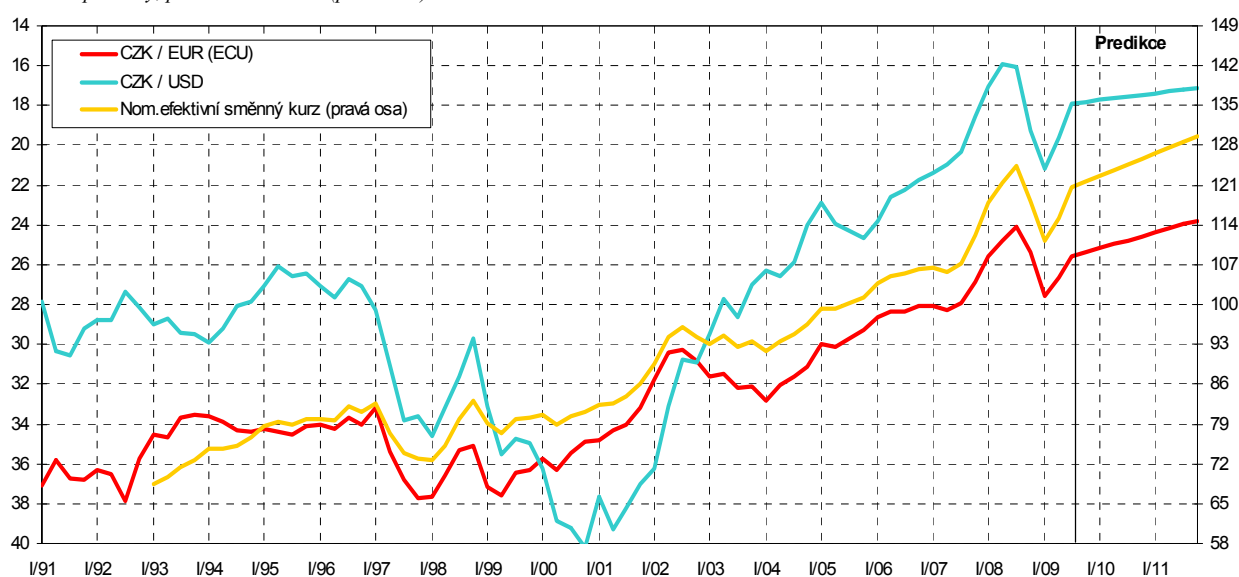
²⁾ Index popisuje meziroční reálné zhodnocení CZK proti EUR, deflováno deflátory HDP.

Tabulka 4.2: Směnné kurzy – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
								<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>
Směnné kurzy nominální:									
CZK / EUR		25,56	24,83	24,09	25,34	27,60	26,68	25,60	25,4
	<i>index zhodnocení st.obd.p.r.=100</i>	109,7	113,9	115,9	105,9	92,6	93,1	94,1	99,8
CZK / USD		17,08	15,89	16,05	19,25	21,21	19,59	17,90	17,8
	<i>index zhodnocení st.obd.p.r.=100</i>	125,3	132,0	126,7	96,3	80,5	81,1	89,6	108,0
Nominální efektivní směnný kurz	<i>průměr 2005=100</i>	117,9	121,4	124,3	118,1	111,1	115,1	121	122
	<i>index zhodnocení st.obd.p.r.=100</i>	110,8	114,7	115,9	105,3	94,3	94,8	97,1	103,1
Reálný směnný kurz									
vůči EA12	<i>průměr 2005 = 100</i>	116,8	119,1	122,2	118,0	110,5	113,6	117	119
	<i>index zhodnocení st.obd.p.r.=100</i>	110,2	112,8	114,4	105,6	94,6	95,4	95,7	100,5

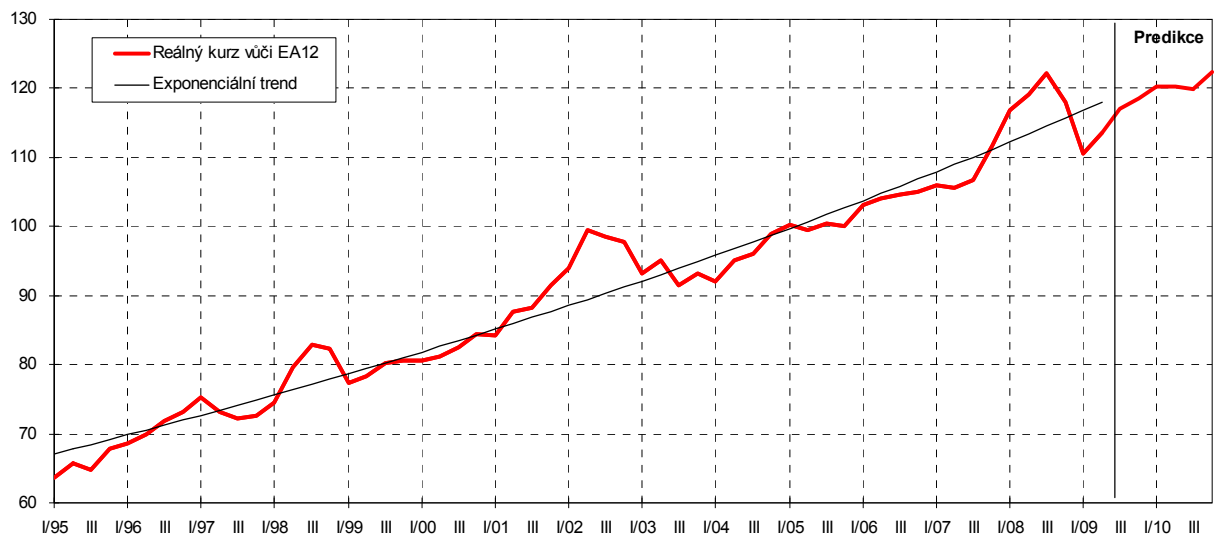
Graf 4.1: Nominální směnné kurzy

čtvrtletní průměry, průměr 2005=100 (pravá osa)

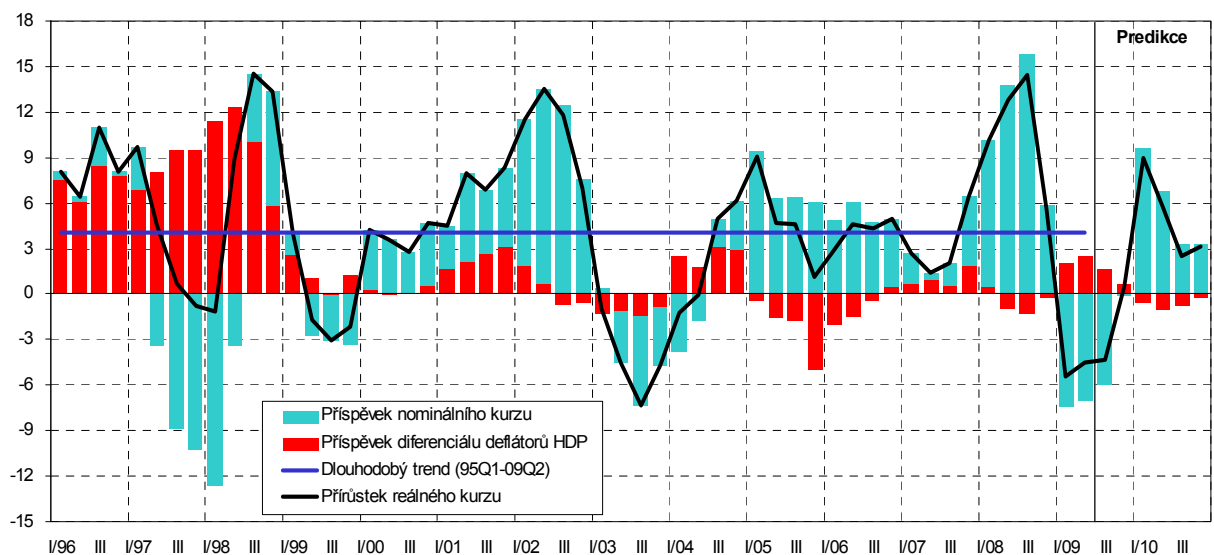
Graf 4.2: Reálný směnný kurz vůči EA12

čtvrtletní průměry, deflováno deflátory HDP, růst indexů indikuje reálné zhodnocení, průměr 2005=100

Graf 4.3: Reálný směnný kurz vůči EA12

rozklad meziročního přírůstku na příspěvek nominálního kurzu a cenového diferenciálu deflátorů HDP, růst indikuje reálné zhodnocení, procentní body

Tabulka 4.3: Platební bilance – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
Vývoz zboží (fob)	<i>m ld. Kč</i>	1270	1254	1371	1723	1869	2145	2479	2465	2058	2033
	<i>předch.r.=100</i>	113,2	98,8	109,3	125,7	108,5	114,8	115,6	99,4	83,5	98,8
Dovoz zboží (fob) ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	1386	1326	1441	1736	1809	2079	2359	2362	1920	1865
	<i>předch.r.=100</i>	111,6	95,6	108,7	.	104,2	114,9	113,4	100,2	81,3	97,1
Obchodní bilance ²⁾	<i>m ld. Kč</i>	-117	-71	-70	-13	59	65	121	103	138	168
z toho:											
- mínérální paliva (SITC 3) ³⁾	<i>m ld. Kč</i>	-88	-64	-68	-72	-110	-139	-124	-166	-103	-123
- ostatní ³⁾	<i>m ld. Kč</i>	-29	-7	-1	46	149	179	212	233	214	263
- diference bilance ČNB a ČSÚ	<i>m ld. Kč</i>	.	.	.	13	21	25	33	36	27	28
Vývoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	270	231	219	247	282	314	342	377	384	399
	<i>předch.r.=100</i>	101,8	85,7	94,8	.	114,3	111,2	108,8	110,5	101,7	104,0
Dovoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	212	209	206	231	245	269	292	295	328	339
	<i>předch.r.=100</i>	100,7	98,9	98,4	.	106,5	109,6	108,5	101,2	111,0	103,5
Bilance služeb	<i>m ld. Kč</i>	58	22	13	17	37	45	50	82	56	60
Bilance výnosů	<i>m ld. Kč</i>	-84	-116	-120	-157	-143	-167	-256	-289	-248	-224
z toho:											
- náhrady zaměstnancům	<i>m ld. Kč</i>	-17	-18	-17	-16	-11	1	-5	-35	-24	-20
- investiční výnosy	<i>m ld. Kč</i>	-66	-97	-103	-141	-132	-168	-251	-254	-225	-205
Bilance převodů	<i>m ld. Kč</i>	18	29	16	6	7	-20	-28	-10	4	12
Běžný účet	<i>m ld. Kč</i>	-124	-136	-161	-147	-40	-77	-113	-114	-50	16
Kapitálový účet	<i>m ld. Kč</i>	0	0	0	-14	5	8	20	31	32	34
Finanční účet	<i>m ld. Kč</i>	173	348	157	177	155	92	126	151	.	.
- přímé zahraniční investice	<i>m ld. Kč</i>	208	271	54	102	280	90	179	150	.	.
- portfoliové investice	<i>m ld. Kč</i>	35	-47	-36	53	-81	-27	-57	-9	.	.
- ostatní investice ⁴⁾	<i>m ld. Kč</i>	-70	124	139	23	-44	29	4	10	.	.
Změna devizových rezerv	<i>m ld. Kč</i>	67	217	13	7	93	2	16	40	.	.
Zahraniční zadluženost ⁵⁾	<i>m ld. Kč</i>	811	813	895	1012	1142	1194	1375	1556	1507	1484
Obchodní bilance / HDP ²⁾	%	-5,0	-2,9	-2,7	-0,5	2,0	2,0	3,4	2,8	3,8	4,6
Běžný účet / HDP	%	-5,3	-5,5	-6,2	-5,2	-1,3	-2,4	-3,2	-3,1	-1,4	0,4
Finanční účet / HDP	%	7,3	14,1	6,1	6,3	5,2	2,9	3,6	4,1	.	.
Zahr. zadluženost / HDP ⁶⁾	%	34,5	33,0	34,7	35,9	38,3	37,0	38,9	42,1	42	41

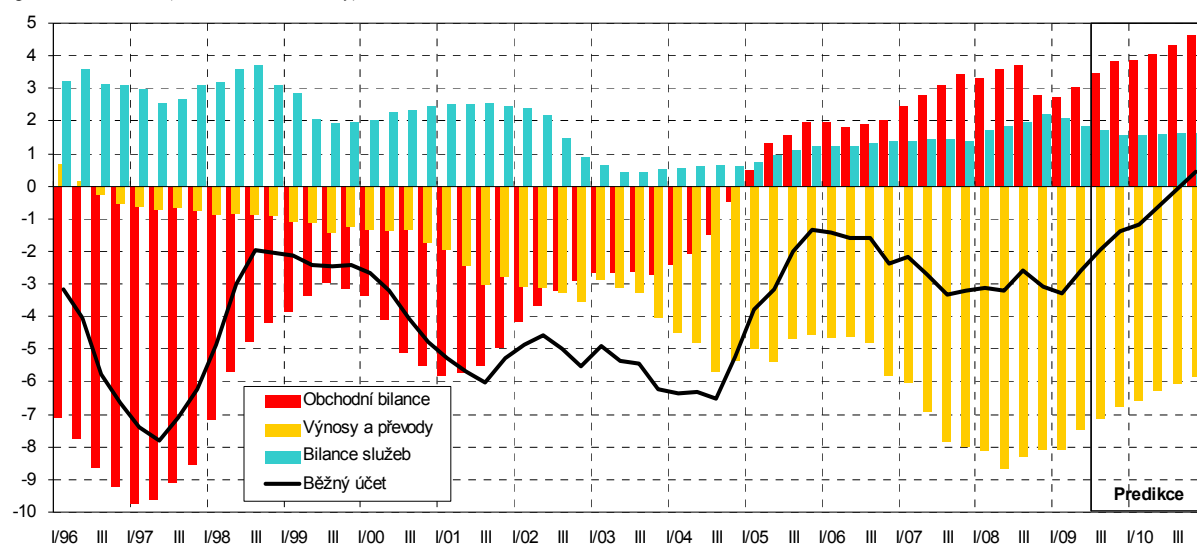
¹⁾ V metodice fob (v cenách na hranici vyvážející země) od května 2004²⁾ Dovoz v metodice fob od května 2004³⁾ Dovoz v metodice cif (v cenách na hranici ČR včetně nákladů na přepravu a pojistění)⁴⁾ Včetně derivátů⁵⁾ Zahraniční zadluženost je soumou devizových a korunových pasiv bankovní soustavy (vč. ČNB), podnikové sféry a vlády vůči nerezidentům.⁶⁾ Podíl zahraniční zadluženosti v Kč koncem roku na HDP v Kč vytvořeném v průběhu roku.

Tabulka 4.4: Platební bilance – čtvrtletní

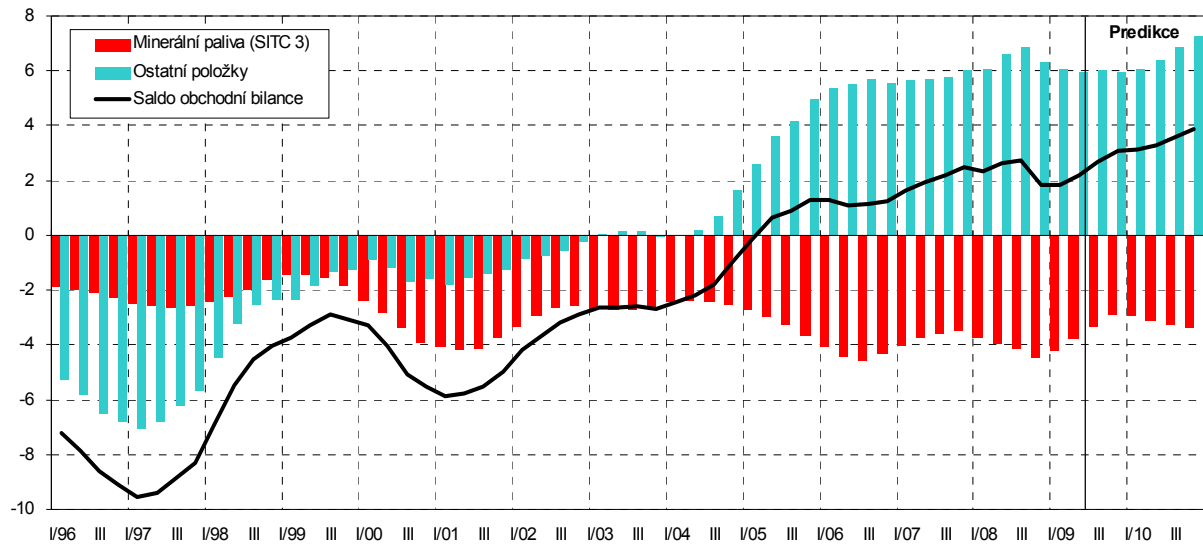
		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
							Odhad	Predikce	
Vývoz zboží (fob)	<i>m ld. Kč</i>	644	652	602	568	523	527	502	507
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,1	106,0	99,5	86,3	81,2	80,8	83,4	89,3
Dovoz zboží (fob)	<i>m ld. Kč</i>	601	613	574	574	482	476	460	502
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	108,1	104,2	98,3	91,0	80,2	77,8	80,2	87,4
Obchodní bilance	<i>m ld. Kč</i>	43	40	27	-7	41	51	41	5
- minerální paliva (SITC 3) ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	-39	-42	-41	-45	-29	-25	-22	-28
- ostatní ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	73	72	59	29	63	68	57	27
- diference bilance ČNB a ČSÚ	<i>m ld. Kč</i>	9	9	9	9	7	7	6	6
Vývoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	89	96	96	97	95	96	96	97
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	119,9	108,7	102,6	106,4	106,7	100,3	100,0	100,0
Dovoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	67	74	76	78	78	83	82	85
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,4	104,6	98,7	98,2	116,2	112,4	108,0	108,0
Bilance služeb	<i>m ld. Kč</i>	22	22	20	18	17	13	13	12
Bilance výnosů	<i>m ld. Kč</i>	-36	-120	-70	-63	-39	-90	-63	-56
- náhrady zaměstnancům	<i>m ld. Kč</i>	-6	-8	-10	-10	-4	-3	-8	-8
- investiční výnosy	<i>m ld. Kč</i>	-30	-112	-60	-53	-35	-87	-55	-48
Bilance převodů	<i>m ld. Kč</i>	1	2	-7	-6	4	-3	2	2
Běžný účet	<i>m ld. Kč</i>	30	-56	-30	-58	23	-29	-7	-38
Kapitálový účet	<i>m ld. Kč</i>	7	13	2	9	16	5	2	10
Finanční účet	<i>m ld. Kč</i>	-12	67	47	53	-6	30	.	.
- přímé zahraniční investice	<i>m ld. Kč</i>	22	53	41	34	13	-2	.	.
- portfoliové investice	<i>m ld. Kč</i>	-13	39	8	-44	-1	74	.	.
- ostatní investice	<i>m ld. Kč</i>	-20	-25	-3	63	-19	-43	.	.
Změna devizových rezerv	<i>m ld. Kč</i>	19	18	1	2	36	6	.	.
Zahraniční zadluženost	<i>m ld. Kč</i>	1375	1485	1548	1556	1507	1467	1475	1507

¹⁾ Dovoz v metodice cif

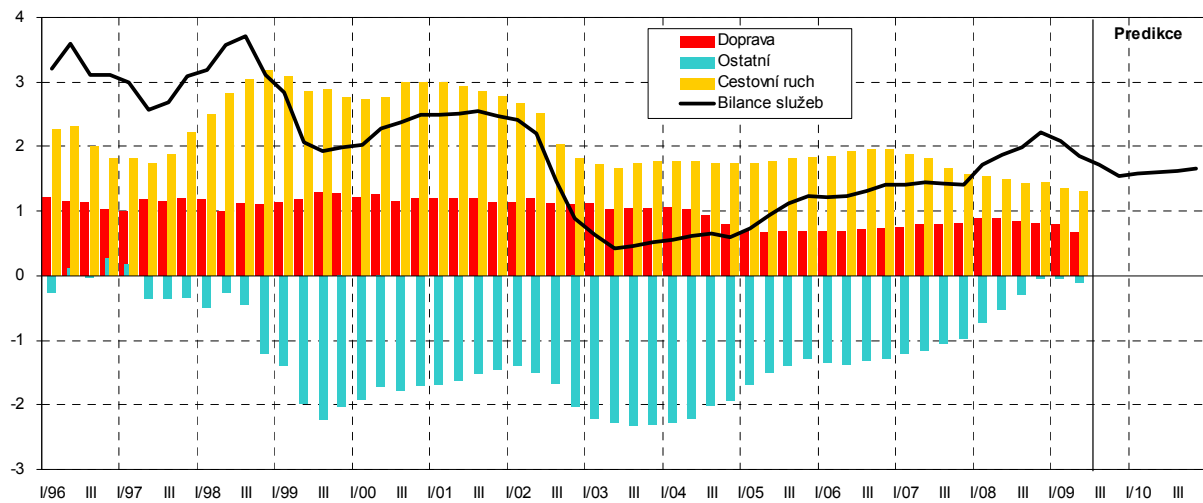
Graf 4.4: Běžný účet platební bilance
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

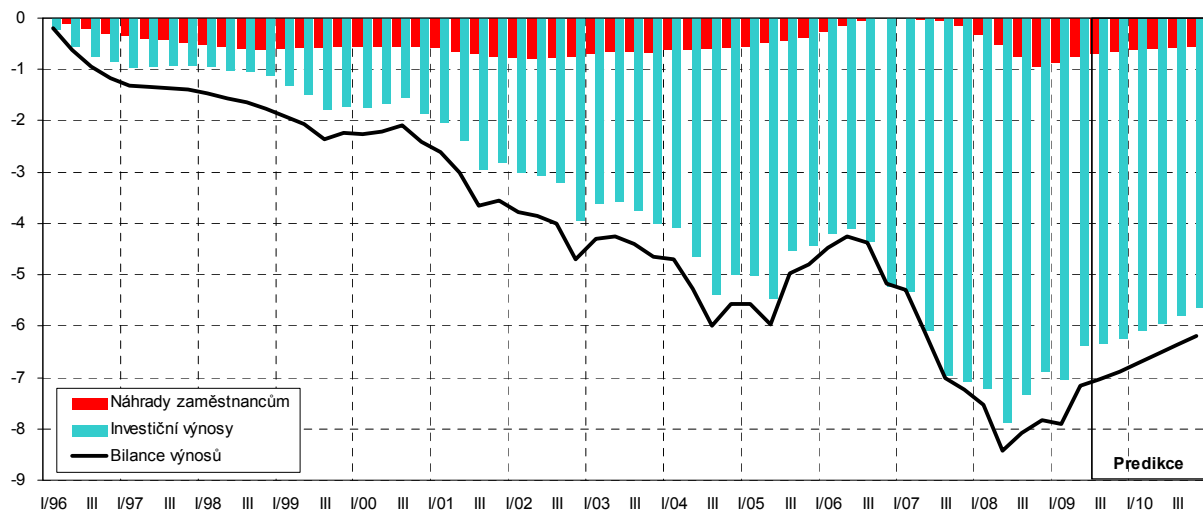
Graf 4.5: **Obchodní bilance** (vývoz fob, dovoz cif)
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Graf 4.6: **Bilance služeb**
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Graf 4.7: **Bilance výnosů**
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Tabulka 4.5: Rozklad vývozu zboží – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
HDP ¹⁾	průměr 2000=100	101,6	102,7	103,7	105,8	108,0	112,4	116,8	118,9	113,9	115,2
	předch.r.=100	101,6	101,0	101,0	102,0	102,1	104,0	103,9	101,9	95,7	101,2
Dovozní náročnost ²⁾	průměr 2000=100	101,3	101,3	105,8	112,3	118,6	128,0	130,6	130,5	118,6	116,7
	předch.r.=100	101,3	100,0	104,4	106,1	105,7	107,9	102,1	99,9	90,9	98,4
Exportní trhy ³⁾	průměr 2000=100	103,0	104,0	109,8	118,8	128,2	143,9	152,5	155,2	135,1	134,5
	předch.r.=100	103,0	101,0	105,5	108,2	107,9	112,2	106,0	101,7	87,1	99,5
Exportní výkonnost ⁴⁾	průměr 2000=100	110,8	116,1	120,3	136,7	141,4	146,9	160,5	167,1	158,5	160,8
	předch.r.=100	110,8	104,8	103,6	113,7	103,5	103,8	109,2	104,1	94,9	101,5
Export reálně	průměr 2000=100	114,1	120,8	132,0	162,4	181,3	211,3	244,8	259,2	214,1	216,2
	předch.r.=100	114,1	105,9	109,3	123,0	111,6	116,6	115,8	105,9	82,6	101,0
Směnný kurz ⁵⁾	průměr 2000=100	96,0	85,9	85,9	85,3	80,3	76,4	74,5	66,7	68,6	64,7
	předch.r.=100	96,0	89,5	100,0	99,3	94,1	95,1	97,5	89,6	102,8	94,3
Dosahované ceny na zahr. trzích ⁶⁾	průměr 2000=100	103,5	107,8	107,8	110,9	114,5	118,5	121,4	127,6	125,3	129,9
	předch.r.=100	103,5	104,2	100,0	102,8	103,2	103,5	102,4	105,1	98,2	103,7
Deflátor exportu	průměr 2000=100	99,3	92,7	92,7	94,6	92,0	90,6	90,4	85,1	86,0	84,1
	předch.r.=100	99,3	93,3	100,0	102,1	97,2	98,5	99,9	94,2	101,0	97,8
Export nominálně	průměr 2000=100	113,2	111,9	122,3	153,7	166,7	191,3	221,1	220,7	184,0	181,7
	předch.r.=100	113,2	98,8	109,3	125,7	108,5	114,8	115,6	99,8	83,4	98,8

¹⁾ Vážený průměr růstu HDP sedmi nejvýznamnějších obchodních partnerů ČR, jimiž jsou od roku 1998 stabilně Německo, Slovensko, Rakousko, Británie, Polsko, Francie a Itálie.

²⁾ Index podílu reálného dovozu na reálném HDP těchto zemí.

³⁾ Index vyjadřující vážený průměr dovozů zboží.

⁴⁾ Index vyjadřující změnu podílu ČR na exportních trzích. Tento ukazatel vystihuje konkurenceschopnost českých výrobců na zahraničních trzích.

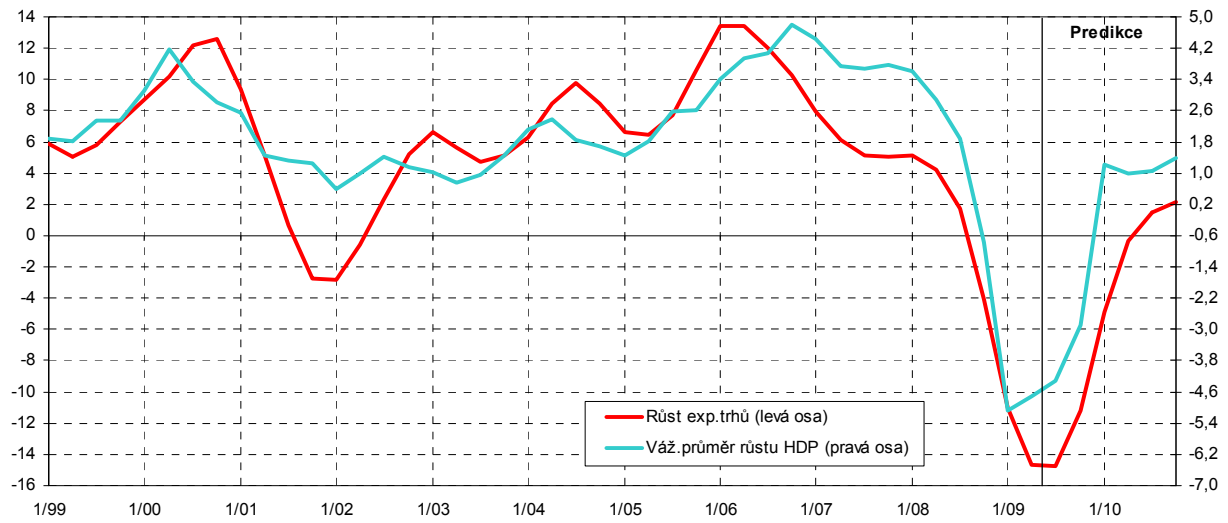
⁵⁾ Převertčená hodnota nominálního efektivního směnného kurzu z tabulky 4.1.

⁶⁾ Index vyjadřující změnu dosahovaných cen na exportních trzích v příslušných měnách.

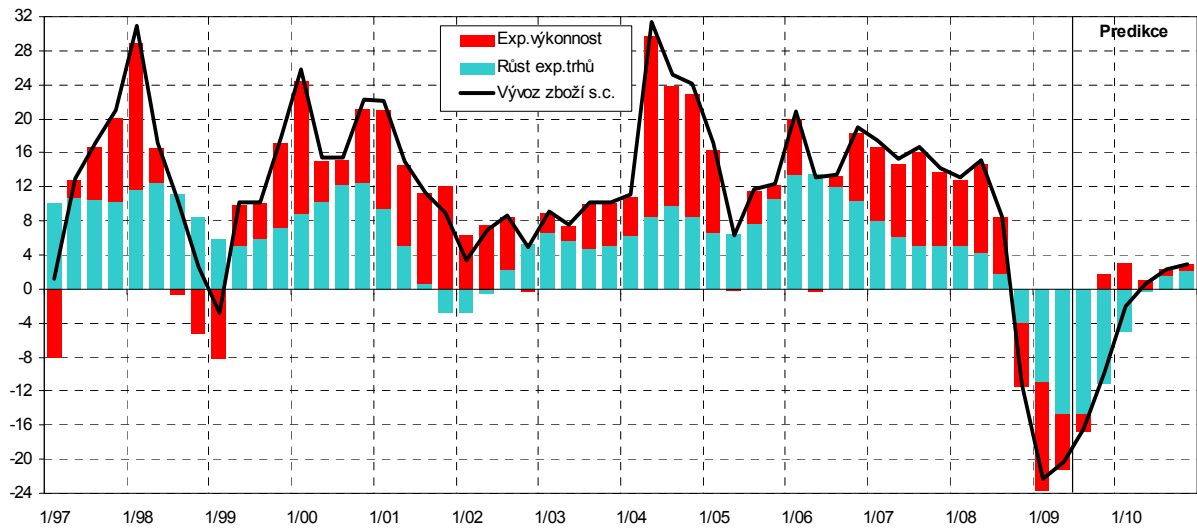
Tabulka 4.6: Rozklad vývozu zboží – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
								Odhad	Predikce
HDP	průměr 2000=100	119,4	119,4	119,3	117,7	113,2	113,7	114,2	114,4
	předch.r.=100	103,6	102,9	101,9	99,2	94,9	95,3	95,7	97,2
Dovozní náročnost	průměr 2000=100	132,1	132,0	130,6	127,1	123,9	118,2	116,3	116,1
	předch.r.=100	101,5	101,3	99,9	96,7	93,8	89,6	89,1	91,4
Exportní trhy	průměr 2000=100	157,6	157,6	155,9	149,6	140,3	134,4	132,8	132,8
	st.obd.p.r.=100	105,1	104,3	101,8	96,0	89,0	85,3	85,2	88,8
Exportní výkonnost	průměr 2000=100	169,8	175,0	164,7	158,3	148,3	163,6	161,4	161,0
	st.obd.p.r.=100	107,7	110,4	106,7	92,6	87,4	93,5	98,0	101,7
Export reálně	průměr 2000=100	267,6	275,7	256,7	236,9	208,1	219,9	214,4	213,9
	st.obd.p.r.=100	113,2	115,1	108,5	88,8	77,8	79,8	83,5	90,3
Směnný kurz	průměr 2000=100	68,1	66,2	64,6	68,0	72,3	69,8	66,5	66,0
	st.obd.p.r.=100	90,3	87,2	86,3	95,0	106,0	105,4	102,9	97,0
Dosahované ceny na zahr. trzích	průměr 2000=100	126,3	128,0	129,8	126,4	124,0	122,6	125,9	128,8
	st.obd.p.r.=100	105,0	106,0	106,5	102,8	98,2	95,8	97,0	101,9
Deflátor exportu	průměr 2000=100	86,1	84,7	83,9	86,0	89,6	85,5	83,8	85,0
	st.obd.p.r.=100	94,8	92,4	91,9	97,6	104,1	101,0	99,9	98,9
Export nominálně	průměr 2000=100	230,3	233,4	215,3	203,6	186,4	188,1	179,6	181,8
	st.obd.p.r.=100	107,3	106,3	99,8	86,7	81,0	80,6	83,4	89,3

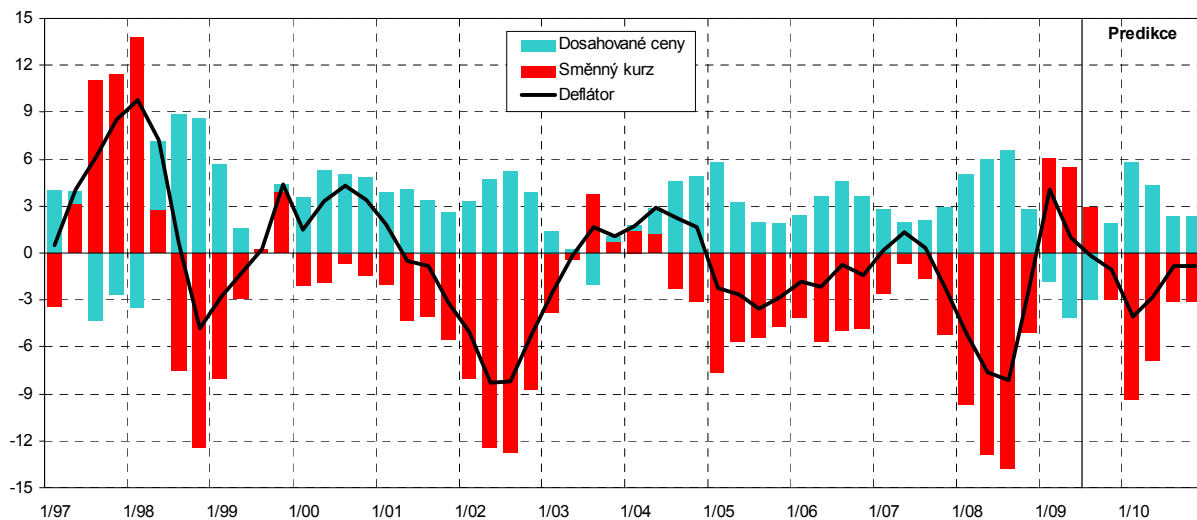
Graf 4.8: HDP a dovoz zboží partnerských zemí
tempa růstu v %

Graf 4.9: Vývoz zboží reálně
rozklad meziročního růstu v %

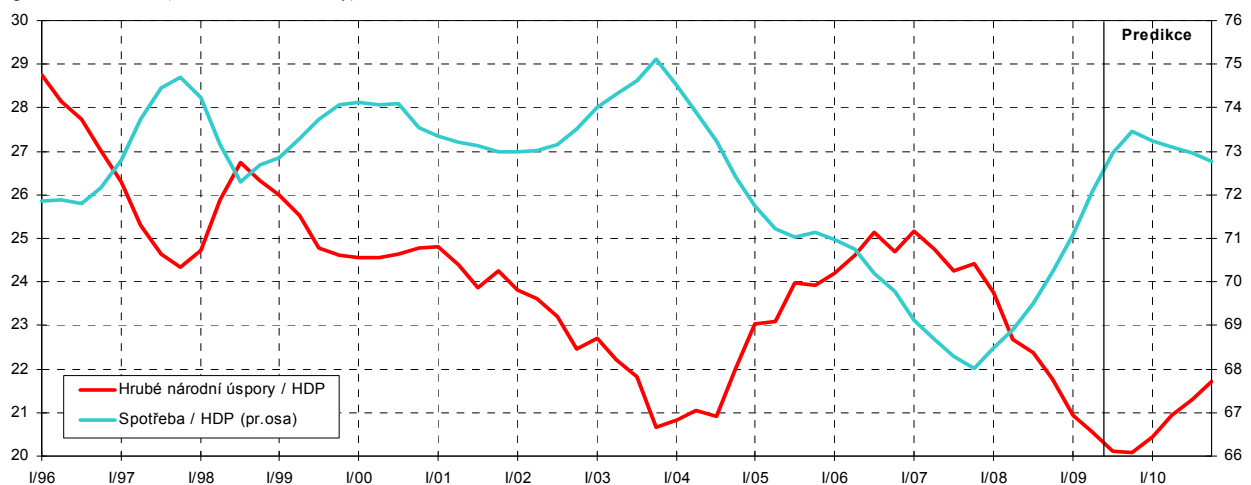
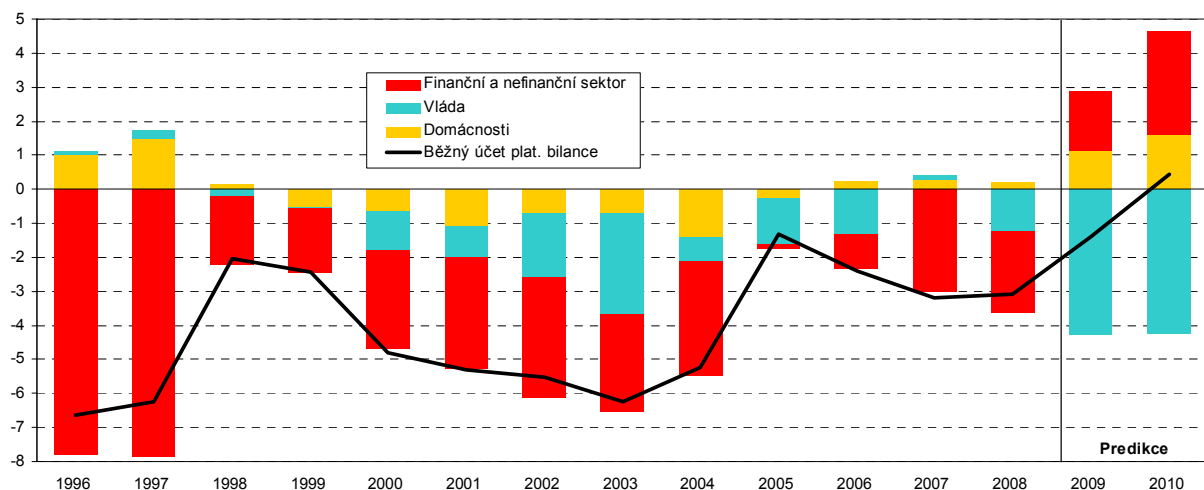
Graf 4.10: Deflátor vývozu zboží
rozklad meziročního růstu v %

Tabulka 4.7: Úspory a investice – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									Předb.	Předikce	Předikce
Tvorba hrubého kapitálu	% HDP	29,5	28,6	27,2	27,5	25,7	26,8	27,0	25,2	21,5	21,3
- fixní kapitál	% HDP	28,0	27,5	26,7	25,8	24,9	24,7	25,2	23,9	23,1	22,3
- změna zásob a rezerv	% HDP	1,5	1,1	0,5	1,7	0,8	2,1	1,8	1,3	-1,6	-1,0
- vládní sektor	% HDP	3,6	3,9	4,4	4,7	4,9	5,0	4,6	4,9	5,4	5,6
- domácnosti	% HDP	5,1	5,2	4,8	4,7	4,5	4,8	5,4	5,3	5,2	5,1
- nefinanční a finanční sektor	% HDP	20,8	19,4	18,1	18,1	16,3	17,0	17,0	15,0	10,9	10,6
Hrubé národní úspory	% HDP	24,2	22,4	20,7	22,0	23,9	24,7	24,4	21,8	20,1	21,7
- vládní sektor	% HDP	2,7	2,0	1,4	4,0	3,5	3,7	4,7	3,7	1,1	1,4
- domácnosti	% HDP	4,1	4,5	4,1	3,3	4,3	5,0	5,7	5,4	6,3	6,7
- nefinanční a finanční sektor	% HDP	17,5	15,9	15,2	14,7	16,1	16,0	14,0	12,6	12,7	13,6
Finanční bilance											
- vládní sektor	% HDP	-0,9	-1,9	-2,9	-0,7	-1,3	-1,3	0,1	-1,2	-4,3	-4,2
- domácnosti	% HDP	-1,1	-0,7	-0,7	-1,4	-0,3	0,2	0,3	0,2	1,1	1,6
- nefinanční a finanční sektor	% HDP	-3,3	-3,5	-2,9	-3,4	-0,1	-1,0	-3,0	-2,4	1,8	3,1
- metodologická diference ¹⁾	% HDP	0,0	0,6	0,3	0,2	0,4	-0,3	-0,6	0,3	0,0	0,0
Běžný účet platební bilance	% HDP	-5,3	-5,5	-6,2	-5,2	-1,3	-2,4	-3,2	-3,1	-1,4	0,4

¹⁾ Diference mezi saldem běžných transakcí se zahraničím v pojetí národních účtů a běžným účtem v pojetí statistiky platební bilance.

Graf 4.11: Hrubé národní úspory a spotřeba
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)Graf 4.12: Finanční bilance sektorů
rozdíl úspor a investic v jednotlivých sektorech, v % HDP

Pozn.: Rozdíl mezi součtem finančních bilancí a běžným účtem je způsoben metodologickou diferencí mezi národními účty a statistikou platební bilance.

5. Demografie

Prameny: ČSÚ – vysoká varianta demografická projekce 2009, ČSSZ, propočty MF ČR
Upozornění: Stavové veličiny se nově vztahují k 1.1. příslušného kalendářního roku (dříve k 31.12.)

Tabulka 5.1: Demografie
v tis. osob koncem roku

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
							Predikce	Predikce	Výhled	Výhled
Počet obyvatel k 1.1.	10 203	10 211	10 221	10 251	10 287	10 381	10 468	10 519	10 572	10 625
<i>předch.r.=100</i>	100,0	100,1	100,1	100,3	100,4	100,9	100,8	100,5	100,5	100,5
Věkové skupiny k 1.1.:										
(0 - 19)	2 255	2 219	2 184	2 155	2 131	2 123	2 117	2 109	2 099	2 091
<i>předch.r.=100</i>	98,2	98,4	98,5	98,7	98,9	99,7	99,7	99,6	99,5	99,6
(20 - 59)	6 016	6 022	6 020	6 042	6 033	6 061	6 087	6 089	6 090	6 087
<i>předch.r.=100</i>	100,2	100,1	100,0	100,4	99,9	100,5	100,4	100,0	100,0	100,0
(60 a více)	1 932	1 971	2 017	2 054	2 123	2 197	2 264	2 321	2 383	2 447
<i>předch.r.=100</i>	101,4	102,0	102,3	101,9	103,4	103,5	103,0	102,5	102,7	102,7
Starobní důchodci k 1.1.¹⁾	1 921	1 933	1 965	1 985	2 024	2 061	2 098	2 143	2 180	2 216
<i>předch.r.=100</i>	99,3	100,6	101,7	101,0	102,0	101,8	101,8	102,1	101,7	101,6
Míry závislosti k 1.1. (v %):										
Demografická²⁾	32,1	32,7	33,5	34,0	35,2	36,3	37,2	38,1	39,1	40,2
Podle platné legislativy³⁾	32,8	32,8	32,8	33,0	33,3	33,4	33,7	34,1	34,5	34,8
Efektivní míra závislosti⁴⁾	40,1	40,9	41,5	41,3	41,6	41,5	41,7	43,4	44,8	45,6
Úhrnná plodnost⁵⁾	1,179	1,226	1,282	1,328	1,438	1,497	1,50	1,51	1,53	1,54
Přírůstek populace	8	9	31	36	94	86	52	53	53	53
Přirozený přírůstek	-18	-10	-6	1	10	15	12	13	13	13
Živě narození	94	98	102	106	115	120	119	118	118	117
Zemřelí	111	107	108	104	105	105	107	106	105	105
Saldo migrace	26	19	36	35	84	72	40	40	40	40
Imigrace	60	53	60	68	104	78
Emigrace	34	35	24	33	21	6

Údaje se týkají obyvatel, kteří mají na území ČR trvalé bydliště, a to bez ohledu na jejich státní občanství.

¹⁾ Včetně důchodců v kompetenci ministerstev vnitra, obrany a spravedlnosti.

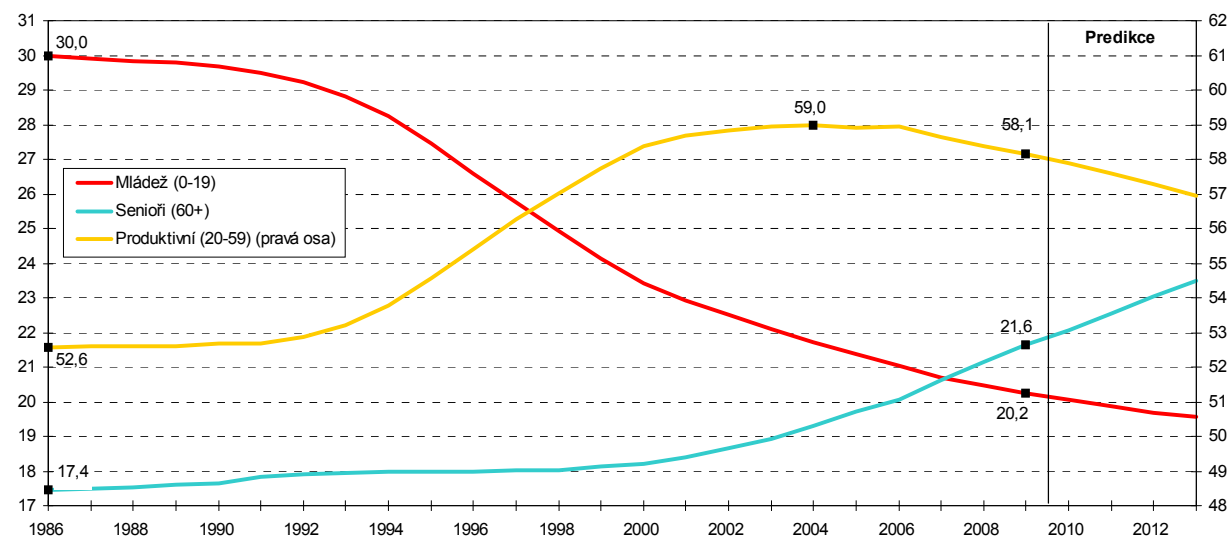
²⁾ Podíl počtu obyvatel v seniorském věku (nad 59 let) na počtu obyvatel v produkt. věku - nezohledňuje tedy prodlužování věku odchodu do důchodu.

³⁾ Podíl počtu obyvatel v důchodovém věku podle platné legislativy na počtu ostatních obyvatel nad 19 let.

⁴⁾ Podíl počtu vyplácených starobních důchodů na počtu zaměstnaných.

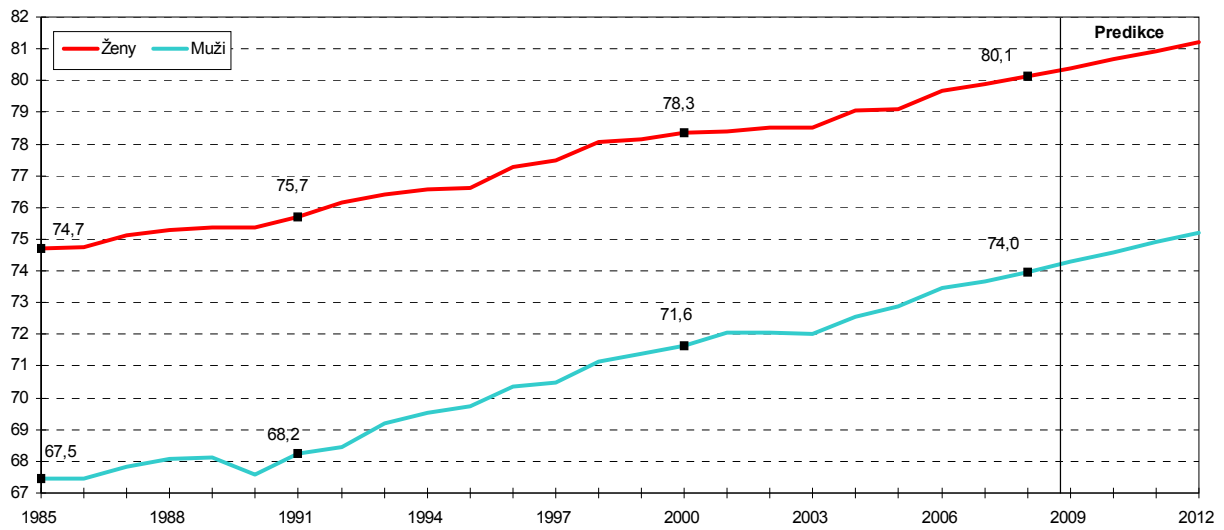
⁵⁾ Počet živě narozených dětí připadajících na 1 ženu, pokud by po celé její reprodukční období zůstala její plodnost stejná jako v uvedeném roce. Pro udržení dlouhodobě stabilní populace by měl tento ukazatel v podmínkách ČR dosahovat hodnoty cca 2,04.

Graf 5.1: Věkové skupiny
strukturní podíly v %

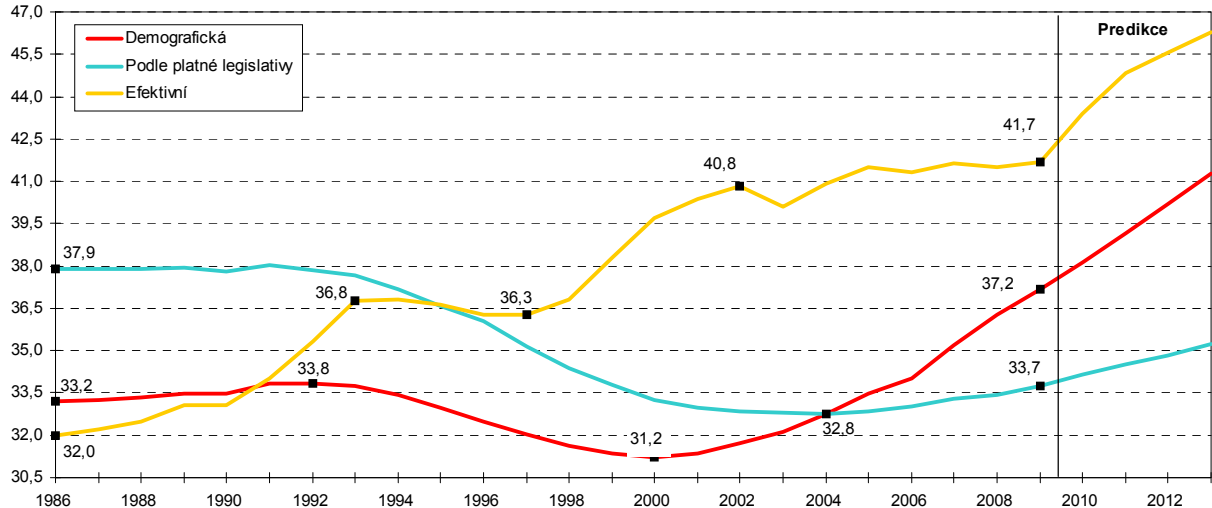
Graf 5.2: Střední délka života

v letech

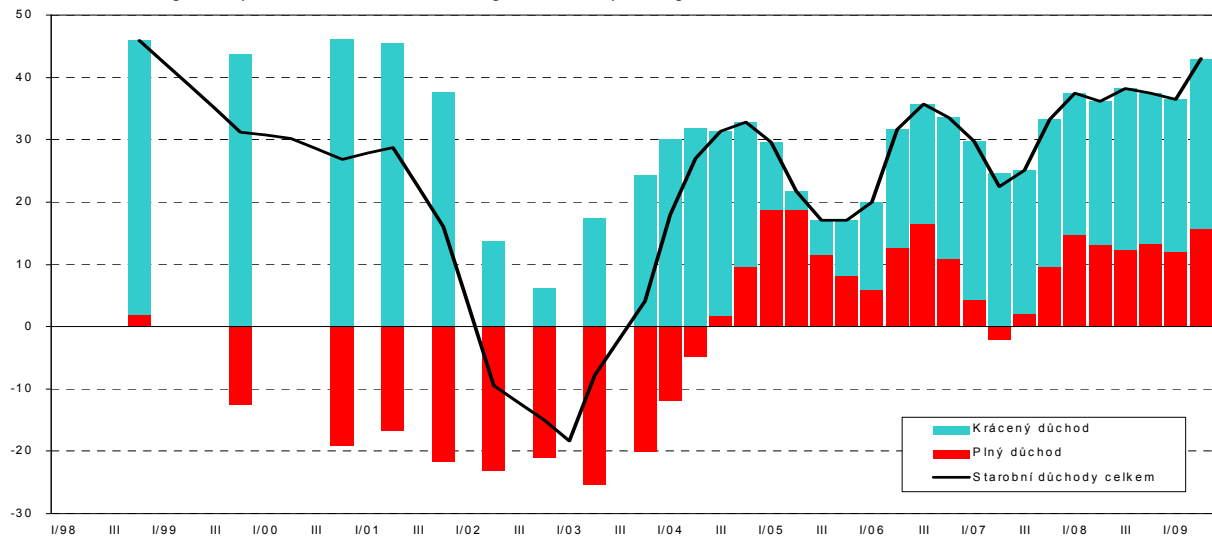
Graf 5.3: Míry závislosti

v %, definice ukazatelů viz poznámky k tabulce 5.1

Graf 5.4: Starobní důchody

absolutní meziroční přírůsky v tis. osob ke konci období, pouze důchody v kompetenci ČSSZ

6. Úrokové sazby

Prameny: ČNB, propočty MF ČR.

Tabulka 6.1: Úrokové sazby – roční průměrné sazby - v % p.a.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
Repo 2T ČNB (konec roku)	4,75	2,75	2,00	2,50	2,00	2,50	3,50	2,25	.	.
Hlavní refinanční sazba ECB (konec roku)	3,25	2,75	2,00	2,00	2,25	3,50	4,00	2,50	.	.
Hlavní refinanční sazba Fed (konec roku)	1,75	1,25	1,00	2,25	4,25	5,25	4,25	0,25	.	.
PRIBOR 3M ¹⁾	5,18	3,55	2,28	2,36	2,01	2,30	3,09	4,04	2,2	1,9
Výnos do doby splatnosti státních dluhopisů pro konvergenční účely ²⁾ 10R	6,35	4,94	4,12	4,75	3,51	3,78	4,28	4,55	4,9	4,3
Úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům	6,83	5,82	4,57	4,51	4,27	4,29	4,85	5,59	4,6	4,7
Úrokové sazby z vkladů domácností	2,90	2,06	1,40	1,33	1,24	1,22	1,29	1,54	1,4	1,2
Reálné sazby z úvěrů nefinančním podnikům ³⁾	4,71	5,65	3,72	0,47	5,04	2,12	0,16	2,46	4,0	4,5
Čisté reálné sazby z vkladů domácností s dohodnutou splatností ⁴⁾	-1,60	1,19	0,18	-1,64	-1,13	-0,63	-4,10	-2,26	1,0	-0,9

¹⁾ 3měsíční sazba PRIBOR na mezibankovním trhu.

²⁾ Výnos 10letých státních dluhopisů pro konvergenční účely podle statistiky ČNB. Slouží k posouzení výše dlouhodobých úrokových sazeb podle Maastrichtských kritérií.

³⁾ Deflováno meziročním růstem deflátoru domácí poptávky ve 4. čtvrtletí.

⁴⁾ Deflováno růstem spotřebitelských cen v průběhu roku, uvažována jednotná 15% daň z kapitálových výnosů.

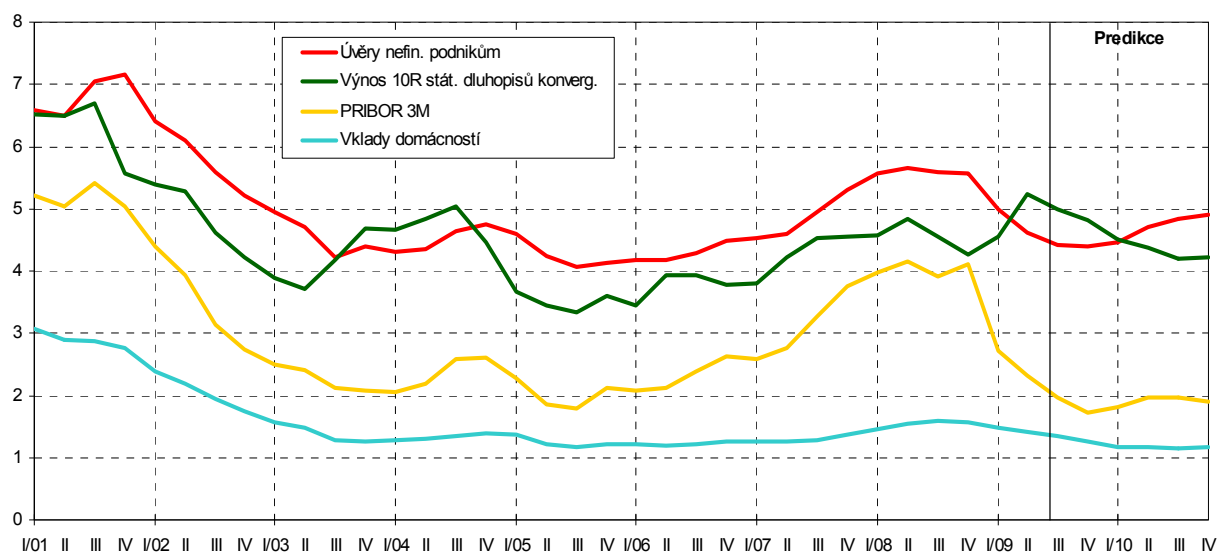
Tabulka 6.2: Úrokové sazby – čtvrtletní průměrné sazby - v % p.a.

	2008				2009			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
							<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
Repo 2T ČNB (konec období)	3,75	3,75	3,50	2,25	1,75	1,50	1,25	.
Hlavní refinanční sazba ECB (konec období)	4,00	4,00	4,00	2,50	1,50	1,00	1,00	.
Hlavní refinanční sazba Fed (konec období)	2,25	2,00	2,00	0,25	0,25	0,25	0,25	.
PRIBOR 3M	3,98	4,15	3,91	4,11	2,71	2,32	1,97	1,7
Výnos do doby splatnosti 10letých státních dluhopisů pro konvergenční účely ¹⁾	4,57	4,83	4,55	4,27	4,55	5,24	4,99	4,8
Úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům	5,56	5,65	5,60	5,56	4,99	4,63	4,4	4,4
Úrokové sazby z vkladů domácností	1,47	1,55	1,58	1,58	1,48	1,41	1,3	1,3

¹⁾ Viz poznámka 2 u tabulky 6.1.

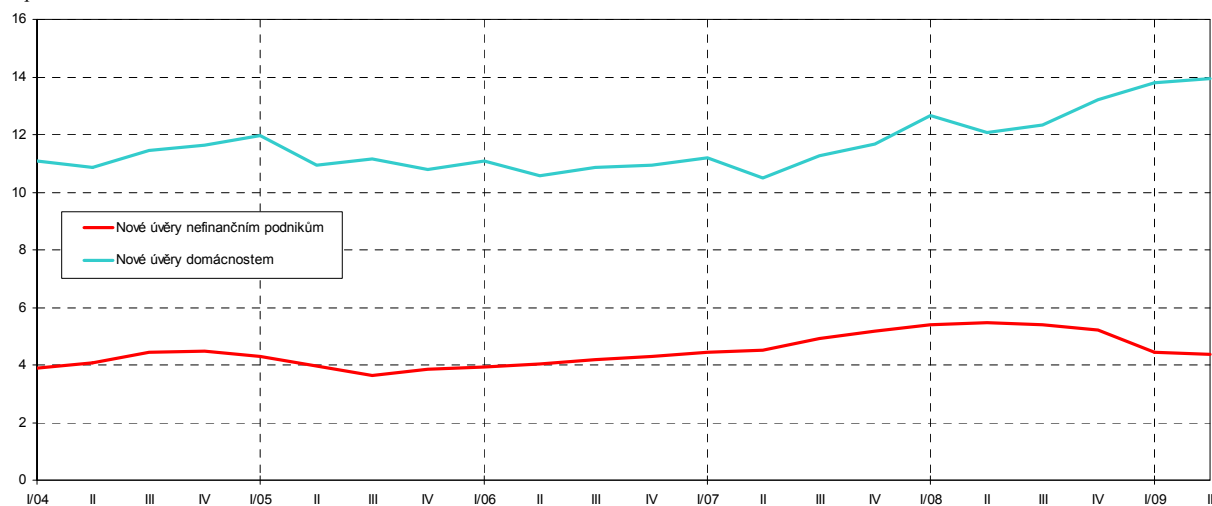
Graf 6.1: Úrokové sazby

% p.a.

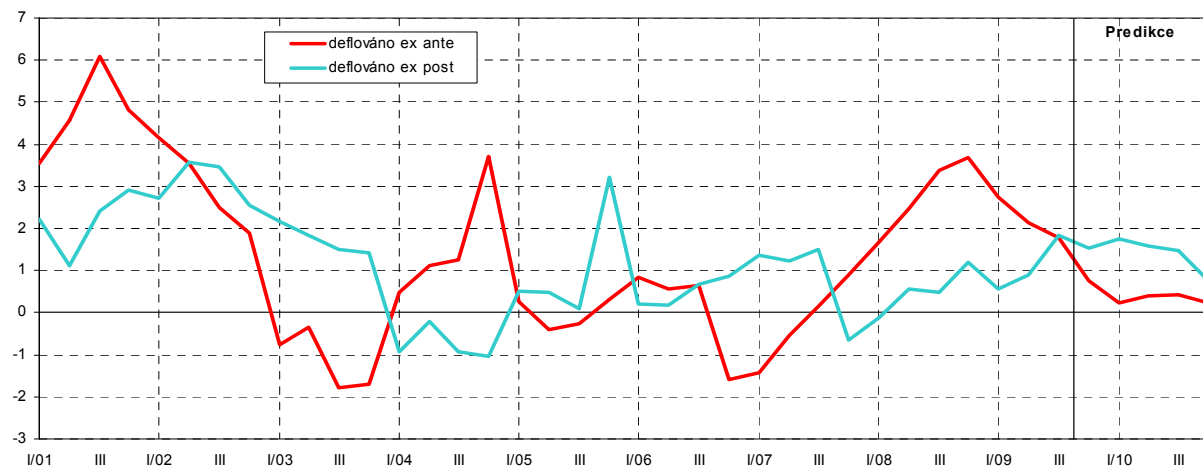
Graf 6.2: Úrokové sazby z nových úvěrů nefinančním podnikům a domácnostem

% p.a.

Graf 6.3: Reálné sazby mezibankovního trhu

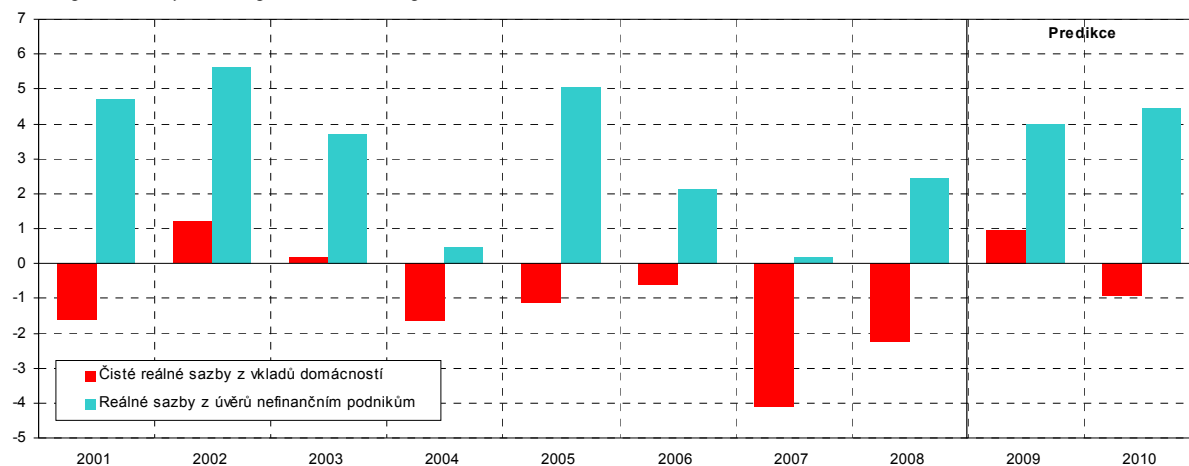
PRIBOR 1R přepočteno růstem deflátoru domácího užití, % p.a.

Roční sazba PRIBOR na mezibankovním trhu přepočtená růstem deflátoru domácí poptávky. Při deflování ex post je použit růst cen za uplynulá čtyři čtvrtletí. Při deflování ex ante je použit růst cen v následujících čtyřech čtvrtletích, tedy do splatnosti mezibankovního vkladu. V případě, že skutečné hodnoty růstu cen ještě nejsou známy, je použito predikce. Deflování ex ante podle našeho názoru lépe odráží ekonomický charakter reálných úrokových sazeb.

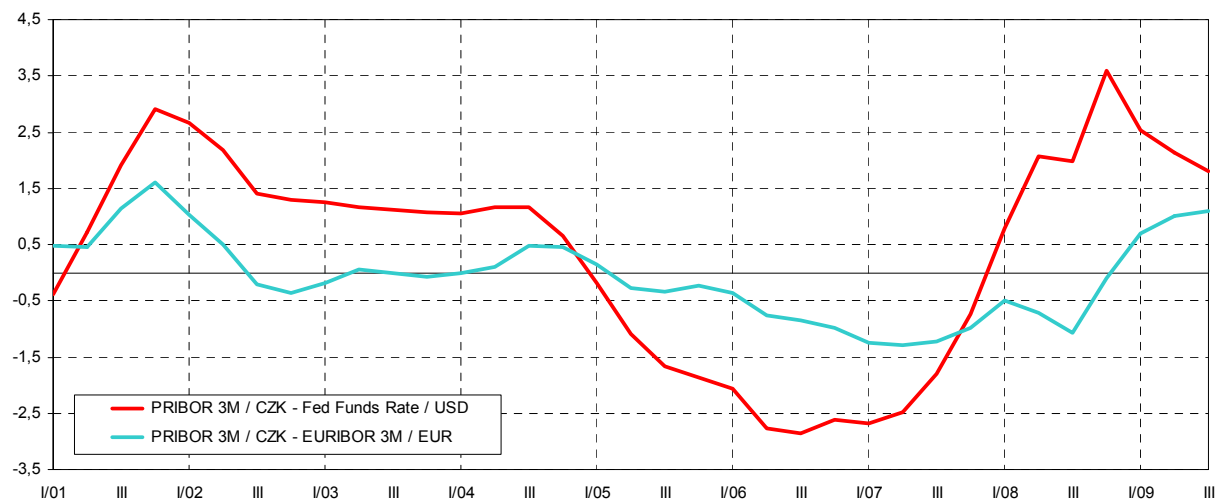
Graf 6.4: Průměrné reálné sazby z úvěrů a vkladů

Sazby z úvěrů přepočteny růstem deflátoru domácího užití v průběhu roku, sazby z termínovaných vkladů po zdanění deflovány růstem indexu spotřebitelských cen v průběhu roku., % p.a.

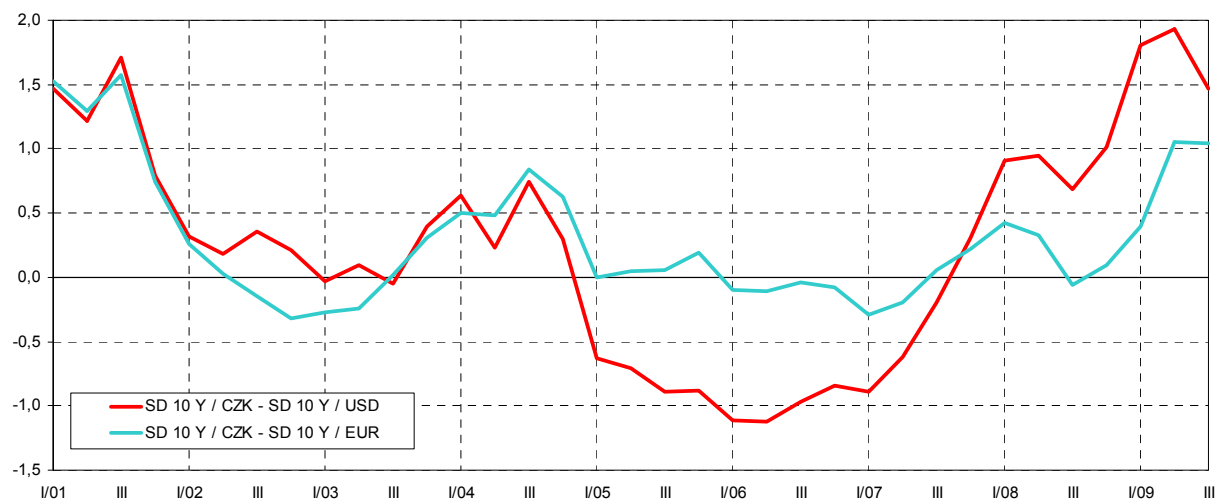
Graf 6.5: Krátkodobý úrokový diferencál

procentní body

Graf 6.6: Dlouhodobý úrokový diferencál

(státní dluhopisy), procentní body

7. Vládní sektor

Prameny: MF ČR, ČSÚ

Tabulka 7.1: Saldo a dluh

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
		<i>Předb. Predikce Predikce</i>									
Saldo vládního sektoru	<i>mld. Kč</i>	-132	-167	-170	-83	-107	-84	-23	-76	-235	-195
Dluh vládního sektoru	<i>mld. Kč</i>	585	695	768	848	885	948	1024	1105	1284	1434
	<i>předch.r.=100</i>	144,2	118,9	110,5	110,4	104,4	107,1	108,0	107,9	116,2	111,7
	<i>% HDP</i>	24,9	28,2	29,8	30,1	29,7	29,4	29,0	29,9	35,5	39,6
Úrokové deriváty ¹⁾	<i>mld. Kč</i>	0,0	0,0	-0,5	-0,5	-0,2	-0,4	-0,7	-1,8	-4,8	-0,5
Saldo včetně úrokových derivátů ²⁾	<i>mld. Kč</i>	-132	-167	-171	-83	-107	-85	-24	-77	-240	-196
	<i>% HDP</i>	-5,6	-6,8	-6,6	-3,0	-3,6	-2,6	-0,7	-2,1	-6,6	-5,3
Úroky	<i>% HDP</i>	1,0	1,2	1,1	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,2	1,8
Primární saldo	<i>% HDP</i>	-4,6	-5,5	-5,5	-1,8	-2,4	-1,5	0,5	-1,0	-5,3	-3,6

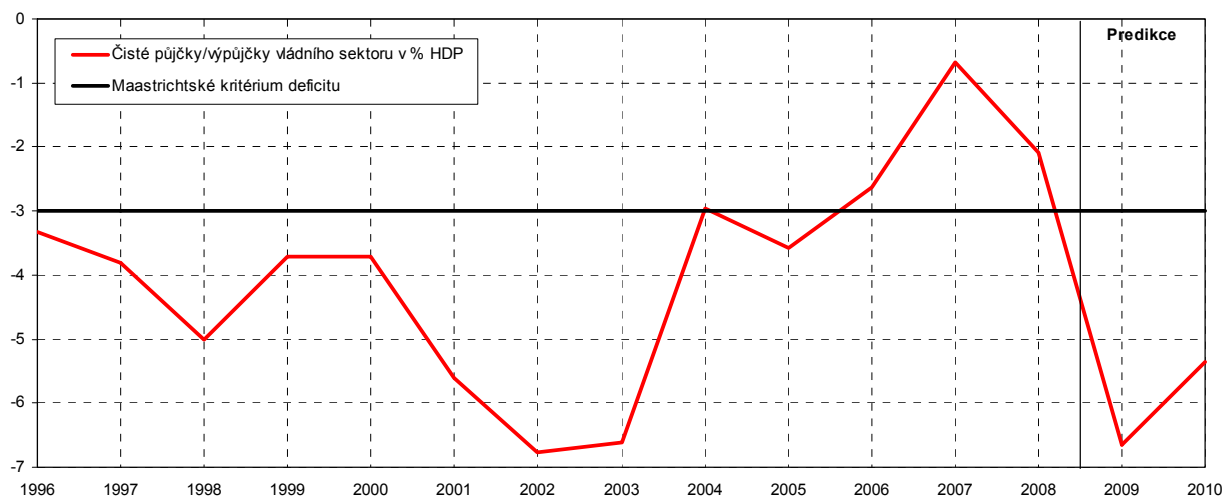
Pozn.: Vládní dluh je definován následujícími finančními instrumenty: oběživo a depozita, emitované cenné papíry jiné než účasti s vyloučením finančních derivátů a úvěry (půjčky). Vládní dluh je vyjádřen v nominální hodnotě, která je považována za ekvivalent jmenovité hodnoty (face value). Vládní dluh je konsolidován, tzn. závazky odpovídající finančním aktivům jiných subjektů v subsektoru, resp. sektoru vládních institucí jsou vyloučeny

¹⁾ Jedná se o zajišťovací instrumenty proti úrokovému riziku.

²⁾ Deficit vládního sektoru, který je relevantní pro ověřování plnění maastrichtských konvergenčních kritérií.

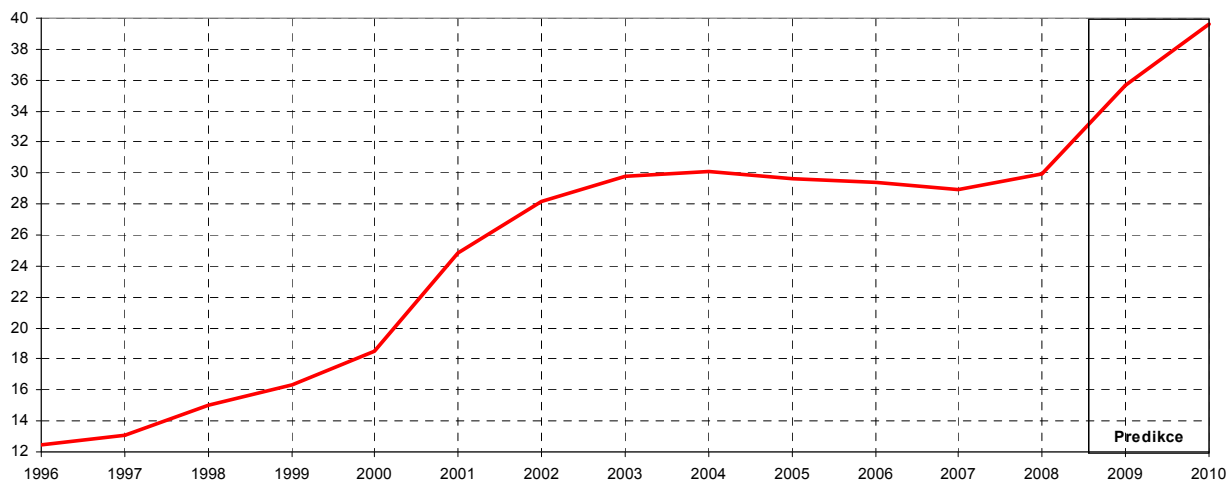
Graf 7.1: Saldo vládního sektoru

v % HDP

Graf 7.2: Dluh vládního sektoru

v % HDP

8. Světová ekonomika

Prameny: Eurostat; OECD – Main Economic Indicators, Quarterly National Accounts; The Economist; IMF – Financial Statistics; odhady MF

Tabulka 8.1: **Hrubý domácí produkt** – roční
růst ve stálých cenách - v %, sezónně očištěná data

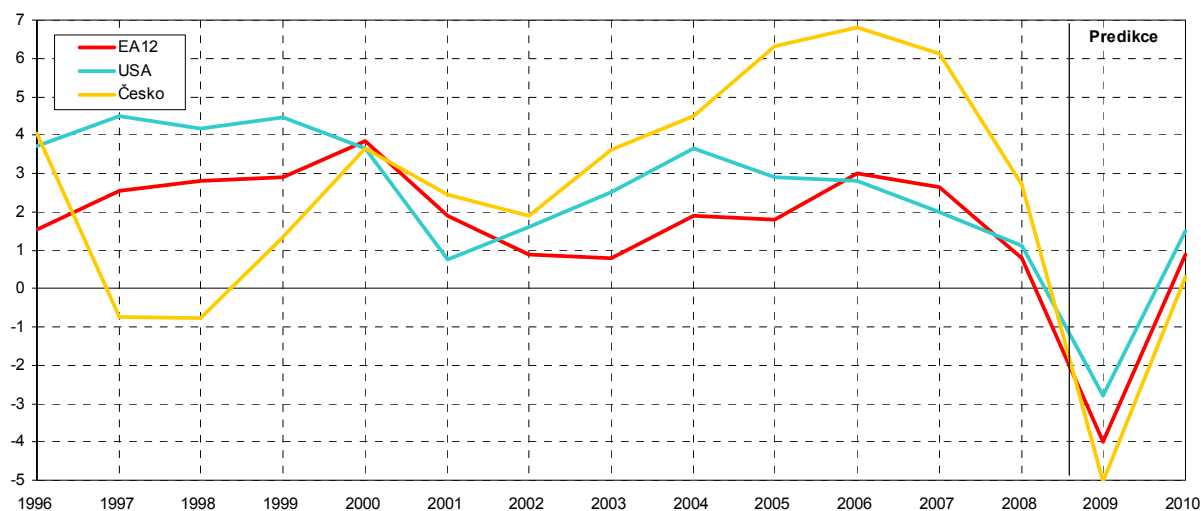
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
EU27	2,0	1,2	1,3	2,5	2,0	3,1	2,9	0,9	-4,0	0,9
EA12	1,9	0,9	0,8	1,9	1,8	3,0	2,6	0,8	-4,0	0,9
Německo	1,2	0,0	-0,2	0,7	0,9	3,2	2,6	1,0	-5,1	1,1
Francie	1,9	1,0	1,1	2,3	1,9	2,4	2,3	0,3	-2,3	1,0
Británie	2,4	2,1	2,8	2,8	2,1	2,8	3,0	0,7	-4,4	0,5
Rakousko	0,5	1,6	0,8	2,5	3,3	3,3	3,0	1,7	-3,7	0,7
USA	0,8	1,6	2,5	3,6	2,9	2,8	2,0	1,1	-2,8	1,5
Maďarsko	4,1	4,4	4,2	4,8	4,1	3,9	1,1	0,5	-6,8	-1,2
Polsko	1,2	1,4	3,9	5,3	3,6	6,2	6,6	4,8	1,0	1,5
Slovensko	3,4	4,8	4,8	5,2	6,6	8,5	10,4	6,4	-5,5	2,0
Česko	2,5	1,9	3,6	4,5	6,3	6,8	6,1	2,7	-5,0	0,3

Tabulka 8.2: **Hrubý domácí produkt** – čtvrtletní
růst ve stálých cenách - v %, sezónně očištěná data

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
								<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>
EU27	<i>mezičtvrtletní</i>	0,8	-0,2	-0,4	-1,9	-2,4	-0,3	0,1	0,1
	<i>meziroční</i>	2,4	1,8	0,7	-1,7	-4,8	-4,9	-4,4	-2,5
EA12	<i>mezičtvrtletní</i>	0,8	-0,4	-0,4	-1,8	-2,5	-0,2	0,2	0,1
	<i>meziroční</i>	2,2	1,4	0,4	-1,8	-5,0	-4,8	-4,3	-2,4
Německo	<i>mezičtvrtletní</i>	1,6	-0,6	-0,3	-2,4	-3,5	0,3	0,5	0,1
	<i>meziroční</i>	2,9	2,0	0,8	-1,8	-6,7	-5,9	-5,1	-2,6
Francie	<i>mezičtvrtletní</i>	0,5	-0,5	-0,3	-1,4	-1,4	0,3	0,1	0,1
	<i>meziroční</i>	1,9	1,0	0,0	-1,7	-3,5	-2,8	-2,4	-0,9
Británie	<i>mezičtvrtletní</i>	0,8	-0,1	-0,7	-1,6	-2,5	-0,6	-0,1	0,2
	<i>meziroční</i>	2,5	1,8	0,5	-1,6	-4,8	-5,3	-4,7	-3,0
Rakousko	<i>mezičtvrtletní</i>	1,0	0,5	-0,4	-1,0	-2,7	-0,5	-0,1	0,2
	<i>meziroční</i>	2,9	3,0	2,1	0,1	-3,6	-4,5	-4,2	-3,1
USA	<i>mezičtvrtletní</i>	-0,2	0,4	-0,7	-1,4	-1,6	-0,2	0,1	0,3
	<i>meziroční</i>	2,0	1,6	0,0	-1,9	-3,3	-3,8	-3,1	-1,5
Maďarsko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,9	-0,2	-1,0	-1,9	-2,6	-2,0	-1,2	-0,7
	<i>meziroční</i>	1,8	1,6	0,3	-2,2	-5,6	-7,3	-7,5	-6,4
Polsko	<i>mezičtvrtletní</i>	1,1	0,9	0,6	-0,1	0,3	0,5	-0,1	0,2
	<i>meziroční</i>	6,4	5,6	4,9	2,6	1,7	1,4	0,6	0,9
Slovensko	<i>mezičtvrtletní</i>	-3,3	1,8	1,8	2,1	-11,0	2,2	1,9	1,5
	<i>meziroční</i>	8,2	8,1	6,6	2,5	-5,6	-5,3	-5,3	-5,9
Česko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,1	1,2	0,5	-1,3	-4,8	0,1	0,4	0,5
	<i>meziroční</i>	2,9	4,0	2,9	0,5	-4,5	-5,5	-5,6	-3,9

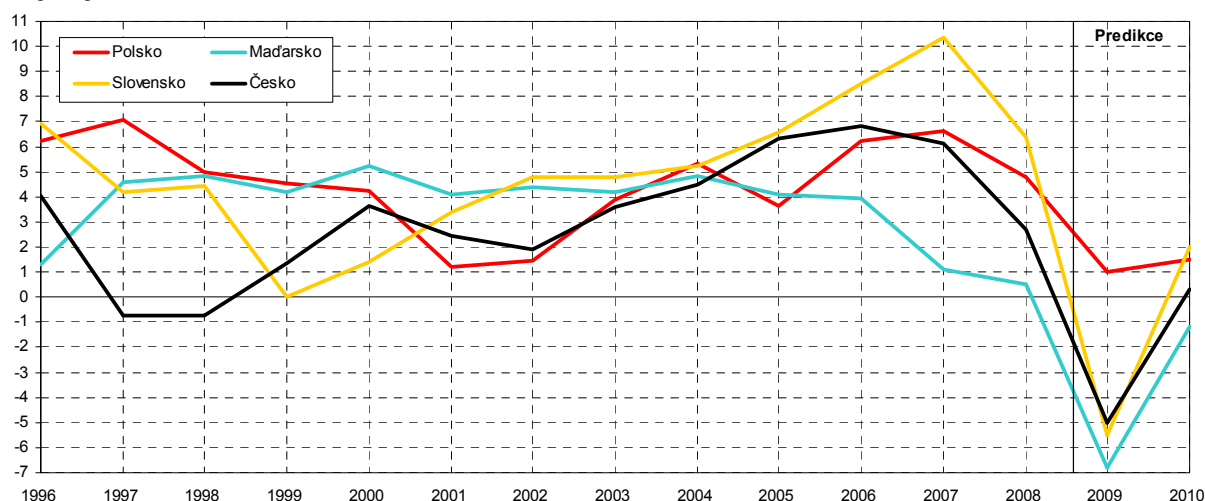
Graf 8.1: Hrubý domácí produkt

růst proti předchozímu roku v %, sezónně očištěná data

Graf 8.2: Hrubý domácí produkt – vybrané tranzitivní země

růst proti předchozímu roku - v %, sezónně očištěná data

Tabulka 8.3: Světové ceny komodit – roční

ceny okamžitého dodání

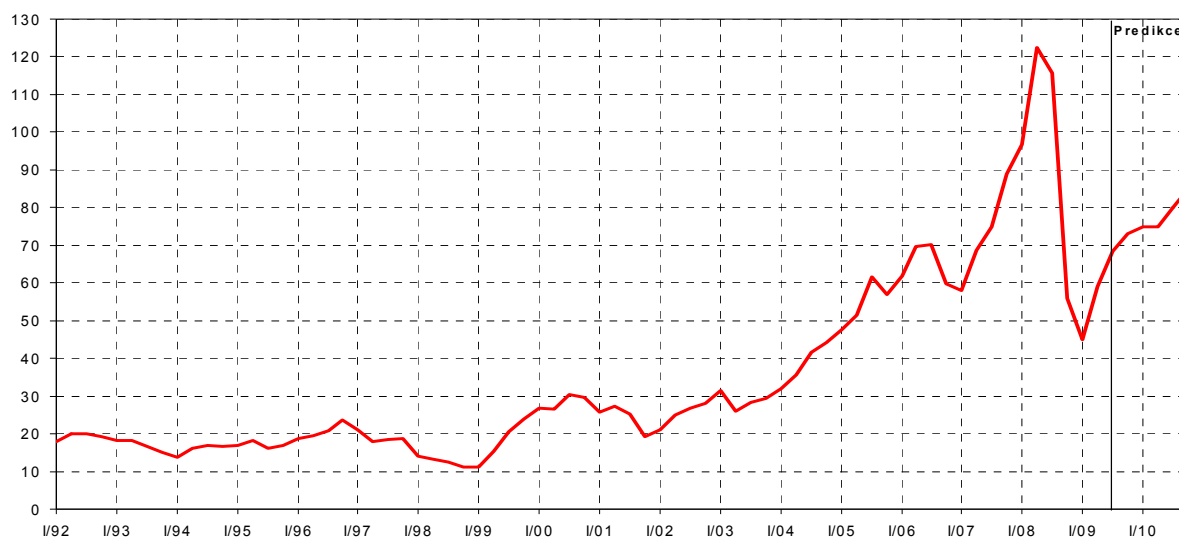
		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
											Predikce	Predikce
Ropa Brent	USD/barel	24,4	25,3	28,8	38,3	54,4	65,4	72,7	97,7	61	79	
	předch.r.=100	86,2	103,6	114,0	133,0	142,0	120,1	111,2	134,4	62,9	128,3	
Index v CZK	2005=100	71,2	63,5	62,4	75,6	100,0	113,4	113,3	127,7	90	106	
	předch.r.=100	85,0	89,1	98,3	121,1	132,3	113,4	99,9	112,7	70,6	118,0	
Cena pšenice	USD/t	126,8	148,5	146,1	156,9	152,4	191,7	255,2	326,0	.	.	
	předch.r.=100	111,2	117,1	98,4	107,3	97,2	125,8	133,1	127,7	.	.	
Index v CZK	2005=100	132,1	133,2	113,0	110,5	100,0	118,7	142,0	152,1	.	.	
	předch.r.=100	109,6	100,8	84,8	97,7	90,5	118,7	119,6	107,1	.	.	

Tabulka 8.4: Světové ceny komodit – čtvrtletní
ceny okamžitého dodání

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2 <i>Odhad</i>	Q3 <i>Predikce</i>	Q4 <i>Predikce</i>
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	96,7	122,5	115,6	55,9	45,0	59,1	69	73
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	166,4	178,3	154,1	62,8	46,5	48,2	59,3	130,6
Index v CZK	<i>2005=100</i>	126,4	149,0	142,0	82,4	73,0	88,6	94	100
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	132,8	135,1	121,6	65,2	57,8	59,5	66,1	120,9
Cena pšenice (USD)	<i>USD/t</i>	411,4	346,5	318,0	228,0	232,0	248,0	209,0	.
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	207,4	168,5	115,7	66,7	56,4	71,6	65,7	.
Index v CZK	<i>2005=100</i>	192,3	150,7	139,7	120,1	134,7	133,0	102,4	.
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	165,5	127,6	91,3	69,3	70,0	88,3	73,3	.

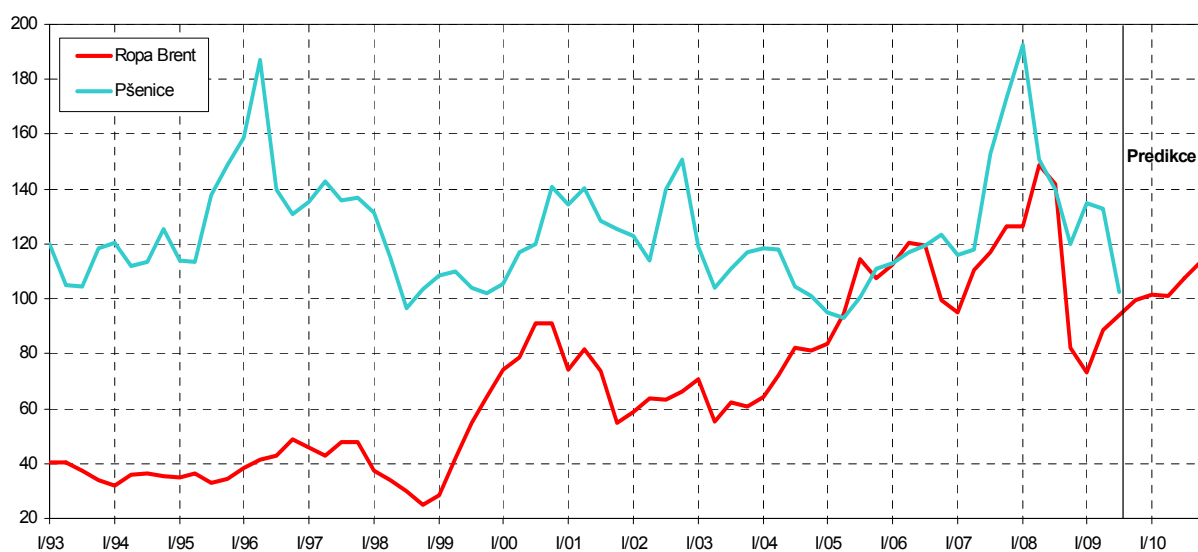
Graf 8.3: Dolarová cena ropy

USD/barel

Graf 8.4: Korunové indexy světových cen komodit

index 2005=100

9. Mezinárodní srovnání

Prameny: Eurostat, OECD, IMF, propočty MF ČR

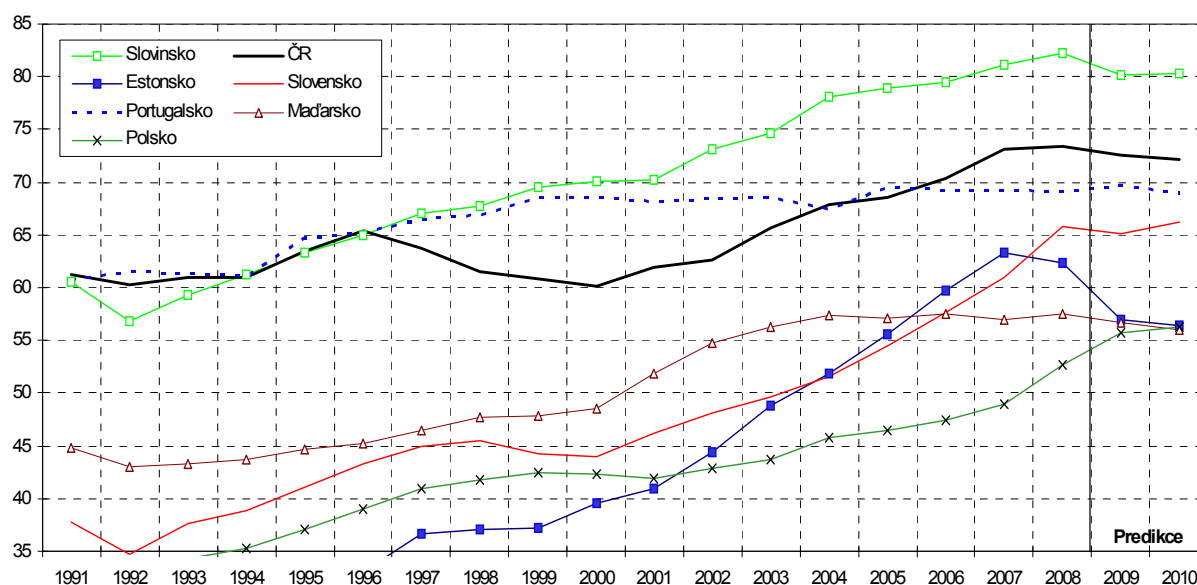
Tabulka 9.1: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžné parity kupní síly

Paritou kupní síly je takový poměr mezi měnami, který vyjadřuje schopnost zakoupit stejný soubor statků v obou zemích.

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									Předb.	Predikce	Predikce
Řecko	PPS	17 100	18 500	19 200	20 300	20 600	22 000	23 400	23 500	23 500	23 600
	EA 12 = 100	76	80	83	85	83	84	86	86	89	89
Slovinsko	PPS	15 800	16 800	17 300	18 700	19 600	20 700	22 200	22 500	21 200	21 400
	EA 12 = 100	70	73	75	78	79	79	81	82	80	80
Česko	PPS	13 900	14 400	15 200	16 300	17 100	18 300	20 000	20 100	19 100	19 200
	EA 12 = 100	62	63	66	68	69	70	73	73	73	72
Portugalsko	PPS	15 300	15 800	15 900	16 100	17 300	18 000	19 000	18 900	18 400	18 400
	EA 12 = 100	68	68	69	67	70	69	69	69	70	69
Slovensko	PPS	10 400	11 100	11 500	12 400	13 500	15 000	16 700	18 000	17 200	17 600
	EA 12 = 100	46	48	50	52	54	58	61	66	65	66
Maďarsko	PPS	11 600	12 600	13 000	13 700	14 200	15 000	15 600	15 700	15 000	14 900
	EA 12 = 100	52	55	56	57	57	58	57	57	57	56
Estonsko	PPS	9 200	10 200	11 300	12 400	13 800	15 600	17 300	17 100	15 000	15 000
	EA 12 = 100	41	44	49	52	56	60	63	62	57	56
Polsko	PPS	9 400	9 900	10 100	11 000	11 500	12 400	13 400	14 400	14 700	15 000
	EA 12 = 100	42	43	44	46	46	47	49	53	56	56
Litva	PPS	8 200	9 000	10 200	10 900	11 900	13 100	14 900	15 300	13 200	13 100
	EA 12 = 100	37	39	44	46	48	50	54	56	50	49
Lotyšsko	PPS	7 700	8 400	9 000	9 900	10 900	12 400	14 400	14 000	12 100	11 900
	EA 12 = 100	34	37	39	41	44	48	53	51	46	45

Graf 9.1: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžné parity kupní síly

EA 12 = 100

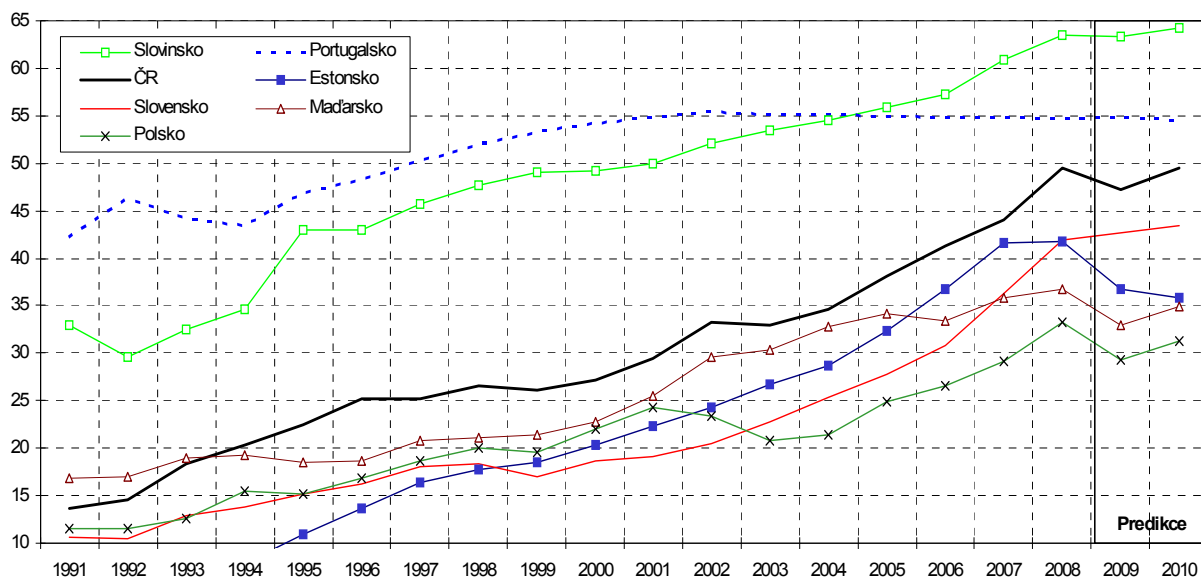
Tabulka 9.2: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžného směnného kurzu

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
								Předb. Predikce Predikce			
Řecko	EUR	13 400	14 300	15 600	16 800	17 600	18 900	20 200	21 300	21 100	21 600
	EA 12 = 100	58	60	65	67	69	70	72	74	77	77
	Index cenové hladiny HDP	77	76	78	79	83	84	84	86	86	87
Slovinsko	EUR	11 400	12 300	12 900	13 600	14 300	15 400	17 100	18 200	17 500	17 900
	EA 12 = 100	50	52	53	55	56	57	61	63	63	64
	Index cenové hladiny HDP	71	71	72	70	71	72	75	77	79	80
Česko	EUR	6 800	7 800	7 900	8 600	9 800	11 100	12 300	14 200	13 000	13 800
	EA 12 = 100	29	33	33	35	38	41	44	50	47	50
	Index cenové hladiny HDP	48	53	50	51	56	59	60	67	65	69
Portugalsko	EUR	12 600	13 100	13 300	13 700	14 100	14 700	15 400	15 700	15 100	15 200
	EA 12 = 100	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55
	Index cenové hladiny HDP	81	81	80	82	79	79	79	79	79	79
Slovensko	EUR	4 400	4 800	5 500	6 300	7 100	8 300	10 200	12 000	11 800	12 100
	EA 12 = 100	19	21	23	25	28	31	36	42	43	43
	Index cenové hladiny HDP	41	43	46	49	51	53	59	64	65	66
Maďarsko	EUR	5 900	7 000	7 300	8 200	8 800	8 900	10 100	10 500	9 100	9 700
	EA 12 = 100	26	30	30	33	34	33	36	37	33	35
	Index cenové hladiny HDP	49	54	54	57	60	58	63	64	58	63
Estonsko	EUR	5 100	5 700	6 400	7 200	8 300	9 800	11 600	12 000	10 100	10 000
	EA 12 = 100	22	24	27	29	32	37	42	42	37	36
	Index cenové hladiny HDP	54	55	55	55	58	61	66	67	64	64
Polsko	EUR	5 600	5 500	5 000	5 300	6 400	7 100	8 100	9 500	8 100	8 700
	EA 12 = 100	24	23	21	21	25	27	29	33	29	31
	Index cenové hladiny HDP	58	55	48	47	54	56	59	63	52	56
Litva	EUR	3 900	4 300	4 800	5 300	6 100	7 100	8 500	9 600	8 300	8 100
	EA 12 = 100	17	18	20	21	24	26	30	33	30	29
	Index cenové hladiny HDP	47	47	45	46	50	52	56	60	60	59
Lotyšsko	EUR	4 000	4 200	4 300	4 800	5 700	7 000	9 300	10 200	8 600	8 200
	EA 12 = 100	17	18	18	19	22	26	33	36	31	29
	Index cenové hladiny HDP	51	49	46	47	50	55	63	70	68	66

Index cenové hladiny je podíl směnného kurzu a parity kupní síly mezi měnami.

Graf 9.2: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžného směnného kurzu

EA 12 = 100

Graf 9.3: Komparativní cenová hladina HDP

EA 12 = 100

